

RAVENSKI

R A Z G L E D I

70 LET

KOROŠKE OSREDNJE KNJIŽNICE
DR. FRANCA SUŠNIKA
STRAN 8

PRIZNANJA OBČINE

RAVNE NA KOROŠKEM
STRAN 53

100. OBLETNICA

SMRTI IN 125. OBLETNICA ROJSTVA
FRANJA MALGAJA
STRAN 85

*Vsak dan je tisti, ki nam lahko prinese nešteto čudovitosti.
Pogled na list na veji, topel nasmeh, iskren objem.
In vsak dan je tisti, ko si lahko s sprejemanjem in dajanjem
bogatimo svojo dušo in srce.
Klavdija Uršej*

Foto:Aljaž Uršej

KAZALO

6..... KOROŠKO GOSPODARSTVO
NADALJUJE Z RAZVOJNO
NARAVNANOSTJO
7..... »SIT LAČNEGA NE
RAZUME!« (nadaljevanje sage o 3.
razvojni osi)
8..... 70 LET KOROŠKE OSREDNJE
KNJIŽNICE DR. FRANCA SUŠNIKA
10..... BRANJE ZA MLADE: IZBERI
MI IME ...
11..... HVALA ZA OBOKE SVETA
12..... O ZNANSTVENI
MONOGRAFIJI DR. MANJE
MIKLAVC
14..... KAKO SMO TEDEN
VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
OBELEŽILI V KPM,
MUZEJU RAVNE NA KOROŠKEM
15..... V SOJU KULTURNEGA DUHA
16..... PUDLOVKA
17..... VESTE, KJE JE GALERIJA
RAVNE
18..... FESTIVAL SOLZIC
19..... KOROŠKA, KDO SI
20..... INTERVJU Z MIRKOM
OSOJNIKOM

22..... 60 LET LURE
24..... 5 LET KOROŠKEGA
MEDGENERACIJSKEGA CENTRA
25..... OBČINA RAVNE NA
KOROŠKEM IN KOROŠKI
MEDGENERACIJSKI CENTER
AKTIVNO VKLJUČENA V PILOTNI
PROJEKT DOLGOTRAJNE OSKRBE
26..... GLASBA NA RAVNAH
28..... 30. APRIL – MEDNARODNI
DAN JAZZA
29..... KOROŠKI SIMFONIKI
29..... GLASBENI CENTER
LEOPOLD MEDO LETOS ODPIRA
VRATA NA KOROŠKEM
30..... ŽIVLJENJE JE ČUDOVITO –
TUDI NA KOROŠKEM
32..... SONJIN FOTOGRAFSKI
KOTIČEK
34..... NA MOSTU
36..... KAJ IMATA SKUPNEGA
PROSLAVA IN VZGOJA MLADINE?
38..... ADOLF URNAUT, dobitnik
Bloudkove nagrade za življenjsko delo v
športu
40..... POHODNIŠKE POTI V

OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM
42..... ODBOJKARSKI KLUB
FUŽINAR
43..... NAMIZNOTENIŠKI
KLUB FUŽINAR INTERDISKONT
NADALJUJE Z DOBRIM
DELOM
44..... PLAVALCI FUŽINARJA
USPEŠNO DOSEGALI NORME
45..... ATLETI KOROŠKEGA
ATLETSKEGA KLUBA PO ZIMSKI
SEZONI ZAČELI Z
NOVO
46..... ALPINIZEM JE ZA VSE, KI
JIH ZANIMA VERTIKALNI SVET
47..... NAJMLAJŠE PO POTEH
STAREJŠIH
48..... ŠD STOJA IMA ZELENO LUČ
ZA GIMKOV POKAL SLOVENIJE
49..... DAN BREZ ALKOHOLA
50..... TEDEN ZA NAŠE ZDRAVJE V
LEKARNI RAVNE
51..... ŠOLA ZDRAVJA NA
RAVNAH NA KOROŠKEM
52..... 10 LET DELOVANJA
PROGRAMA SVIT

53..... PRIZNANJA OBČINE RAVNE
NA KOROŠKEM
58..... ČASTNA TROJICA
59..... VEČNAMENSKA DVORANA
OŠ KOROŠKI JEKLARJI –
PODRUŽNICA KOTLJE
60..... MLADINSKI SVET RAVNE
61..... EUROPE DIRECT KOROŠKA
62..... AKTIVNOSTI V KS
STROJSKA REKA
63..... KOTLJE IN KRAJEVNA
SKUPNOST LAHKO ŽIVITA LE S
POVEZOVANJEM IN
SODELOVANJEM
64..... ČS JAVORNIK-ŠANCE: NAJ
V ČAST DELAVCEM ZAGORI ŠE
VELIKO
KRESOV!
65..... PROJEKT OBJEM V VRTCU
RAVNE NA KOROŠKEM
66..... IZ PRAVLJICE JE NASTALA
PREDSTAVA PŠENICA, NAJLEPŠI
CVET
67..... POUK MALO DRUGAČE
68..... NA OŠ JURIČEVEGA
DREJČKA SMO DAN ŽENA
PRAZNOVALI S TREMI

GENERACIJAMI
69..... REGIJSKO TEKMOVANJE
MLADIH TEHNIKOV IZ CELJSKE IN
KOROŠKE
REGIJE
70..... KULTURA SE »ROLA«
71..... PROJEKTI NA OŠ KOROŠKI
JEKLARJI POPESTRILI ŠOLSKO
LETO 2018/2019
72..... KULTURNA
USTVARJALNOST DRUŽI NAS
73..... REKORDNA BERA IZDANIH
KNJIG
74..... BRANJE JE POTOVANJE
ČLOVEKA K ČLOVEKU
75..... KOROŠKI PUŠLC
76..... NAJ MEDI!
77..... DRUŠTVO INVALIDOV
MEŽIŠKE DOLINE PRAZNUJE 50
LET
78..... KOROŠKO DRUŠTVO
ZA OSTEOPOROZO SKRBI ZA
PREVENTIVO
79..... DRUŠTVO DIABETIKOV
MEŽIŠKE DOLINE SE PREDSTAVI
80..... EKSURZIJA ZDRUŽENJA
BORCEV ZA VREDNOTE NOB

81..... POHOD UPOKOJENCEV NA
JANŽEVSKI VRH
82..... RAVENSKI TABORNIKI
83..... SVEČANO SMO NAMENU
PREDALI GASILSKI VOZILI
84..... TUDI LETOS SMO
POČASTILI GOD SV. FLORJANA
85..... 100. OBLETNICA SMRTI IN
125. OBLETNICA ROJSTVA FRANJA
MALGAJA
87..... 100. OBLETNICA SMRTI
FRANJA MALGAJA, BORCA ZA
SEVERNO MEJO
88..... SPOMINI NA ČAS, KO SO
ŽVIŽGALE GRANATE V OBE SMERI
MED SELAMI
IN KOTLJAMI
90..... GLASBA JIH ŽE TOLIKO
LET ZDRUŽUJE IN SE ŠIRI MED
DOMAČINI –
PIHALNI ORKESTER ŽELEZARJEV
RAVNE
92..... NA GUŠTANJSKEM
SEJMIŠČU
93..... KOROŠKA TEKAŠKA
LEGENDA
94..... SKOZI BLAŽEV OBJEKTIV

RAVENSKI RAZGLEDI
Glasilo Občine Ravne na Koroškem
Leto 2019/številka 21

Izdajatelj:

Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem (zanj: Aleš Logar, mag. posl. ved, direktor)

Uredniški odbor:

Danica Hudrap, Aleš Logar, dr. Manja Miklavc, Mirko Osojnik in Bojana Verdinek

Reklamni oglasi-trženje:

Danica Hudrap (danica@zkstm.si; 040 639 780 oz. 02 82 21 219)

Odgovorna urednica:

dr. Manja Miklavc

Za verodostojnost posameznih prispevkov odgovarjajo njihovi avtorji.

Jezikovni pregled:

dr. Manja Miklavc

Fotografija na naslovnici:

Sonja Buhvald – Sonjin fotografski kotiček, fotografija in osebno mentorstvo

Oblikovanje:

Aljaž Uršej

Tisk:

Zip center d. o. o.

Tiskano v nakladi 4.500 izvodov.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno št. 750.

Ravne na Koroškem, junij 2019

Spoštovani!

Ravenski razgledi izidejo dvakrat na leto: poleti in pozimi. Prispevke za junijsko/julijsko številko vedno pošljite najpozneje do 15. maja, članke za decembrsko številko pa najpozneje do 15. decembra. Tako bo lahko naše in vaše glasilo vedno pravočasno v poštnih nabiralnikih.

SPOŠTOVANE BRALKE IN BRALCI
RAVENSKIH RAZGLEDOV!

Pred vami je nova številka glasila z novo urednico dr. Manjo Miklavc. Novi urednici želim uspešno delo pri ustvarjanju zanimivega glasila naše občine. Ob tej priložnosti se želim zahvaliti dosedanjemu uredniku g. Mirku Osojniku za njegovo, kar 11-letno delo. Opravljal ga je odlično, zavzeto ter strokovno, za kar se mu v imenu vseh občanov zahvaljujem.

Veseli me, da smo na Ravnah dobili novega častnega občana g. Adija Urnauta. Glede na športni značaj naše občine, naše športne uspehe ter priljubljenost športa med občani, je bil že skoraj skrajni čas, da tudi med športniki prepoznamo zaslužne ljudi. Tako se je g. Urnaut pridružil g. Večku in g. Golčerju in postal ugledni častni občan.

V letu 2019 praznujemo lepo 70. obletnico Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika. Z veliko kulturnih dogodkov ter res dobro ponudbo knjig vas vedno znova vabi na obisk. Knjižnica je naš ponos in naš sijaj. Verjamem, da bo tudi mladim rodovom nudila vse in še več, kar ji je uspelo v dosedanjem obdobju.

Pomembna obletnica je tudi 100. obletnica smrti Franja Malgaja. Ob tem izražamo dolžan spomin in poklon borcu in domoljubi, ki je na Dobrih dal življenje za nas, za domovino. Kot večkrat poudarim, na Ravnah smo domoljubi, nismo pa nacionalisti. Ljubimo svoj dom, ne sovražimo pa nikogar.

Poleg omenjenih obletnic boste v Ravenskih razgledih videli, da letos praznujejo tudi društva, ki že 50 in 40 let skrbijo za naše invalide, do katerih imamo na Ravnah poseben odnos. Smo »Občina po meri invalidov«, kar ne bi mogli biti brez dobrega dela obeh društev, ki praznujeta. Z manjšo 5. obletnico praznuje Koroški medgeneracijski center, ki dokazuje, da smo tudi »Starejšim prijazna občina«.

Ravenski razgledi sporočajo, da je na Ravnah razgibano in pestro dogajanje. Ogromno športa in kulture ter skrbi za različne družbene skupine. Obenem nova dvorana v Kotljah, ki bo nudila boljše pogoje za šport, kulturo, izobraževanje ter druženje. Nadaljuje se ambiciozno opremljanje naših gasilcev ter izboljšuje sodelovanje med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci. Končno smo tudi našo idilično vas Strojna povezali z asfaltno cesto z mestom Ravne. Naj ta cesta služi vsem, ne samo Strojancem.

Letos smo na Ravnah gostili »Slovenski praznik čebelarjev« in hkrati »Svetovni praznik čebel«. To je bilo priznanje (in obenem veliko dela) za naše čebelarje, ki imajo tudi skupna občinska čebelnjaka. Eden je na Javorniku, drugi v Kotljah – sprehodite se kaj naokrog, na voljo so tudi njihovi domači izdelki.

V prihajajočem poletju vam želim lepe počitnice, na morju ali kje drugje. Na Ravnah bo veliko prireditev pod imenom »Poletje na Ravnah« ter tradicionalni »Ravenski dnevi«. Prisrčno povabljeni! Prav tako mestno kopališče vabi otroke in družine na prijetno kopanje in druženje.

Bodite čim bolj dobro,
dr. Tomaž Rožen

cvetličarna
TINKARA

- ✓ poročna floristika
- ✓ žalna floristika
- ✓ aranžiranje daril
- ✓ šopki
- ✓ rezano cvetje
- ✓ lončnice
- ✓ darilni program

tel: 051 337 801

DELOVNI ČAS:
pon - pet 9h - 18h
sobota 9h - 12h

mmkonecnik@gmail.com

Martina Konečnik s.p. Partizanska c. 6, 2390 Ravne

KOROŠKO GOSPODARSTVO NADALJUJE Z RAZVOJNO NARAVNANOSTJO

»SIT LAČNEGA NE RAZUME!«
(nadaljevanje sage o 3. razvojni osi)

Na konstitutivni seji upravnega odbora GZS Koroške gospodarske zbornice je 15. 5. 2019 nov mandat za naslednja 4 leta začel 15-članski upravni odbor. Za predsednika koroške zbornice je bil ponovno izvoljen Andrej Gradišnik, glavni direktor SIJ Metala Ravne; podpredsednika sta Janez Bijol, direktor družbe Bijol, in Bogdan Kadiš, direktor družbe Monter Dravograd; vodenje zbornice nadaljuje Aleksandra Gradišnik. GZS Koroška gospodarska zbornica si bo tudi v prihodnje prizadevala za razvojno naravnost koroškega gospodarstva in sodelovanje s širšim regijskim okoljem, pri čemer se aktualne naloge navezujejo predvsem na spodbujanje inovativnosti, kadrovske izzive gospodarstva za vse generacije, storitve za izvozno usmerjeno gospodarstvo, izobraževanje, procese digitalizacije

in internacionalizacije, promocijo in obmejno sodelovanje ter uresničevanje 3. razvojne osi.

Rezultati poslovanja koroškega gospodarstva v preteklem letu kažejo nadaljnjo rast gospodarstva v regiji, ki obsega 1.256 gospodarskih družb in 1.891 samostojnih podjetnikov, med kazalniki rasti z 12 % posebej izstopa povečan izvoz, za regijo je zelo pomembno tudi večje število zaposlenih, kar v gospodarskih družbah, pri samostojnih podjetnikih in združenjih skupno pomeni 638 zaposlitev (AJ PES).

Ključni izziv gospodarstva so kadri. Na povečanje kakovostnih delovnih mest sta se v marcu osredotočala dogodka koroške zbornice: 2. gospodarski forum *Povezujemo Koroško*, ki se je odvijal

na Kopah, in 1. nacionalna konferenca 55+ *Za večjo zaposlenost generacije 55+*, ki jo je na GZS v Ljubljani programsko in organizacijsko izvedla Koroška gospodarska zbornica. Ob nosilcih gospodarskega razvoja Koroške sta se v vsebine dogodkov vključila tudi oba resorna ministra, Zdravko Počivalšek in Ksenija Klampfer. Predsednik GZS, Boštjan Gorjup, je izpostavil pomen osrednjega cilja na Koroškem: ustvarjanje 2.000 novih delovnih mest do leta 2025. Ta dosežek bo omogočil nadaljnjo krepitev gospodarstva v regiji, zaježil upadanje števila prebivalcev Koroške in zmanjšal dnevne migracijske tokove iz regije, pri čemer je ob visoko produktivnem gospodarstvu pomembna kakovost življenja na Koroškem.

Mag. Aleksandra Gradišnik,
direktorica GZS Koroške
gospodarske zbornice

Koroška gospodarska zbornica

2. GOSPODARSKI FORUM KOROŠKE

Teče že peto leto, odkar smo v Mladinski iniciativi za 3. razvojno os začeli z resnim delom oz. borbo za severni del 3. razvojne osi. Izhodišče v letu 2014 je bilo, da ceste ne bo, ker naj bi povzročila dodaten odliv ljudi z območja. Pozneje je nek visok državni funkcionar dejal, da ne razume, kako bi se Koroška razvijala, če se namesto 90 km/h po cesti pelje 110 km/h. Mladi smo v sodelovanju z lokalno politiko in gospodarstvom zgodbo obrnili. Napisali smo študijo, izvajali akcije, nenehno pritiskali po vseh mogočih kanalih, dolge ure predsedeli in »tečnari« na sestankih, že omenjenega državnega uradnika smo povabili na vožnjo čez Hudo luknjo z 90 km/h. Vztrajali smo, čeprav so zavlačevali s študijami, ki so na koncu pokazale to, kar smo trdili že prej. 3. razvojna os bo potekala kot moderna štiripasovna cesta od priključka z avtocesto A1 do Raven na Koroškem, tj. gospodarskega regijskega središča treh dolin. Ob 5. obletnici delovanja Mladinske iniciative za 3. razvojno os bomo na Ravnah odprli informacijsko točko, ravno tam, kjer se je leta 2014 vse začelo.

Postopki pri gradnji gredo svojo pot. V tem trenutku se zapleta na začetku oz. koncu te hitre ceste, torej na priključku na obstoječ avtocestni križ. Sedaj ko prebirate ta članek, je že znana odločitev ustavnega sodišča, ali je trasa F2-2 bila izbrana po ustreznih

pravnih normah. Mi se nismo spuščali v debate, katera trasa je najprimernejša, to je stvar Ministrstva za okolje in prostor, ki mu zaupamo. Ne zagovarjamo pa tistih, ki zaradi lastnih političnih ambicij potiskajo Koroško na rob, vključno s posameznimi lokalnimi odbori političnih strank.

Besedilo ustavne pritožbe vsebuje določilo, da Občina Braslovče in Občina Polzela ne dovolita trase 3. razvojne osi po nobenem delu njunega teritorija. Obenem vsi zatrjujejo, kako niso proti 3. razvojni osi in kako si želijo cesto za Korošce?! Sit lačnega nikoli ne razume in jasno je, da nekemu, ki je doma minuto ali dve od sodobne avtoceste, ne pride na misel, da si njegov sodržavljan želi podobnega standarda. Če pa že, naj bo ta standard po sosedovi njivi, kajti on svojega ne da. Ne da niti državnih subvencij, ki jih z davki plačujemo tudi Korošci. Spodbudna novica

je, da je za 3. razvojno os v tem trenutku že pripravljen poroštveni zakon, manj spodbudna pa, da bo o zakonu odločal državni zbor, kjer se bodo najbrž dogajale kravje kupčije in prikriti interesi, da se denar prestavi v kakšen bolj všečen projekt osrednje slovenske regije, morebiti celo v železniško infrastrukturo. Zagovornike ideje, da Korošci potrebujemo novo železnico namesto ceste, deloma podpiram. Najprej bomo naredili cesto, ki bi jo morali imeti že 10 let, potem bomo zahtevali še novo železnico! Dovolj »fer«?! Čas prve lopate se neusmiljeno bliža, česar se zavedajo tudi tisti na najvišjih pozicijah. Naj zaključim z besedami premierja Marjana Šarca, ki je ob postavljenem poslanskem vprašanju, katera trasa je tista bolj prava, dejal: »Nehajmo se preganjati okoli tras in začnimo delati!«

Andrej Grobelnik,
Mladinska iniciativa za
3. razvojno os

Prvi pomladni mesec je bil za Koroško osrednjo knjižnico (KOK) prav posebno prazničen, saj smo začeli s praznovanji v čast 70-letnici naše ustanove. 3. februarja 1949 je Okrajni ljudski odbor Dravograd izdal odločbo o ustanovitvi Študijske knjižnice na Ravnah, podpisan prepis ustanovne listine pa nosi datum 3. marec 1949, ki ga štejemo kot uradni datum ustanovitve naše knjižnice. V 70. letih so se zvrstili le štirje ravnatelji/direktorji: dr. Franc Sušnik od ustanovitve do 1979, nato Janez

Mrdavšič do 1994, mag. Majda Kotnik Verčko do 2007 in mag. Irena Oder, vsak s svojo vizijo in svojstvenim pristopom, pač glede na razvoj stroke in potrebe okolja.

Okrogle obletnice so običajno prelomnice, ko obujamo spomine, pišemo kronologijo, objavljamo jubilejne zbornike. Leta 1970 je kot odmev na 30. leto delovanja izšla drobna knjižica *Študijska knjižnica Ravne na Koroškem* z risbami Franca Boštjana in nezamenljivo poetično nitjo besed dr. Franca Sušnika. 40-letnico je proslavila izdaja celostne publikacije z veznim besedilom takratnega ravnatelja Janeza Mrdavšiča. 50-letnica je z zbornikom njeno ime zapisala v podobo kraja. Deset let pozneje smo govorili, da zgodbo pišemo že 60 let in v zanosu zapisovali, da se nadaljuje. Izšla je *Bukvopedija*, predstavitev knjižnice v stripovski maniri Cirila Horjaka in besedilom Iztoka Lovriča.

Ob sedmem desetletju delovanja je prišel čas simbolične inventure našega dela in učinkov. Knjižnice že dolgo ne izposojamo več samo knjižnega gradiva, saj smo z razvojem informacijske tehnologije dobile resno konkurenco v drugih informacijskih ponudnikih. Naše vodilo je, da za vse in pod enakimi pogoji zagotavljamo dostop

do knjižničnega gradiva in informacij, zato svojo skrb še posebej namenjamo uporabnikom s posebnimi potrebami. Prav gotovo poznate naše police oz. gradivo za slepe in slabovidne, še posebej smo aktivni na področju lahkega branja, nudimo storitev Knjižnica na obisku ... Z našimi dejavnostmi se trudimo (p)ostati pomemben del vseživljenjskega učenja vsakega izmed nas, prav tako prostor kvalitetnega preživljanja prostega časa, prostor srečevanja, navdiha, ustvarjanja ... Še naprej želimo opravljati socialno, izobraževalno in informacijsko vlogo, z upoštevanjem sprememb potreb okolja in uporabnikov. Prav tako želimo ostati pomemben del kulturne ponudbe v ožji in tudi širši okolici.

Posebnost zadnjih desetih let je prav gotovo pospešena digitalizacija, še posebej domoznanskega gradiva. Pod posebnimi pogoji hranimo mnoge starejše rokopise, sivo literaturo, zapuščine domačinov. Žal je še veliko tovrstnega gradiva neraziskanega, saj zaradi pomanjkanja kadra to gradivo uspemo samo hraniti in/ali ga popisati. Naši občani raziskujejo svoje korenine, ustvarjajo družinska drevesa, osebne bibliografije, prav tako jih zanimajo dokumenti lokalne zgodovine, narečje, ljudsko izročilo ... V našem domoznanskem oddelku najdejo

70 LET

odgovor na marsikatero vprašanje. Velika pridobitev zadnjih let, vsaj v kvantitativnem smislu, je digitalizacija, tudi Koroškega in Informativnega fužinarja, sicer je do danes digitaliziranih več kot 60.000 strani gradiva.

V KOK se zavedamo novih izvivov: pomlajevanje sodelavcev, omogočanje njihove ustvarjalnosti in stalno izobraževanje zagotavljajo, da v prihodnost ne drvimmo nepremišljeno in nepripravljeni. A vse ni odvisno od nas, tu je Ministrstvo za kulturo, tu ste naši ustanovitelji, vaše zavedanje, koliko ta knjižnica potrebuje vlaganja v prostor, nakup knjižničnega in drugega gradiva, v posodabljanje informacijske tehnologije. In kaj naredimo mi? Javna sredstva oplemenitimo in vračamo nazaj z že omenjenimi dejavnostmi. Ne nazadnje je 10 milijonov obiskovalcev letno v vseh slovenskih splošnih knjižnicah številka, ki opogumlja tudi nas, saj se z njo težko pohvali katera javna služba. Del našega dela je tudi pridobivanje dodatnih sredstev, saj se prijavljamo na razpise, in kar nekaj uspešnih je že za nami. S svojim delovanjem zagotavljamo sodelovanje med sorodnimi ustanovami, šolami, vrtci, društvi ... Smo za-

upanja vredna ustanova, o čemer govorijo ankete uporabnikov in neuporabnikov naših storitev.

Inventura je lahko tudi poezija
Osrednja slovesnost, ki se je zgodila v četrtek, 7. marca 2019, je uspešno za nami, a verzi t. i. 'inventurne poezije', ki je predstavljala osrednji del programa, še vedno odmevajo po grajskih hodnikih. V zlaganju besed smo se simbolično sprehodili skozi bogat knjižnični fond gradiva v prostem pristopu. Sistematika znanosti od 0 do 9 in naključno izbrane prve besede naslovov knjižnega gradiva v prostem pristopu so zložene in zvence postale verzi naše inventurne poezije, ki so jo sijajno interpretirale dijakinje Gimnazije Ravne.

Namesto dolžnega leporečja smo si za osrednjega (za)govornika naše platinaste obletnice zaželeli nekoga, ki je zrasel iz tega okolja in ga prerasel – **Cirila Horjaka**, izvrstnega slovenskega ilustratorja, karikaturista, striparja, predavatelja, inovatorja in vizionarja, ki je vedno in povsod velik zagovornik knjižnic.

Teden pozneje smo odprli prav posebno razstavo, ki jo je avtorica **Zlatka Strgar**, nekdanja novinar-

ka in višja knjižničarka strokovne knjižnice Železarne Ravne, naslovila LEPA STARA GOSPA in je njen poklon knjižnici ob 70-letnici. Razstava kolažev na platnu je prikazala avtoričin osebni pogled na vlogo KOK ter poudarila nekatere detajle kot ključne gradnike njene poslanstva v prostoru in duhu časa. S to razstavo tudi začnjammo z zbiranjem spominov, zgodb, anekdot, kritik ipd., vezanih na našo ustanovo, ravenski grad, grajski park. Te zapise želimo zbrati in jih predvidoma ob koncu leta izdati v spomin in opomin.

Nismo pozabili na naše najmlajše obiskovalce. Prav posebno praznovanje zanje je bilo v petek, 15. marca, s **Srednjeveškimi grajskimi dogodivščinami**, ki jih je priredilo Družinsko gledališče Kolenc. Pečat v času je pustil tudi poseben filatelistični sklop, ki je nastal s Koroškim filatelističnim društvom in avtorjema: arhitektom Borutom Bončino in Jožetom Kebrom. Vzporedno so bili v Stripoteki predstavljeni tudi izseki iz elaboratov Boruta Bončine na javne razpise Pošte Slovenije za različne poštne vrednotnice (2011–2019).

Verjamemo, da bo naša vetrnica še dolgo dobivala pravi zagon, da se bo vrtela še naprej, ali z besedami inventurne poezije: »Setev, Vzbudi se Iz roda v rod, Kulturno.«

Mag. Irena Oder in
Simona Vončina

BRANJE ZA MLADE:

... izBERI mi ime ...

V Koroški osrednji knjižnici smo v sodelovanju s koroškimi osnovnimi in srednjimi šolami že drugo leto zapored izvedli projekt **Branje za mlade: ... izBERI mi ime ...**. Z njim želimo spodbujati bralno motivacijo, seznanjati mlade s kvalitetno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje. Akcija, ki je namenjena mladim od 13. do 18. leta, je potekala od septembra 2018 do marca 2019 in se s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj slavnostno zaključila v začetku aprila 2019. Za mlade smo pripravili raznovrsten izbor literature, izbirali so lahko med zgodbami, pesmi, stripi in poučnim branjem. Nekateri izvodi knjig so dostopni tudi v elektronski obliki v spletni eKnjižnici Biblos, te so

si lahko bralci prenesli oz. izposodili s prenosnimi napravami (e-bralniki, pametnimi telefoni, tablicami in računalniki). Sodelujoči so morali prebrati najmanj tri knjige s priporočene seznama in pri tem navesti osnovne podatke, napisati svoje misli in podati oceno. Zgibanke so lahko oddali v Koroški osrednji knjižnici in njenih enotah ter v osnovnošolskih in srednješolskih knjižnicah na Koroškem.

V veselje nam je, da pri projektu sodeluje vedno več učencev in dijakov z naslednjih osnovnih in srednjih šol: OŠ Črna na Koroškem, OŠ Mežica, OŠ Franja Goloba Prevalje, OŠ Koroški jeklarji, OŠ Prežihovega Vrance, Prva OŠ Slovenj Gradec,

Druga OŠ Slovenj Gradec, Gimnazija in Srednja šola Ravne na Koroškem.

Med bralno akcijo smo še naprej zbirali predloge za njen slogan. ... **izBERI mi ime** ... je bilo začasno ime projekta, zato smo vse sodelujoče povabili, da posredujejo iskrene in izvirne ideje za novo ime. Žirija je med prispelimi predlogi izbrala slogan »**Bodi kul, beri ful**«, avtorico pa nagradila z lepo praktično nagrado – tabličnim računalnikom. Žirijo je izbran slogan prepričal, ker že samo ime pove, katero ciljno skupino nagovarja in se z njo identificira. Zatorej »bodite kul, berite ful« in v našem projektu sodelujte tudi v naslednji sezoni.

Maja Dretnik

FOTO: Simona Vončina

HVALA ZA OBOKE SVETA

Drugi jo kličejo Mača, jaz sem jo začutila kot Mojco. Spoznavam jo šele zdaj, v upokojenskih letih, ko se srečujeva na naših tedenskih druženjih. Odgovor, zakaj Mojca, se mi je zapisal kar sam. Saj poznate tisto: »Jaz pa pojdem in zasejem dobro voljo pri ljudeh ...«

Mojca je ena sama ljubezen. V vsem vidi dobro. Če si še tako na tleh, te dvigne. Uspeva ji, ker se nikoli ne pretvarja in ji preprosto verjameš. Take so tudi njene pesmi. V eni od njih nam pravi: »Je ljubezen, ki raste. Z njo si lahko svetišmo v gosti temi. Vidi poti, ki

jih ni.« Čeprav je verz namenila drugi osebi, še najbolj označuje njo samo.

Hvala draga Mojca za prijateljstvo, hvala za oBoke sveta. Veselimo se s tabo, ker so tvoje pesmi zaživele v knjigi in bodo med ljudmi širile tvoje žlahtno poslanstvo.

Ivana Prislan in hotuljske seniorke

OD ČRNE KUCHARCE DO PARADIŽNIKA V DVIGALU

O ZNANSTVENI MONOGRAFIJI DR. MANJE MIKLAVC

Se še spomnite kakšne izštevance iz svoje mladosti? Na primer: Palček Skakalček na veji sedi, sprašuje dekleta, kakšne barve imaš na sebi tudi ti?

Ali pa vam morda še zdaj gre na smeh, ko se spomnite, da niste vedeli odgovora »paradižnik« na vnukovo uganko: Kaj je to: rdeče je in se vozi gor in dol z dvigalom?

Če ste obojemu pritrdili, bi bili tudi vi pravi naslov za raziskovalko koroškega ljudskega izročila Manjo Miklavc. Lahko bi se vam na-

javila na dom, v uri ali dveh posnela, kar bi ji vi ali vaši znali povedati na to temo, nato bi se zaprla v kabinet, povedano zapisala, znanstveno preučila, na koncu pa bi spoznanja objavila in predstavila javnosti. Na to predstavitev bi bili kot t. i. informator povabljeni tudi vi.

No, resnici na ljubo je treba povedati, da bi bilo vse to mogoče narediti za naslednjo znanstveno knjigo dr. Miklavčeve, kajti prva je že gotova.

PREDSTAVITEV V RAVENSKI KNJIŽNICI

V aprilu, mesecu, v katerem je tudi mednarodni dan otroških knjig, je bila v Koroški osrednji knjižnici med več prireditvami o otrocih in za otroke ena najtehtnejših prav predstavitev knjige o otroški slovstveni folklori dr. Manje Miklavc z naslovom *Otroštvo v deželi kralja Matjaža*. Vse goste na lepo obiskanem večeru v Kuharjevi dvorani je gostiteljica izbrala z razlogom: skupino otrok iz vrtca Kotlje, ki so pod vodstvom vzgojiteljice

Tine Slemnik za uvod izvedli izštevanko »A je črna kuharica doma«; napovedovalca Roka Šaterja; glasbene gostje pianistko Stašo Skarlovnik, flavtistko Tinkaro Lednik in pevko Marjano Mlinar; profesorici mentorico dr. Marijo Stanonik in dr. Barbaro Ivančič Kutin, ki se je z avtorico tudi pogovarjala; ilustratorko naslovnice Mirjam Senica; informatorje in še nekatere druge.

Ena od osrednjih besed tega nič akademsko vzvišenega večera – čeprav je bilo izhodišče znanstvena monografija in so na prireditvi sodelovale kar tri znanstvenice – je bila »folklor«, ki jo ljudje navadno povezujemo s folklornimi (plesnimi) skupinami. Tokrat se je izraz pojavljal v zvezah »slovstvena folkloristika«, »folklorni dogodek«, »folklorni obrazci« itd. Gre za ljudsko, ustno, slovstveno izročilo, ki se prenaša iz roda v rod.

»ZANJO PA SO KNJIGE ŽIVI LJUDJE«

Tako je v uvodu h knjigi Manje Miklavc, zagotovo ene najmlajših slovenskih znanstvenic, zapisala njena mentorica dr. Stanonikova. Iskanje slovstvenega folklornega bogastva je Miklavčevo začelo zanimati že pred leti, ko je kot članica Pihalnega orkestra železarjev Ravne

za diplomsko nalogo zapisala in preučila njihove pripovedi, za doktorsko disertacijo pa je med letoma 2013–2014 na slovenski in avstrijski strani Koroške zbrala 889 folklornih enot, od tega 259 otroških obrazcev (nagajivke, izštevance, tepežnice, uganke) ter 630 pripovedi

(pravljice, povedke, anekdote, spominke itd.). Besedila ji je posredovalo 43 (naj)starejših informatorjev in 14 otroških skupin.

To je Miklavčevo postavilo za naslednico tako pomembnih slovenskih zbirateljev ljudskega slovstvenega gradiva, kot sta

Karel Štrekelj in Marija Stanonik, v domačem okolju tudi Iva Potočnik in Bojana Verdinek, ki sta zbrani material

kot učiteljici uporabili tudi učno gradivo v osnovni šoli. Prav ta vidik se zdi zelo pomemben tudi Miklavčevi in

Stanonikovi, ki pri svoji študentki izpostavlja še naslednje dosežke:

- je prva, ki je širše znanstveno raziskala otroško slovstveno folkloro;
- je ena redkih študentk slovstvene folkloristike, ki se je zaradi svoje lastnosti, »da je rada sredi življenja in da je ljudem okrog sebe pripravljena darovati svoj čas in svoje talente«, lotila terenskega dela;
- je prva, ki je v raziskavo uvedla medgeneracijski vidik;
- z zapisanim ohranja živo, zvočno podobo svojega narečja, ker pa je gradivo zbiral tudi na avstrijski strani Koroške, »je zelo razširila svoje kompetence na celotno koroško narečno skupino in njeno kulturno dediščino«;
- je prva, ki je uporabila folklorna žanra »šegica« in »bibanka«.

To so sadovi skoraj desetletnega dela dr. Manje Miklavc, za katere je v Besedi h knjigi zapisala, da so posledica čarovnije, ki nastane, če neko delo opravljaš z veseljem. Verjamemo, da bo mlada znanstvenica z veseljem svoje delo še nadgrajevala, za opravljeno pa ji iskreno čestitamo.

Helena Merkač

FOTO: Bojan Prednik

KAKO SMO TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA OBELEŽILI V KPM, MUZEJU RAVNE NA KOROŠKEM

V maju so klekljarice sekcije Lipa Ravne v muzejskem razstavišču na Gradu 2 postavile na ogled zelo zanimivo razstavo o čebelah. Tema izdelkov se je zlila z 2. svetovnim dnevom čebel in 17. čebelariskim praznikom. Prikazale so čebelji roj, ki se vije iz panja proti cvetoči veji, ter kopico barvnih cvetlic. Na razstavo so se pripravljale vse prejšnje leto in izdelale čez 200 drobnih čebelic ter približno 20 barvnih cvetlic, s katerimi so ponazorile del naravne resnice, kako čebelji roj uhaja iz panja. Čeprav je center klekljanja oddaljen od Koroške, je to znanje v Mežiško dolino prva prinesla Marija Apohal, in ga začela prenašati na druge. Pozneje so se nekatere članice same angažirale in se hodile izobraževati v Čipkarsko šolo Idrija. Društvo klekljaric Koroška združuje več sekcij. Na Ravnah deluje sekcija Lipa, ki jo vodi Rezka Kordež, ena najuspešnejših klekljaric na Koroškem.

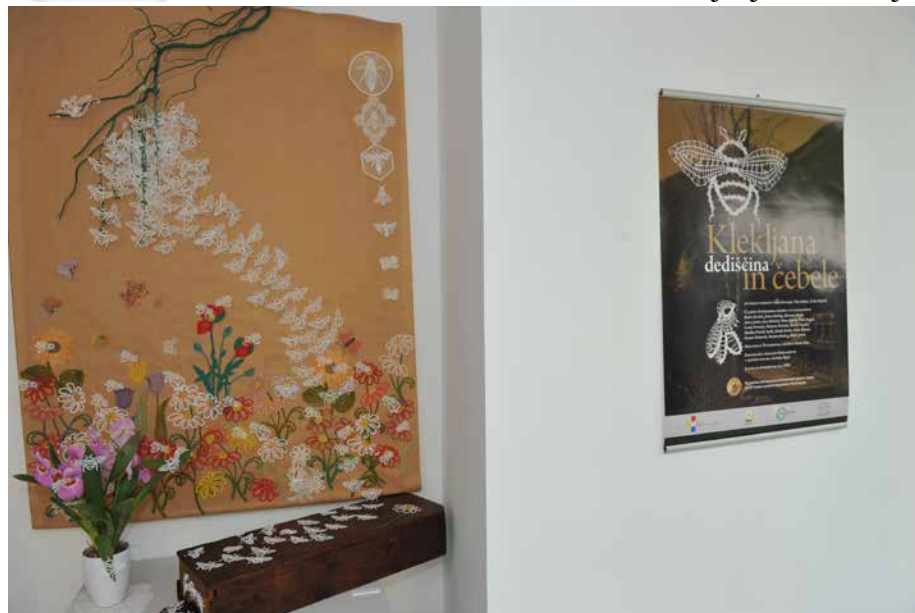

FOTO: Primož Podjavoršek

Razstavo *Klekljana dediščina in čebele* smo v muzeju obogatili s čebelariskimi predmeti in kratko kronologijo čebelarstva na Slovenskem, še posebej v Mežiški dolini. Pri nas je bilo čebelarjenje že od nekdaj razširjeno in pomembna gospodarska panoga. Čebelarstvo je zelo podpirala cesarica Marija Terezija v 18. stoletju. Širjenje in napredek je spodbujala z ustanavljanjem kmetijskih družb in čebelariskih šol. V tem obdobju je bilo čebelarstvo najbolj razvito na Koroškem in Gorenjskem. Predvsem ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja so se ljudje bolj zavedali pomena in vrednosti čebel ter njihovega produkta – medu in voska. Danes je čebelarjenje bolj hobi kot poklic, čeprav nikoli ni zamrlo in se znanje še vedno razvija.

Petnajstega maja smo v javnost pospremili razstavo likovnih del članov likovne sekcije pri ravenski univerzi za 3. življenjsko obdobje.

V razstavo so ujeli večplastno sporočilo, da je dediščina preteklosti dota prihodnosti, kar je tudi moto »tedna vseživljenjskega učenja«. Navdih za ustvarjanje so ljubiteljski slikarji poiskali v kulturni dediščini, v motivih hiš, cerkva, kašč itd., ki jim čas ne prizanaša. Z upodobitvijo ohranjajo njihovo podobo in hkrati širijo vedenje o njihovi pomembnosti.

V letošnjem letu nas spremlja rek: **DEDIŠČINA PRETEKLOSTI JE DOTA PRIHODNOSTI**. Kar so nam zapustili naši predniki, je temelj za našo prihodnost, ki si jo bolj ali manj uspešno ustvarjamo sami. Kulturna dediščina je dota in je naložba v znanje, vedenje, ustvarjalnost, medgeneracijsko sodelovanje in vseživljenjsko učenje; kulturna dediščina je kapital, neprecenljivi vir novih gospodarskih spodbud in razvojnih priložnosti. Spoštovanje kulturne dediščine je v resnici spoštovanje naših prednikov, njihove ustvarjalnosti, njihovih dosežkov, ustvarjenih v drugačnih razmerah, a prav tako pomembnih, kot so novosti današnjega časa. Prihodnosti ne moremo ustvarjati brez preteklosti, mladost ne more brez starosti, razvoja ni brez dosežkov preteklosti.

Dr. Karla Oder in Andreja Šipek

foto: Uršula Vezonik

Gledališče DELA uprizarja performativne predstave, dogodke in situacije. Raziskuje gledalčev slog gledanje ter njegovo vključenost v odnosu do videnega. Z avtorskimi koncepti kritično zajema problematike današnje družbe in jih umešča v različne prostore (oder, ulica, grajska klet, park in zapuščena hala). Struktura gledališča temelji na prepletanju različnih umetnosti. V ospredju so gib, telo, lutka, vizualni elementi ter odnosi med njimi.

Gledališče DELA spreminja lasten in gledalčev pogled ter uprizarja performanse, ki kažejo podobe, katerih se bojimo ali jih nočemo videti. Odpiramo oči, zapolnjujemo praznine ter ponovno postavljamo vprašanja.

Gledališče DELA išče odzive in odgovore v ljudeh. Z ustvarjanjem prikazuje manko ter opozarja na sociološke in politične problematike. Performansi se ne opredeljujejo na podlagi doživetja prostora ali igralca – določajo jih reakcije gledalcev. V fokusu je gledalec, ki se lahko odloča o zornem kotu pogleda in s tem (so)režira dogodek.

Sezono 2018/2019 smo zelo uspešno zaokrožili z umetniško rezidenco na Finskem, uvrstitevjo med 10 najboljših predstav na mednarodnem festivalu Ana Desetnica, organizirali smo SVOBODNI ABONMA v Kulturnem centru Ravne, ustvarili animiran film Pudlovka in zaključili s svežo premiero plesne grozljivke NAVZGOR.

Plesna grozljivka je nastala znotraj izobraževanja Gledališče ŠOLA v koprodukciji z delavnicami Sodobnega plesa. Popeljala nas je v leto

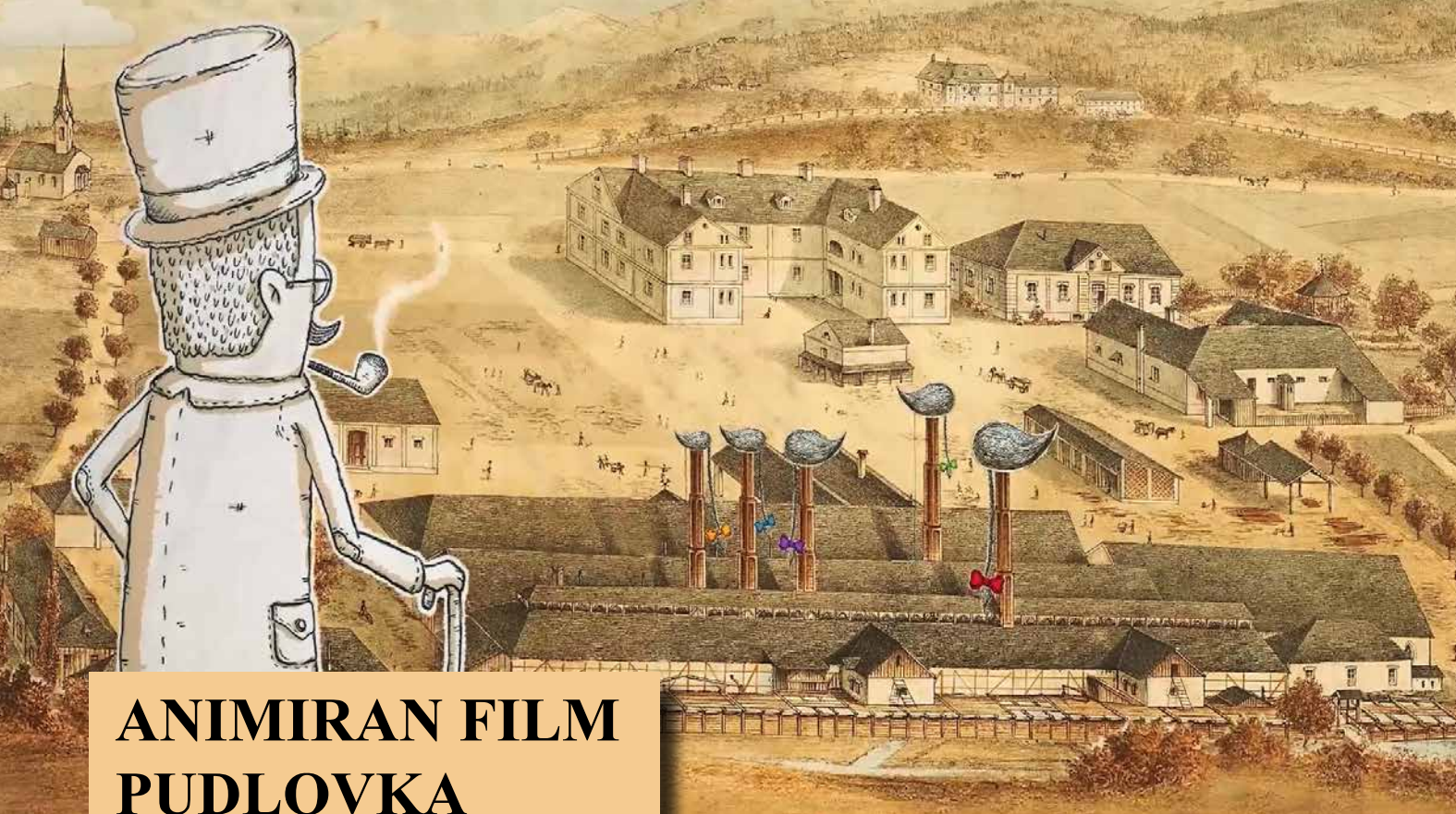
2054, v zakulisje nekdanjega gledališkega odra. Vse, kar je ostalo, so prazni prostori med sedeži in duhovi, ki plešejo na mestu, namenjenem za občinstvo. Čas gledališča je minil, dvorane so ostale prazne. Duhovi izvajajo »danse macabre« – ples mrtvecev. Občinstva ni, ne odgovarja, ne hvali, niti ne obsoja. Oder je prepuščen samemu sebi, nič ne prikazuje, ampak se spogleduje s praznino.

Ponovitev plesne grozljivke NAVZGOR, ki je nastala pod mentorstvom Tee Kovše in

Katje Vravnik, bo 21. avgusta v Kulturnem centru Ravne.

Gledališče DELA je plesno-lutkovno gledališče, ki prinaša svežino sodobnih vsebin na Ravne na Koroškem. Veseli smo, da lahko ustvarjamo nove produkcije, ki so odmevne doma in v tujini, ter da izobražujemo nove umetnike. Da delamo dobro, je potrdila Prežihova nagrada za kulturne dosežke v letu 2018. V naslednji sezoni bomo nadaljevali v slogu naše zadnje premiere – torej samo NAVZGOR!

Tea Kovše

ANIMIRAN FILM PUDLOVKA

Avtor ilustracije: Jernej Kovač Myint

Prevalje v letu 1835 in Guštanj v letu 1856, ki ju kot kraja v animaciji prikazuje malo hiš, katerih pogled utesnjuje hribovita pokrajina okrog in okrog ter dvigajoči se dimniki, ki se v višavah zaključujejo s črnim šopom las ter velikimi pari oči, radovedni pogledi švigajo vse naokrog. Ko pred njih iz daljave zapelje parna lokomotiva z do vrha naloženimi vagoni s kruhom, se jim svet od sreče obrne na glavo. Znajdemo se za temaćnimi umazanimi zidovi, kjer nam udarni atmosferski zvoki glasbe, z risbo nakazani stroji in animirana peč, 'pudlovka', dajo vedeti, da smo v nekakšnem na pol avtomatiziranem industrijskem obratu. Pa smo res, po tekočem traku se pred nami in 'pudlovko' pripeljejo slastni hlebčki kruha. Mehanske roke jih začnejo izločati in z njimi zalagati 'pudlovko'. Slastno, po zvočnih in animiranih odzivih sodeč, a tale naša peč želi še kaj slastnejšega, in mimo se zapelje tablica čokolade. Ni kaj, njena volja je ukaz – dobi tudi to, pa še pijačo za povrh. Od sreče

se ji svet spet obrne na glavo in že smo v njeni notranjosti, kjer se kuha in peče. Spekli so se slastni čokoladni kolački!

Pudlovka je izjemno inovativen animiran film za najmlajše, na koncu je dodana razlaga metaforično uporabljenih elementov iz otrokovega vsakdana z 'metalurškimi substancami', ki so v 19. stoletju krojile izdelavo železa. Tea Kovše, ki je idejno in scenarijsko oblikovala zgodbo, jo je dramaturško zanimivo vpela v kontekst otrokovega domišljjskega sveta. Režijsko sta film zasnovala Katja Vravnik, ki je v vizualnem konceptu prepletla ohranjen arhivski material in njegovo likovno, posebej tudi atmosfersko barvno podobo, ter Jernej Kovač Myint, ki je film likovno oblikoval, animiral in montažno sestavil. Glasbeno in zvočno ga je v prepričljivo animirano avdiovizualno celoto postavil Aleš Gangl, avtor in izvajalec glasbe. Gre za izvirno animacijo, ani-

macijske tehnike se prepletajo z likovno zasnovano vizualno podobo, ki nas popelje v preteklost, kar odslikava tudi barvna zasnova filma. Film je atmosferski zasnovi, nagovarja najmlajše in tudi nekoliko starejše. Vsi se soočajo z gibljivo podobo, ko pravzaprav še ni bilo gibljivih slik, kot so nam lastne in samoumevne danes, saj se je filmska umetnost rodila šele konec 19. stoletja, v letu 1895. Animacija, ki je v filmsko-animiranem času vpeta v prvo polovico 19. stoletja, zato deluje nadvse realistično, kot da bi res bili priča tistemu času in prostoru. Lahko si samo želimo, da nas bodo ustvarjalci iz zaključne špice filma – Gledališče DELA, Zadruga ZRaven, Myint.Illustrates in ZircuS – še kdaj presenetili s podoben ali celo daljšo animirano podobo iz sveta koroška kulturne dediščine, ki so jo tokrat ustvarili za Koroški pokrajinski muzej, njegovo enoto na Ravnah na Koroškem.

Uroš Zavodnik

galerija

VESTE, KJE JE GALERIJA RAVNE?

Večina najprej pomisli na galerijo v knjižnici Na gradu. Ampak to ni ta, ki jo imamo v mislih. Ravne se namreč ponašajo s kar dvema galerijama – poleg galerije, ki deluje v okviru Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, še z Galerijo Ravne. Slednja obratuje od leta 2012 v prvem nadstropju Kulturnega centra Ravne in spada pod Koroško galerijo likovnih umetnosti. Poučitek je na najaktualnejšem dogajanju na področju umetnosti v regiji in tudi širše, še posebej na mlajših avtorjih. Do konca leta lahko ujamete še

razstave Andreja Škufca, Tine Dobrajc in Boštjana Temnikerja. V želji, da bi tudi otroci in mladostniki postali naši redni obiskovalci, smo pripravili pester pedagoški program s simboličnim naslovom *Bernekerjeve ustvarjalnice* ali *Galerijske učne urice*. Mladi so tudi glavni protagonisti zdaj že tradicionalne razstave likovnih del, ki ste jo morda (če vas pot še ni zanesla nadstropje višje) ob koncu leta zasledili v avli kulturnega centra. Sedaj veste, kje smo – naslednjič torej lahko pričakujete vprašanje, ali ste nas že obiskali.

Maša Špiler

Prihajajoče razstave v Galeriji Ravne

Andrej Škufca:

KSENMORFNI OBJEKT

7. junij–16. avgust 2019

Tina Dobrajc:

PUSSY RIOT

23. avgust–18. oktober 2019

Boštjan Temnik:

KO-EKSISTENCA FOR-ME

25. oktober–13. december 2019

FOTO: Simon Prosenc in Tisa Praprotnik

Sledite nam na spletu:

FB: Galerija Ravne / KGLU I Koroška galerija likovnih umetnosti

IG, YT: KGLU

www.glu-sg.si

FESTIVAL SOLZIC, ČAS ZA TURIZEM, KI PIVNA DEDIŠČINO

Festival solzic 2019, že 6. po vrsti, je 17. in 18. maja izžareval zgodbo prostora pod Uršljo goro ter poudarjal besedo. Kres besed, vpet v Prežihov dan, je ob naklonjenem vremenu v petek olepšal mali praznik literature, bila je svetla sled druženja v imenu literature in kulture. Zato tudi Venec solzic, ki izpostavlja ljudi, katerim je uspelo v prostor in čas pod Uršljo goro vklesati imenitno in pomembno sled. Letos je priznanje prejel Mirko Osojnik. In zato Kulturni perpetuum mobile, ki poudarja, kako pomembne so kreacije turističnih zgodb, ki se napajajo v dediščini, še posebej tisti ljudski. Festival solzic je kot kaplja finega medu iz nedrij Gore. V njej so kristali naravnih lepote, odbleski dediščin vseh vrst, žar tradicij in odbliki množice ljudi, nekoč kmetov, potem delavcev, rudarjev in železarjev.

Kres besed

Posebna zahvala gre OŠ Koroški jeklarji, ravnatelju Aljažu Banku in učiteljicam Ireni Černovšek, Petri Podjaveršek in Suzani Makič, da je kres ob druženju z učenci avstrijske šole »Neue Mittelschule Bleiburg« iz Pliberka tako dobro uspel. Najprej literarna delavnica v gostilni Pri Toniju v Kotljah, Prežihovina, nato so kres besed dopolnili še kresovi ognja, pesmi, glasbe. Avstrijske šolarje, ki so bivali na Smučkoči in so z veseljem prišli v dolino na literarno delavnico, sta vodila izjemna učiteljica Marica Kušej in Pepej Krop iz Pliberka.

Kotl'jada in Kulturni perpetuum mobile

Bila je ideja, da bi se festival priključil velikemu čebelarškemu dogodku na Ravnah in ga s svojo zgodbo oplemenitil, doprinesel zanimivo turistično in promocijsko zgodbo Raven, a se, žal, ni izšlo, kot smo si zamislili.

Ko ljudska dediščina naplete turistično zgodbo

Kotli na Kotl'jadi so brbotali, člani Kluba Korošcev Ljubljana so kuhali, stregli in komunicirali z gosti. TD Šempeter je mešal peklenški lonec, gostil s peklenško vodico; uf, kakšno druženje je nastalo, ko je naš Lucifer izpod rdečega plašča potegnil hudičevo slino ... Ivica Čretnik, predsednica TD Šempeter, je bila ponosna na 15 članov, ki so uprizarjali šempetrsko peklenško zgodbo. Člani TD Goričane-Vaše, pod vodstvom Jakoba Knifca in Damjana Debevca iz TD Borovnica, so s člani našega TD Solzice sklenili, da so dediščina, tradicija in ljudsko izročilo sila pomembna osnova turistične zgodbe. Pekel prinaša zgodbo, ki jo je ljudska domišljija napletla iz strahospoštovanja do narave, naravnih pojavov in nerazložljivih dogodkov ter jih v marsikaterem primeru neposredno povezala z domovanjem samega peklenščka!

Renata Picej

KOROŠKA, KDO SI? KOROŠKA KOT REGIJA POTENCIALA IN PRILOŽNOSTI

Festival Koroška, kdo si? je že tretje leto zapored razblinjal negativna mnenja o Koroški kot zaostali regiji ter jo skozi pestro ter raznoliko dogajanje prikazal kot regijo potenciala in priložnosti. Glavni organizator dogodka KMKC Kompleks je poskrbel za razširjene in raznolike programske vsebine in kar 18 dogodkov, ki so se zvrstili od 4. do 23. aprila 2019 na sedmih različnih lokacijah.

Vse se je začelo 4. aprila s plesno-gibalno delavnico *Prebudi svoje telo* in delavnico lutkovne animacije *Lutkovni parkour* v organizaciji Gledališča DELA. Festivalski dan se je nadaljeval z razstavo Romane Virtič in Lenarta Mlinarja. V petek, 5. aprila, se je odvil že tradicionalni *Punk That Basement Vol. 3* (koncert punk skupin), kjer so nastopili Cener, Rafuda in Tomato Punx. V soboto je bila organizirana študijska tura po Koroški (Pravljica dveh vasi), v organizaciji Kareta Turizma in Pravljice vasi Leše. Večer se je zaključil v bolj podjetniških vodah z dogodkom *Od ideje do keša* s koroškimi podjetniki. V sredo, 10. aprila, so v knjižnici ob sodelovanju Zgodovinskega društva za Koroško predstavili film *SINE LEGIBUS*, ki ga je režirala Milena Olip. Četrtek

se je nadaljeval z multimedijским dogodkom v Štauhariji, ob izidu prvega animiranega filma *Pudlovka*. Ker pa ne gre brez koroške »košče«, je bil Koroški večer, 12. aprila, namenjen kulinaricnemu razvajanju pri Marinu v Šentanelu. Na dogodku, ki ga je organiziral Klub koroških študentov, je nastopil Milan Kamnik Band. V soboto je najprej potekala predstavitev spletnega portala *Koroška alternativna kultura devetdesetih*, nato je bila na sporedu predpremiere plesne grozljivke NAVZGOR. Četrtek, 18. april, je bil bolj turistično obarvan. Na ogled je bila razstava risb na temo Koroške, ki so jo pripravili osnovnošolci OŠ Prežihovega Voranca, in nastop pevskega zbora OŠ Koroški jeklarji. Zvečer je potekala debata na temo turizma na Koroškem: *Turizem Koroške*,

kdo si? v organizaciji Turističnega društva Ravne na Koroškem. V petek se je najprej odvijalo tretje branje nove pesniške zbirke Anje Golob, pozneje so obiskovalci uživali na koncertu *The Echoes of River Drava/Odmevi reke Drave* v izvedbi Andreja Ofaka in Oskarja Kolarja. Sobota, 20. aprila, je bila rezervirana za smeh. Komik Jan Kreuzer je nasmejal publiko s stand up-om: *Pušenje v dolini Šentflorjanski*. V torek, 23. aprila, je v KMKC Kompleks potekal dogodek *Noč knjige z Radmancami*, prebirali smo zanimiva dela različnih avtorjev na temo svobode. V času festivala so si lahko obiskovalci v naših prostorih ogledali redno razstavo starih razglednic in fotografij Koroške.

Ekipa KMKC Kompleks

KOROŠCI SMO ZNANI PO REDKOBESEDNI MODROSTI ...

INTERVJU Z G. MIRKOM OSOJNIKOM

Na kulturno cesto je zapeljal že v otroštvu, saj je bila knjiga družinska vrednota. Po nedokončanem študiju slavistike in primerjalne književnosti ga je pot vodila v Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika. Je upokojeni strokovni sodelavec Koroškega pokrajinskega muzeja – Muzeja Ravne. Pisec mnogih prispevkov, še posebej naklonjen bratom Kuhar. Od leta 2008 do 2018 je bil odgovorni urednik Ravenskih razgledov.

Kar dobrih deset let ste urejali občinsko glasilo Ravenski razgledi. Se spominjate vaših začetkov, kako je bilo ob predaji te funkcije? Kakšni občutki so vas spremljali? Kakšne cilje ste si zadali?

Pravzaprav je minilo že enajst let, odkar sem od Vojka Močnika prevzel urejanje našega občinskega glasila. Sicer pa številka deset kar drži: prvo leto sem se namreč še malo »lovil« okrog vsebine in ciljev, ki bi glasilu dali zanimivo podobo in dodano vrednost. Na Zavodu za kulturo, šport, turizem in kulturne dejavnosti smo k sodelovanju povabili odlično oblikovalko Jasno Kalčič iz Mežice, ki je poskrbela za prepoznavno vizualno podobo glasila. Postavila se je tudi vsebina. Po načrtani poti smo kar uspešno hodili in do decembra lani izdali 20 števil. Zadnjih 6 števil je sicer oblikoval nekdo drug, ker so se na zavodu, iz meni nerazumljivih razlogov, poslovili od Jasne. Ob »obveznih« člankih, ki so poročali o uspehih in novostih na izobraževalnem, kulturnem, soci-

alnem, športnem, gospodarskem in vseh drugih področjih življenja in dela v naši občini, sem želel v vsaki številki pustiti nekaj »koroške duše« in s tem glasilu dati trajnejši in bogatejši pečat. To sem uresničeval: z objavo najstarejših razglednic in fotografij iz naših krajev (najprej na hrbtani strani glasila!), z domoznanskimi zapisi o nekaterih zanimivostih iz (pol)pretekla zgodovine ter z nekaterimi daljšimi članki o pomembnih osebnostih in lokalnih dogodkih. Morebitno monotonost sem skušal razbiti tudi z nekaj intervjuji. Pri tem so mi bili s tehtnimi in zanimivimi pisnimi ali fotografskimi prispevki v veliko in zelo dobrodošlo pomoč: Franc Verovnik, Bojana Verdinek, Vinko Skitek, Blaž Kajzer, Jože Prednik, Ivana Prislan, Ivan Lah, Anže in Štefan Šumah itd. Da je bilo glasilo še lepše, je z odličnimi fotografijami poskrbel Sebastijan Oblak.

to, raznovrstno. To je zagotovo odsev vašega poznavanja in zanimanja za koroško kulturo, zgodovino, šport in tudi lokalno problematiko. Katere teme so bile v zadnjem desetletju še posebej žive oz. so zasedle največ prostora (število strani je namreč omejeno)? Je morda tudi kakšna problematika, ki ne sodi ravno v to glasilo? Glasilo sem kolikor toliko uspešno zasnoval, marsikdo mi je tudi zaupal, da ga je začel listati od zadaj naprej, ker so bile prav na zadnjih straneh obja-

vljene nekatere zanimive domoznanske teme. Načeloma sem se držal omejitve pri dolžini člankov, a pri tistih »brezčasnih« temah, ki so na nek način prese-gale raven večine člankov in domoznanskih zapisov (Prežihov Voranc in njegovi bratje; Franjo Malgaj in borci za severno mejo, Šentjurčan Andrej Oset in njegove zasluge za Koroško ipd.), nisem toliko »šparal« s prostorom. Zavedati se je treba, da je tisk ene številke občinskega glasila, ki ga v poštne nabiralnike brezplačno prejmejo vsi občani, kar velik finančni zalogaj in je torej razumljivo, zakaj je uredniški odbor glasila bil prisiljen krčiti dolžino prispevkov in število objavljenih fotografij. Seveda smo kar nekajkrat objavili tudi problematiko, ki nekak ni sodila v to glasilo, se je pa uredniški odbor za objavo vseeno odločil. Osebnostno so me najbolj motile preštevilne reklame, ki so razbijale ubranost strani in kazile sicer lepo podobo Ravenskih razgledov.

Že sam naslov občinskega glasila je zelo sporočilen. Prav tako je treba upoštevati, da je to edino glasilo, ki ga še imamo, in na katerega smo lahko ponosni. Kakšen je po vašem mnenju glavni namen Ravenskih razgledov? Ravenski razgledi občanom vsako leto prinašajo številne razglede po

... IN DOBREM, ODPRTIM SRCU

pisani pahljači življenja in dela v naši občini. To je bil verjetno tudi njihov pravi in prvi namen, ko se je občina odločila za izdajo. Na našo veliko žalost je že leta 2007 ugasnil zelo priljubljeni in izrazito domoznansko naravnani Koroški fužinar, ki je predtem izhajal 56 let, in nastala je velika, skoraj pogubna praznina, saj občina nenadoma ni več premogla glasila, ki bi v pisani besedi in sliki ohranjal našo bogato koroško kulturno dediščino. Prav zato in tudi zato je prav, da Ravenski razgledi, vsaj v okviru danih možnosti, nadaljujejo to lepo, plemenito tradicijo in ohranjajo te drobne domoznanske bisere tudi za prihodnje generacije. Novemu uredništvu predlagam, da na teh straneh tudi v prihodnje diha znani domači obrazi, kmetje in domača pokrajina s svojimi starosvetnostmi med Peco in Uršljo goro. Vsaka številka naj vsebuje tudi nekaj kratkih, a zanimivih člankov iz domače zgodovine, med te naj nova urednica natrese stare fotografije, in bralci bodo z zadovoljstvom segli po vsaki novi številki.

Med drugim ste tudi v Ravenskih razgledih že objavljali članke o bratih Kuhar. Zagotovo ste pri dolgoletnem preučevanju gradiva o Prežihovih pobih večkrat naleteli tudi na kakšno njihovo anekdoto? Nam eno zaupate?

O Vorancu in njegovih bratih je bilo povedanih in zapisanih že veliko anekdot, največkrat seveda tista o veliki skledi solate. Skoraj

vse izpričujejo veliko navezanost bratov drug na drugega in poudarjajo njihovo bistrost razsojanja. Naj za to priložnost z bralci delim kratko anekdoto o poslednjem olju: *Ko je Voranc za posledicami trpljenja v taborišču Mauthausen hudo zbolel na srcu in je bilo jasno, da z njegovo boleznijo ne bo šlo na bolje, saj se mu je zdravje iz dneva v dan slabšalo, so mu domači previdno prišepnili, da je brat Alojzij iz Anglije sporočil, da bi bilo dobro, če bi pristal na to, da bi poklicali duhovnika, da bi ga dal v poslednje olje. Voranc se je na to samo prijazno nasmehnil in odgovoril nekako takole: »Povejte vi Lojzu, da bom jaz pristal na poslednje olje takrat, ko bo Lojz stopil v partijo!«*

Ko se človek sreča z vami, takoj začuti tisto vašo ljubezen do literature in domoznanstva. Za konec nam prosim zaupajte dvoje: katera je tista knjiga, ki vas je našla in ste jo prebrali že večkrat; kaj je tako posebnega na tej naši Koroški, da vas vedno znova očara in spodbuja k pisanju?

Prežihova Jamnica je knjiga, ki sem jo največkrat prebral, in vedno (prebiral sem jo v različnih starostnih obdobjih) mi je sporočila nekaj drugega oz. še kaj več. Jamnica ni zgolj odličen kmečki roman oziroma zelo obsežna kmečka povest, s katero je Voranc zelo razkošno, a obenem tudi zelo stvarno prikazal podobo življenja v rodni Kotljah in pokrajini v letih 1921–1930. Zame je Voranc pravi pisatelj ko-

roške zemlje, četudi so ga literarni kritiki najprej označili za socialnega oz. novega realista. V Jamnici je toliko romantičnih vzgibov, ki jih je lahko občutil samo čuteč, občutljiv človek, in toliko čudovitih opisov narave, da ta roman že precej izstopa iz pisateljeve socialno-realistične proze, saj se v nekaterih poglavjih veliko nagiba tudi k simbolizmu (nepričakovani, tudi iracionalni preobrati v dogajanju) in romantiki (ljubezen med Munkovo Mojeko in Ardevovim Tonačem), ponekod celo h groteski (nesrečna usoda Černjakove terbe). In če bi se kdo od slovenskih režiserjev le spomnil in po tem »romanu soseseke«, kakor ga je podnaslovil pisatelj, posnel celovečerni film, bi to lahko bil izdelek »par excellence«. In kaj je na tej naši ljubi Koroški tako posebnega? Včasih je odgovor na takšno vprašanje težak. Srce čuti in ima to ljubezen do rodne kraja in pokrajine za samoumevno. V naši dolini že od nekdaj utripa samosvoje življenje: povsod so lepi gozdovi in cvetoči travniki, ki se vzdigujejo tudi do planinskih vrhov. Obdani smo z razgibano pokrajino, narodopisnimi posebnostmi in dobrodušno gostoljubnostjo domačinov, ki smo znani po redkobesedni modrosti in dobrem, odprtem srcu. Morda nas usodno določa prav ta posebnost in morda prav zaradi nje trdno vztrajamo v tej ljubezni.

Dr. Manja Miklavc

Ljudska univerza Ravne na Koroškem oziroma LURA, kakor jo od oktobra 2018 imenujemo okrajšano, je javni zavod in koroško izobraževalno, informacijsko, svetovalno, razvojno, promocijsko in motivacijsko središče s sedežem na Ravnah na Koroškem. Zavzemamo se za dostopnost izobraževanja za vse in večjo vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje (pridobivanje znanj in spretnosti za dejavno sodelovanje v družbi); skrbimo za razvoj lokalnega okolja; pri udeležencih razvijamo ključne kompetence, ki jim dvigujejo zaposlitvene možnosti, spodbujajo podjetniško miselnost, puščajo prosto pot ustvarjalnosti ipd. Zavedamo se, da hiter razvoj gospodarstva, tehnologije in digitalizacije od starejših že zahteva, da ostanejo v koraku s časom in razvijajo nova znanja ter kompetence, s katerimi bodo tudi v prihodnje prispevali k rasti in razvoju podjetij ter navsezadnje tudi okolja, v katerem živijo in aktivno delujejo.

Delavska univerza Ravne na Koroškem je začela delovati 30. 9. 1959. Ideje zanjo so sicer začele kliti že leta 1951 v okviru sindikalnega kulturno-umetniškega društva Prežihov Voranc – delovala je »sekcija za ljudsko univerzo«. Leta 1992 se je preoblikovala v javni zavod Ljudska univerza Ravne. Ustanovila jo je Občina Ravne na Koroškem. Potrebe po strokovnih kadrih v Mežiški dolini so bile nekdanje zelo velike (sploh, ko je bila na vrhuncu ravska železarna), v tej ustanovi so domačini zaključevali osnovnošolsko izobrazbo (od septembra 1972 dalje) in se kalili za različne poklice: trgovskega poslovođa, ekonomskega tehnika, ekonomsko-komercialnega tehnika idr. Za pridobitev formalne izobrazbe so imeli na voljo različne programe drugih fakultet in šol. Udeleženci so pridobivali dodatne kompetence za boljše življenje in delo: preko tečajev (za tuje jezike in slovenski jezik) in usposabljanj z različnih področjih (strojepisje, knjigovodstvo, računo-

vodstvo, računalništvo, higiena živil, varstvo pri delu, požarno varstvo, tečaji za skladiščnike, voznika viličarja, ravnanje z nevarnimi snovmi, za voznike vozil z nevarnimi snovmi idr.).

60 let je pomemben mejnik. Je trenutek, ko pogledamo stvari za nazaj in načrtujemo prihodnost. V prihodnje želimo slediti smernicam dela, ki ne bodo le lokalno omejene, ampak bodo segale širše. V šolskem letu 2018/2019 smo prvič v dolgi zgodovini pridobili projektna sredstva in zelo razširili našo dejavnost:

- Izvajati smo začeli **tržne dejavnosti** v obliki tečajnih oblik, različnih delavnic, seminarjev ipd. (več o tem na spletni strani www.lura.si ali osebno pri nas na sedežu).
- V okviru konzorcija smo pridobili projekt *Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc 2018–2022*, ki ga sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Izobraževanja so namenjena zaposlenim in brezposelnim. Vključite se lahko v 40-urne neformalne izobraževalne programe za odrasle (sporazumevanje v slovenskem in tujih jezikih na različnih ravneh; zviševanje ravni pismenosti, te-

meljnih zmožnosti in splošne izobraženosti) in v 30-urni program priprav na opravljanje izpitov iz slovenskega jezika z napotitvijo na izpit.

- Kot partnerji s centrom MOCIS smo uspeli na razpisu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS za sofinanciranje dejavnosti informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih v letu 2019 (ISIO). Nudimo vam brezplačno svetovanje in informiranje: pred, med in po končanem izobraževanju; za lažjo odločitev in izbiro izobraževanja in učenja; o vpisnih pogojih v različne izobraževalne programe in možnostih prehajanja med njimi; kako si učinkovito organizirati učenje in učni proces, kako premagati ovire na poti do uspešnega izobraževanja in učenja, kako načrtovati nadaljevanje izobraževanja in usposabljanja; pri razvoju poklicne in osebne kariere v vseh življenjskih obdobjih; glede financiranja šolnin; pri dokumentiranju in vrednotenju (tudi neformalno) pridobljenega znanja ipd. Vse dejavnosti so za udeležence brezplačne. Svetovanje je dostopno, zaupno in usmerjeno k svetovancu.

- Na razpisu Ministrstva za izobraževa-

nje, znanost in šport RS smo pridobili sredstva za **sofinanciranje programov in dejavnosti izobraževanja odraslih v letu 2019** za 5 študijskih krožkov. Pod mentorstvom dr. Karle Oder in Danice Hudrap brezplačno izvajamo naslednje krožke: *60 let LURE*, *Kaj pravijo sosede?*, *Ljudsko gledališče*, *Spomini na družinsko preteklost* in *Po stopinjah leških rudarjev*.

- Pridobili smo mednarodni projekt **Erasmus+**, ki bo trajal 2 leti in bo potekal v sklopu K1 – Projekt mobilnosti za osebe v izobraževanju odraslih. Naslovili smo ga *Nove poti, nove priložnosti*. Sodelovali in povezovali se bomo s Centrom za izobraževanje odraslih/Centro Educacion Permanente Cehel iz kraja Albuñol iz Granade (Španija) in se udeležili usposabljanja na temo *Poučevanje jezikov v 21. stoletju* v Bolonji (Italija).

- Za Fakulteto za industrijski inženiring – FINI Novo mesto v naših prostorih izvajamo izpite za visokošolski strokovni študij (program: Inženiring in vozila) in univerzitetni magistrski študij (program: Inženiring in avtomobilska industrija). Oba študija potekata na daljavo.

Z udeleženci, ustanoviteljem in partnerji se bomo še naprej trudili širiti, dopolnjevati in nadgrajevati znanje, učenje, sodelovanje, zaupanje ..., kar je tudi naše vodilo delovanja: »Širimo, dopolnjujemo in nadgrajujemo.«. Le tako bo mogoče graditi svetlejšo prihodnost.

Dr. Anja Benko,
direktorica LURE

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM IN KOROŠKI MEDGENERACIJSKI CENTER AKTIVNO VKLJUČENA V PILOTNI PROJEKT DOLGOTRAJNE OSKRBE

5 let Koroškega medgeneracijskega centra: VEMO, KDO SMO IN ZAKAJ SMO TU

Hitro je minilo 5 let, v katerih smo zapisali veliko zgodb. V Koroškem medgeneracijskem centru smo raziskovali in prepoznavali potrebe in želje ljudi, ki bodo koristili naše programe. Sooblikovali smo dober program, in že na začetku je bil odziv večji od pričakovanega.

Program delno financira občina, večji del pridobivamo s prijavi na različne razpise. Tako smo v petih letih uspeli na razpisih: za sofinanciranje programa medgeneracijskega centra, za Kavarno plus, Oskrbo pomoči potrebnega svojca, za program demence, dobili smo pilotni projekt dolgotrajne oskrbe. Program »Dogaja se« delamo v partnerstvu z Občino Radlje ob Dravi. Skupna vrednost uspešno prijavljenih programov je okrog 400.000 evrov, v teh programih je dobilo priložnost 10 zaposlenih. V tem času so zaposleni in člani pridobili dodatna znanja, prijatelje, osebno so napredovali, se aktivirali in ponovno vključili v skupnost. Mnogim otrokom in mladim smo ponudili možnost, da pridobivajo izkušnje in jih učili, da je odnos do

sočloveka pomemben – ne samo danes, ampak vedno. Za to dejstvo in cilj je treba veliko delati in se učiti, pri tem sledimo prepričanju: kdorkoli in kjerkoli si, zaslužiš enako spoštovanje in dostojanstvo. Razgledanost ljudi, ozaveščenost o pravicah in možnostih povečujejo zahtevnost našega dela. Izhajamo iz razumevanja stisk in potreb ljudi. Vnašamo zanimive in sodobne pristope pri sodelovanju s člani in občani. Uporabniki postanejo aktivni udeleženci, ustvarjalci svojega življenja in pridobivajo možnosti lastne izbire najustrežnejše pomoči. S tem namenom smo prijavili našo inovacijo »Kreditni sistem točk«, ki jo je nagradila Gospodarska zbornica Slovenije in je posebnost v slovenskem prostoru. Trdim, da je to eden najboljših programov socialne aktivacije, za vključene pa izjemna naložba za prihodnost.

Posebnost, če ne izjema, v Sloveniji je, da naš center odlično sodeluje z vsemi institucijami in organizacijami v občini in širše. Sodelujemo z vrtcem, osnovnimi šolami,

gimnazijo in srednjo šolo. V centru smo vsakogar veseli, še posebej naših malčkov iz vrtca, ki jih zelo pogrešamo v poletnih mesecih. Odlični prostovoljci, sodelavci, zadovoljni člani in občani so naša vizija in naš kapital. Zavedamo se, da, kljub prizadevanjem, vsega dela vendarle ne moremo opraviti. Strpno in z razumevanjem sprejemamo kritike in pripombe, ki jih vključujemo v načrtovanje novih aktivnosti. Iskreno se trudimo in zastavljamo svoje moči in sposobnosti. Verjamem in upam, da rezultati ne izostajajo. Vemo, kdo smo in zakaj smo tu. Vesela in hvaležna sem, da imam priložnost in možnost sodelovati v tem izjemnem projektu občine, hvaležna sem, da sem del odlične ekipe Koroškega medgeneracijskega centra, ki dela zahtevno in dobro delo in vesela sem, da sem v tem času srečala toliko izjemnih ljudi, ki so postali del mojega življenja.

Mag. Marjana Kamnik

Z odprtjem vstopne točke, 1. 10. 2018, smo začeli izvajati dlje časa trajajoče in skrbno zastavljene aktivnosti pilotnega projekta, v katerem je vključenih 32 projektnih partnerjev. Poleg petih obveznih partnerjev (Koroški dom starostnikov, Zdravstveni dom Ravne na Koroškem, Center za socialno delo Ravne na Koroškem, Koroški medgeneracijski center Ravne na Koroškem in Splošna bolnišnica Slovenj Gradec), ki so v projektu udeleženi finančno, so v projekt vključene še občine Ravne na Koroškem, Dravograd, Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem ter več kot 20 društev iz lokalnih okolij. V okviru projekta smo pridobili 20 novih zaposlitev, od tega 5 iz Občine Ravne na Koroškem. Brezplačne storitve dolgotrajne oskrbe bomo izvajali za 50 naših občanov, všteti so tudi trenutni in bodoči uporabniki pomoči na domu.

Glavni cilj projekta je, da s celostnim pristopom in z obravna-

vo, usmerjeno na posameznika, preizkusi orodja, mehanizme in storitve integrirane dolgotrajne oskrbe, in sicer v obliki osnovnih in podpornih dnevnih opravil (pomoč pri osnovnih dnevni in gospodinjskih opravilih, nega telesa ...) oz. storitev za ohranjanje samostojnosti (storitve, ki jih izvajajo fizioterapevti, delovni terapevti; preventiva pred padci, svetovanje o prilagoditvi stanovanj ...). Do storitev dolgotrajne oskrbe so upravičeni posamezniki, ki so starejši od 18 let in so zaradi različnih posledic, npr. bolezni, starostne oslabelosti, poškodb, invalidnosti, pomanjkanja ali izgube intelektualnih sposobnosti v daljšem časovnem obdobju, trajno odvisni od pomoči drugih. Storitve smo oblikovali tako, da bodo posameznikom v pomoč pri ohranjanju kakovostnega bivanja v domačem okolju. V lokalnem okolju prav tako želimo ugotoviti, kolikšen je obseg pomoči neformalnih oskrbovalcev, torej tistih, ki dnevno skrbijo za oskrbovance.

Izvajalci so velikokrat zelo obremenjeni, fizično in psihično, zato jih bomo z različnimi tečaji in skupinami za samopomoč poskušali opolnomočiti za izvajanje storitev neformalne pomoči oz. jim nuditi podporo, ki jo potrebujejo.

Projekt, ki nam je bil zaupan v izvajanje s strani Ministrstva za zdravje, teče kakovostno in v skladu s pričakovanji deležnikov, ki si od projekta obetajo realno sliko o potrebah dolgotrajne oskrbe na terenu. S končnimi ugotovitvami bomo ključno pripomogli k oblikovanju usmeritev pri izvajanju dolgotrajne oskrbe v prihodnje oz. skrbi za sočloveka nasploh, zato lahko upravičeno trdimo, da je naš medgeneracijski center v središču dogajanja družbenih sprememb. Za vse informacije o projektu oz. vlogi za uveljavljanje pravice do dolgotrajne oskrbe smo dosegljivi na tel. št. 02 88 46 490 in 02 88 46 491 (enotna vstopna točka).

»Na terenu spoznavamo različne ljudi, različnih stopenj obnemoglosti in potreb, vsem pa je skupno eno: vsi so nas zelo veseli in z navdušenjem pričakujejo vsakega, ki jim ponudi pomoč. Roka, ki jo ponudimo sočloveku, je lahko za posameznika nepomembna; mreža rok, ki si jih ponujamo med sabo, pa lahko spremeni zavedanje o pomembnosti dolgotrajne oskrbe.«

mag. Marjana Kamnik, vodja projekta

Katja Šoba, projektna koordinatorica

GLASBA NA RAVNAH

Vsaka oblika abstraktne, konkretne umetnosti in s tem tudi glasba na poseben način združujejo različne demografske, sociološke ter biološke profile ljudi. To že vrsto let velja tudi za Ravne na Koroškem. Rojevajo in vzdržujejo se skupnosti vseh oblik:

festivalska dogajanja, umetniški natečaji (sicer z manjšim poudarkom na glasbenem ustvarjanju) in redni dogodki, ki so se razvili že skoraj v kulturno druženje ljudi in uživanje v omiljenem glasbenem žanru.

Dostopnost informacij na družbenih omrežjih in dovednost lokalnih organizatorjev glasbenih dogodkov za mnenja in pobude »običajnih smrtnikov« sta privedli do dvosmerne komunikacije in celovitega pristopa pri privabljanju ustvarjalcev in porabnikov glasbenih vsebin. Mladinski zavod Kompleks je živ primer vozlišča, ki proizvaja dogodke, na katerih se aktivno izmenjujejo izvajalci na odru in člani občinstva. Slednje povzroča mreženje glasbenih nadobudnežev, ne nazadnje pošilja sporočilo vsem, ki morebiti v danem trenutku ne poprijemajo instrumentov. Neverjetno, kak povezovalni učinek in še mnogo drugih pozitivnih vibracij ima glasba.

Ravska mladina je že dlje časa aktivno vpletena tudi v občinsko debato za razvoj lokalne infrastrukture, vezane na glasbeno ustvarjanje. Aktualna je problematika glede pomanjkanja javnih prostorov, namenjenih za preigravanje in ustvarjanje glasbe, prihaja tudi do idej in pobud, ki bi na transparenten in učinkovit

način omogočile zadostno ponudbo prostorov za izvajanje glasbenih vaj za ansamble, ne nazadnje tudi za »solo« glasbenike. Dialog z občinskimi funkcionarji trenutno še poteka, ostaja pa optimizem, da se debata čimprej zaključi v prid ustvarjalne mladine.

Dejstvo je, da geografska odročnost in številčnost prebivalstva ravenske občine znotraj meja Slovenije v nas nemalokrat vzbujata rahlo negativno miselnost glede možnosti za uspeh in prepoznavnosti. To je imelo težo pred nekaj desetletji, vendar se je od takratnih časov spremenilo marsikaj, in to na bolje. Internet je postal medij, ki je revolucioniral načine, s katerimi svoje glasbene izlive postavljamo na zemljevid slovenske glasbene scene in tudi širše. Vsak dan smo priča novim glasbenim skupinam, ki prihajajo iz podobno umeščenih krajev, kot so Ravne. Konkreten primer je majhen kraj Žiri. Iz lastnih izkušenj lahko podelim opažanje, da je bilo po nekaj obiskih tega kraja tam moč čutiti dihanje glas-

beno skupnost, od najstarejših do najmlajših, v celoti osvojenih od medgeneracijskih preprek. Veliko teh glasbenikov sedaj vidimo na nacionalni televiziji in tudi izven naših meja. Takšna zdrava skupnost ustvarjalcev naj bo primer dobre praske in nas navda z upanjem, da je vse možno, ne glede na prej omenjene pamejitve.

Veliko nas je, ki hočemo ustvarjati in sodelovati. Veliko nas je, ki imamo željo po negujočem okolju in infrastrukturi za ustvarjanje.

Najpomembneje od vsega pa je, da nas je veliko, ki stremimo k razvoju glasbe in osveščanju bližnje okolice o pozitivnih posledicah umetniškega ustvarjanja. Z napisanim absolutno ne trdim, da je trenutno stanje glasbene scene na Ravnah slabo, temveč da je toliko potenciala in prostora za izboljšave, ki se bodo neizogibno zgodile, če bomo le dovolj glasno in pogosto odbrenkali na svoje strune.

30. APRIL MEDNARODNI DAN JAZZA

(#JAZZDAY)

Z Ravnami je jazz prepleten že dobrih 13 let: v obliki celoletnega abonmaja svetovnih izvajalcev (JAZZ RAVNE) ter kot festival slovenskega jazza in priložnostnih dogodkov. Edinstven na svetu je tudi glasbeni projekt VIVA JAZZ FORMA, pri katerem se raziskuje zvočni potencial koroških »živih oblik«. UNESCO je na pobudo legendarnega jazz pianista in skladatelja Herbieja Hancocka leta 2011 30. april razglasil za mednarodni dan jazza. Henri Matisse je nekoč jazz označil za »ritem in smisel«; razumemo ga lahko kot pogum, da se v duhu solidarnosti postavimo za svobodo. Milijoni ljudi po svetu s to zvrstjo še danes izražajo željo po svobodi, strpnosti in dostojanstvu. Jazz je veliko več kot glasba, je življenjski stil, orodje dialoga in celo družbenih sprememb. Ljudi, še posebno mlade, nagovarja, da v času stalnih sprememb in nepredvidljivosti še bolj kot kdajkoli prej negujejo svobodo ter vzpostavljajo nove mostove spoštovanja in medsebojnega razumevanja, s čimer ustvarjajo večjo strpnost in sode-

lovanje. Inštitut Smithsonian je april razglasil za mesec jazza, kot tradicionalno ameriško glasbeno formo ga promovira pod kratico JAM (Jazz Appreciation Month). V aprilu inštitut s svojimi podružnicami organizira koncerte, dogodke, predavanja in razstave na temo jazza. Jazzapril, kot ga imenujejo, obeležuje tudi Združenje jazzovskih novinarjev, ki z zapisi poskrbijo, da glasbeno sporočilo prodre v javno življenje.

Temu slavljenju kulture in jazzovske glasbe se je ponosno pridružil tudi JazzRavne (www.jazzRavne.si). Letos sta s Koroškim filatelističnim društvom (KFD) mednarodni dan jazza počastila s celostnim filatelističnim sklopom, kjer je rigidnost grafičnih logotipov združena s »kontrolirano« improvizacijo in vehementnostjo zarisa grafičnih podlog. Sklop je oblikoval Borut Bončina, povezujejo ga likovne variacije slikarja Stojana Brezočnika na temo gibanja, »rdeča nit« celotnega oblikovanja je logotip »Mednarodni dan

jazza«. Pri dotisku na pisemski ovojnici je na zgoščenki v krožnem zarisu upodobljen koncert z nastopajočimi in obiskovalci. Na risnem delu razglednice/MK je v ospredju grafika »(zvočna) krajina« v sepija tonih, desni rob je obdelan v t. i. »modrem printu«, ki simbolno označuje dogajanje. Na pisni strani MK je vstavljena grafika »Kitarist«. Na plaketah obeh znamk, ki se razlikujeta v barvnem zarisu, je v izsek iz grafike risne strani MK, podložno vpet še logotip Jazz Ravne. Priložnostni poštni žig je (do)oblikovan znak/logotip Mednarodnega dneva jazza, prirejen za Pošto Slovenije. Filatelistični sklop je zaokročila priložnostna filatelistično-slikarsko-fotografska razstava (Jože Keber, Stojan Brezočnik in Nika Hölel Praper), ki se je odprla v ponedeljek, 29. aprila 2019 ob 18. uri, v Razstavišču KOK Ravne. Dogajanje je poživil krajši koncert sodobne improvizirane glasbe (Filip Dihpol, Oskar Kolar).

Borut Bončina

»KOROŠKI SIMFONIKI«

Koroške simfonike združujeta klasična glasba in Koroška. Prvotni simfonični orkester glasbene šole Ravne je prerasel v 70-članski orkester. Gre za medgeneracijsko prepleteno skupino klasičnih glasbenikov, v kateri sodelujejo učenci, dijaki, študentje, učitelji, profesorji, ljubiteljski glasbeniki itd., ki delujejo doma in na avstrijskem Koroškem. Idejni vodja in dirigent Koroških simfonikov je prof. Đorđe Berak. Orkester deluje šele tretjo sezono in že je prepoznaven doma, z velikimi načrti snuje nove programe, ki jih bo v letošnjem letu predstavil tudi v tujini. Pod svoje

okrilje ga je prevzelo tudi Društvo glasbenikov Europea. Prav tako je raznolik njihov repertoar, saj je v njem prostor za skladbe klasičnih mojstrov, kot tudi za filmsko, operno, baletno in popularno glasbo.

Koroški simfoniki so zapolnili dolgoletno praznino te zvrsti, odziv poslušalcev in entuziazem glasbenikov pa opravičuje vsako pomoč, ki jo orkester v prihodnje potrebuje in pričakuje. Sooblikovali so nekaj pomembnejših dogodkov: decembra 2018 so na Miklavževem koncertu napolnili dvorano OŠ Prežihovega Voranca; 19. maja so nastopili na slav-

nostni 65. obletnici Štirih kovačev; v juniju je načrtovan nastop na skoraj tradicionalnem celovečernem koncertu v grajskem parku na Ravnah.

Delovanje orkestra potrjuje, da naše glasbene šole in njihovi učitelji z leti dvigujejejo raven glasbenega izobraževanja mladih na Koroškem. Korošci imamo čut za kulturo in negujemo simfonično glasbo, kar je v drugih koncih Slovenije že skoraj pozabljeno. To nam daje spodbudo za nadaljevanje, želimo si, da se bo naš orkester še razširil in postal še bolj prepoznaven.

Đorđe Berak

GLASBENI CENTER LEOPOLD MEDO LETOS ODPIRA VRATA NA KOROŠKEM

Glasbeni center bo ponujal individualno izobraževanje na godalih, kot usmeritev k spoznavanju klasične glasbe, kar je pomanjkljivost v naši okolici. Pouk v glasbenem centru bo namenjen vsem učencem, dijakom, študentom ter ljubiteljem glasbe, ki so kadarkoli pridobili glasbeno izobraževanje v kateremkoli javnem zavodu in si sedaj želijo to osvežiti ali pridobiti novo snov, se usmeriti v klasično izobraževanje. To je priložnost za mlajšo populacijo, da se usmeri v nekaj zanimivega, kot dodatno

srečanje ali izobraževanje. Ponudba klasične glasbe, ob upoštevanju obstoječe glasbene šole, ki ima omejeno število mest, je sicer zelo skromna. V glasbenem centru Leopold Medo bodo poučevali vrhunski strokovnjaki za godala, prvotno violino, violo in violončelo. Vrata Glasbenega centra Leopold Medo bodo vsem odprta na naslovu Trg svobode 20 na Ravnah na Koroškem. Za informacije smo dosegljivi na e-mailu (gcleopoldmedo@gmail.com) in tel. številki 040 845 475.

Đorđe Berak

ŽIVLJENJE JE ČUDOVITO ...

PRIDNI KOROŠCI

»Nikar ne govori tega!« Presenečeno sem zrla v neprikrito spačen Ajin obraz, ki je v trenutku, ko sem rekla, da je Koroška čudovita in da je zaradi marsičesa čudovito tudi življenje tu, izražal tako odpor kot nenadno trdoto, pridobljeno skozi približno štiridesetletne življenjske izkušnje. Začutila sem, da mi je skoraj zastal dih. V rahlo povišanem tonu je nadaljevala: »Življenje pač ne more biti čudovito!« Zavedala sem se, da je njeno negiranje obramba. Iz simpatične in navzven nasmejane, živahne ter šaljivo zgovorne Aje pa je nenadzorovano 'vrelo': »Cele noči me duši, ne pomnim, kdaj sem se naspala, stiska me v prsih, kolena me bolijo do onemoglosti, da o križu in roki sploh ne govorim. Vse naredim, da bi bilo dobro in prav: pridno hodim v službo, skrbim za dom, družino, hišo in vrt, vzgojila sem, seveda praktično sama, tri nadobudneže, ki počasi že odhajajo v svet. Pa ne me narobe razumet, prosim te. Mož je seveda tisti pridni, tipični Korošec in ne postava naokoli. Po službi ali pred njo tudi skrbi za okolico, hm, predvsem pa nikoli ne odreče pomoči prijateljem ali sosedom, pa naj bo to spravljanje lesa iz gozda, graditev hiše, delo na njivi ... »Pač, priden je,« je skomignila z rameni, se za hip ustavila, zavzdihnila in nadaljevala: »zelo. Saj itak tudi dela cele dneve, in ni mi, verjemi, res mi ni težko skrbeti tudi za njegovo nepokretno mamo, z velikim veseljem prijateljici spečem potico za praznovanje, grem za soseda, ki je prav tako že starejši, v trgovino. Pač, saj smo bili tako vzgojeni. Da smo delovni in pridni.« Zopet je malo postala in s povešeno ustnico dodala: »Samo nihče me ni vzgojil, kako naj se spopadam s položnicami. Tudi nihče me ni vzgojil, kako naj se spopadam s

črno gledostjo in naporno službo. A veš, takšno, pod pritiskom, ko moraš vse na hitro in takoj. In ko je kaj narobe, takrat te pa opazijo. Saj nihče ne naredi nalašč nečesa narobe!« Zopet je malo postala in znižala prej povišan glas: »No, vsaj jaz ne. Danes sem pojedla že dve tableti proti bolečinam, da bom lahko šla jutri delat, za ponoči sem že pred meseci dobila tablete za spanje. Saj ne pomagajo dosti. Včasih. Pa se pogosto zbudim še bolj utrujena po njih. In, ali bom zdaj obležala? Ali kaj? Se zlomila? Ali kaj? Samo ... Preprosto ne zmorem več ... Ne da se mi, še živeti se mi več ne da ...« Z desno roko sem jo prišla za krčevito sklenjene pesti in jo stisnila, z levico pa sem ji ponudila papirnato brisačo. Obsedeli sva v tišini, ki jo je na trenutke prekinilo njeno hlipanje in pustili, da so solze olajšale njeno bolečino. Pred očmi sem imela navzven vedno radostno žensko, njihovo prijetno urejeno hišico na majhni vzpetini ob robu gozda, s prečudovitim pogledom na koroške hribčke, doline in tudi bližnje zaselke. Pravljicična idila. Pravljicično lepa koroška narava. Z nešteto »pridnimi«, sposobnimi, nadpovprečnimi Korošci, ki jim kljub zahtevni zgodovini, zemlji in okolju nikoli ni bilo mogoče očitati neizjemnosti v več pogledih. A vedno znova in vedno pogosteje sem se srečevala z zgodbami teh »pridnih« ljudi, ki so globoko v sebi skrivali obup, katerega so skozi leta pridobivali z nalaganjem bremen tudi skozi to »pridnost«. Čez nekaj dolgih trenutkov se je Aja nerodno nasmehnila: »No, zdaj mi je pa prav nerodno, a veš. Jaz ne jokam in ne jamram,« se je začela opravičevati. Nasmehnila sem se: »Le zakaj ne bi jokala in zakaj ne bi izpostavila dejstev? Ne bi si upala

Foto: Sonja BUHVALD

... TUDI NA KOROŠKEM

trditi, da gre ravno za 'jamranje'. Jamramo takrat, ko se pritožujemo v nedogled, za to pa na nek način ne naredimo ničesar, s čimer bi morda lahko kaj spremenili.«

Opazila sem njen nekoliko nejeveren pogled, in vedela sem, da je v trenutku pomislila, da govorim neumnosti. Saj, kaj in kako pa naj bo drugače, zato sem hitro, preden bi ugovarjala, nadaljevala: »Veš, ko sem rekla, da je življenje ČUDOVITO, da je ČUDOVITO tudi Koroška, se nisem prav nič pošalila. Tudi sama imam nešteto zgodb za seboj. Svojih. Tujih. A že pred leti sem se odločila, da bom raziskala, zakaj je tako, in kaj je tisto, kar lahko spremenim sama in ...« »Sama? Spremenila?« me je prekinila Aja. Prikimala sem: »Ja. Veš, vedno znova trdim, da je življenje ČUDOVITO – in je: ker kljub temu, da se nam dogajajo težke in zahtevne stvari, je neverjetno, koliko lahko resnično naredimo za to, da vso težo dogajanj uravnotežujemo prav z vsem tistim, kar nas zadovoljuje in osrečuje. In pojma nimaš, kako veliko je tega. Žal je to težko prepoznati in nešteto čudovitih stvari nam je preprosto samo po sebi umevnih.« »Saj mi ne boš zdaj pametovala?« V Ajinem nasmehu je bilo začutiti grenkobo. Odkimala sem: »Če kaj, pametovala ti pa res ne bom. Namesto tebe tako ali tako ne morem odločati. Namesto tebe tudi korakov ne morem delati. Lahko pa ti povem, da te občudujem, iskreno.« Zdaj se je Aja že nasmejala na glas: »Ja, zdaj se pa še norčuj!« Tudi na moja usta se je prikradel širok nasmeh, ko

sem čutila Ajino olajšanje: »Tega zagotovo ne bi naredila. Nekaj pa zagotovo vem skozi izkušnje in skozi rek 'Nobena župa se ne poje tk vroča kot se skuha'?« Namuznila sem se: »Zdaj si torej že pripravljena na ČUDOVITO življenje?« Aja je takoj razumela, da ji želim povedati, kaj v resnici mislim s tem, da je življenje čudovito – tudi na Koroškem. Zdaj že brez grenkega nasmeha je prikimala: »Sem. Povej. Čeprav vem, da si razumela, da sem se želela na nek način pritožiti nad trdim delom, nad celo trdostjo periferije, ki potiska ljudi z roba v propad ali prepad, in sem pogosto obžalovala, da živim tu. Pa čeprav obožujem te naše lepe kraje tudi jaz!« Prikimala sem: »Seveda vem. A je tudi res, da je v danih okoliščinah težko biti ponosna Korošica in ne obupati. Vendar, verjemi mi, ko se človek odloči, da 'tako ne gre več naprej', se začnejo stvari odvijati v drugačno smer, skupaj z njegovimi koraki, kar same po sebi. Samopodoba in samozavest sta namreč tisti, ki v hotenju doseganja popolnosti naravnost kličeta po tem, da stremimo k popolnosti. In ker sem tudi sama Korošica in ker sem predvsem zaradi raziskovanja sebe in odnosov dosti popotovala in živela na različnih koncih naše dežele in tudi v tujini, še kako dobro vem in poznam to našo, koroško popolnost. 'Kleni Korošci', ki se ne vdajo in ne obupajo, ne glede na karkoli ... 'Kleni Korošci', ki se skozi zgodovino borijo za 'košček kruha', z resnimi obrazi, polnimi skrbi ... In, kot je že bilo tolikokrat opisano: v 'borbi za preživet-

je' s 'trdimi in žuljavimi rokami' ... Saj ti je znano, kajne?« Aja je prikimala. Zdaj sem že vedela, da ne misli več na to, da 'se ji ne da več živeti' in da je resnično začutila, da 'nekaj' je 'na tem'. Zadovoljno sem nadaljevala: »Nekje sem nekoč zapisala: 'Naša lastna popolnost temelji ravno na naši sprejeti nepopolnosti'. Vedno znova sem na ta stavek 'ponosna', čeprav se zavedam, da ni 'moj'. In še kako sem resnično ponosna nate: pa ne zaradi tvoje 'pridnosti'. Ponosna sem in rada te imam preprosto samo zato, ker SI. Tudi ko si utrujena, tečna, ko ne ustrežeš vsakomur, ko tvoja hišica ni kot iz škatlice, ko ... Saj še lahko naštevam, a mislim, da razumeš, kaj ti želim povedati. Se pa zavedam, da to ni dovolj, saj si ti tista, ki odloča: danes in zdaj, kaj boš naredila. Danes. Samo TA TRENUTEK imamo. Naj ti povem zgodbo o prikupnem mladeniču, postavnem koroškem fantu iz preproste delavske družine. Potem ko je pred leti nenadoma izgubil mamo, oče pa se je vdal alkoholu, pri svojih šestnajstih letih zagotovo ni vedel, kaj naj naredi. Njegovo življenje ni imelo več smisla in je bilo postavljeno pred hude preizkušnje. Skozi njegovo zgodbo ti bom povedala, kako se je soočil s krutostjo, in vem, da boš lažje razumela tudi tisto prej: kaj lahko narediš sama, da se tvoje življenje spremeni zares.

Se nadaljuje ...

Klavdija Uršej

SONJIN FOTOGRAFSKI KOTIČEK

ZA ZAČETEK NAJ SE UMETNICA SONJA PREDSTAVI:

Sem fotografinja in osebna mentorica. Dosegljiva sem na e-mailu: sonjin.fotokoticek@gmail.com. Profesorica informatike, po duši umetnica. Dobro desetletje vodim fotokrožek na Gimnaziji Ravne na Koroškem. Sem

avtorica številnih člankov o fotografiji in osebni rasti v reviji *Digitalna kamera*. Organizatorica FOTOsprehodov in fotografskih izobraževanj, motivatorica in avtorica mnogih zapisov in fotografij na FB-strani Sonjin

fotografski kotiček ter vodja FB-skupine Sonjin fotografski kotiček. Članica DF Svit in izvršilnega odbora FZS. Prav tako sem mama, ljubiteljica narave, gurmanka in nepopoljšljivo zaljubljena v življenje.

Tistega dne se je odločila. Nič več ni le razmišljala, si želela in le upala. Naredila je korak. In še enega in zatem še mnogo. Sprva je čutila močno težo, zdelo se je,

da stoji na mestu in se nikamor ne premakne. Pomislila je, da bi bilo udobneje, če bi se umaknila. A kot doslej, ji je tudi tokrat njena trma preprečila, da bi zas-

pala na oblaku svojih sanj. Namesto tega je opazovala druge: »Če so zmogli oni, bo tudi ona,« si je rekla in šla naprej.

»POGUM,«

je rekla prijateljica, ko me je zaustavila po javni šolski prireditvi, kjer so nastopali mladi talenti. »Pogum je tisti, ki bi si ga želela. Mladi ga imajo, in kako lepo jih je bilo spremljati na prireditvi – blesteli so!« Pa sem jo pogledala in vprašala: »Kaj pa bi ti z njim, če bi ga imela?« Nisem pričakovala, a vseeno nisem bila presenečena, ko mi je

odvrnila, da bi se začela ukvarjati s tistim, kar si že dolgo želi. »Za to bi potrebovala pogum,« mi je rekla. Za trenutek sem se zamislila in odpotovala v preteklost. Kako zelo je imela prav. Tudi jaz sem v nekem trenutku potrebovala pogum. Še danes ga potrebujem. Kdo ga ne?!

Marsikdo si ne bi mislil, da za to potrebuješ pogum. Pogum, da narediš korak, in znova pogum, da se pokažeš svetu. Pogum, da nadaljuješ, ko se zaustaviš. Pogum, da vztrajaš. Pogum, da slediš svojim sanjam. Nešteto je situacij, ko brez njega ne gre. Vsi bi ga imeli, in takrat ko smo brez volje, nam morda manjka le poguma?!

Vsak dan
znova
se je
odločala
za srečo

ODLOČITEV

Danes zjutraj sem šla po navdih za pisanje članka. Imela sem občutek, da je vsega preveč. Preveč zunanjega sveta. Premalo mene. Budilko sem nastavila na zgodnjo uro. A še preden me je zbudila, so me pred tem nežno prebujale ptice. Njihovo petje me je vztrajno vabilo iz postelje. Zgodnje pomladansko jutro. Kdaj sem ga nazadnje doživela v taki polnosti kot danes?! Že sam pogled skozi okno je bil veličasten. Zavedala sem se trenutka. In sebe.

Tihe meglice so risale podobe v daljavi in me vabile. Za trenutek sem pomislila, da bi se sprehodila brez fotoaparata. Ni mi uspelo. Zavedala sem se, da me zunaj čakajo podobe, ki so vidne le skozi oko objektiv. Vsakič ko se s fotoaparatom potopim v čarobne travice, odkrivam njihov skrivnostni svet. Tudi danes je bilo tako.

Današnje jutro je bilo takšno, kakršno bi si želela doživeti večkrat. Do sedaj sem si neštetokrat le želela, a vsakič ko je bilo treba budilko nastaviti na zgodnjo uro, sem si premislila. Dosti

udobneje je ostati v postelji. Sem za današnje zgodnje vstajanje potrebovala pogum? Ali je to bila le ODLOČITEV?

Ne glede na vse, je dober občutek, ker se zavedam, da imam v vsakem trenutku možnost, da se odločim ZASE. In tudi zato je včasih potreben pogum.

Tudi tebi želim veliko pogumnih odločitev. Če želiš vstopiti v svet fotografije ali če se želiš resneje ukvarjati z njo, je vsak trenutek pravi. Zakaj ne bi začel že danes? Enako velja tudi za vsa druga področja življenja. Srečno!

MOSTOVI

NA MOSTU

Na ograji starega mostu slonim,
gledam pod seboj gladino.
Prisluhnem vodi, ki šumi
čez kamenje naprej v dolino.

Most, kaj vse si videl,
kolikim si pot olajšal.
Nemirne vode si preživel,
kolikim pot si skrajšal.

Te dober človek je zgradil
čez potok, reko, čez bregove.
Prijazno vlogo dodelil,
iskal poti je nove.

Mostovi naj združujejo,
naj nikoli ne delijo.
Srečanja na mostu
sosede naj gostijo.

Most, tisti nevidni most
med starši in otroki,
med sosedi, med ljudmi,
naj trden, močnih bo vezi.

Iz teh misli me zbudijo
koraki dobro znani.
Reka pa samo šumlja
in dalje teče, teče.

Mostovi, brvi čez potok, Ljubljano in pokrajinami,
čez reko - naj združujejo, od severa do juga, od vzho-
povezujejo, zbližujejo. To da do zahoda, po dolgem
je njihov namen. Zgraditi in po čez - takšne, ki ne
mostove, tudi tiste nevidne, ločujejo. Naj bo to namen
med ljudmi, politiki, med vseh dobromislečnih ljudi.

Jože Prednik

FOTO: Bojan Prednik

lekarna **Dren**

LEKARNA ZAME

ZDRAVJE

Lekarna Dren je edina zasebna lekarna na Koroškem, kjer lahko obiskovalci dvanajst ur na dan dobijo kakovostne informacije in izbirajo med veliko zdravili ter drugimi izdelki za ohranjanje zdravja.

SKRB

V Lekarni Dren nudimo svetovanje, strokovnost in znanje. Celotna ekipa je posebej usposobljena za svetovanje o prehranskih dopolnilih.

SOČUTJE

V Lekarni Dren se posvečamo pacientom osebno, z zaupanjem, empatijo, poštenostjo, predanostjo in spoštovanjem.

lekarna.dren@siol.net

02 82 21 191

GAČNIKOVA POT 3, 2390 RAVNE NA KOROŠKEM

KAJ IMATA SKUPNEGA PROSLAVA IN VZGOJA MLADINE?

Škripanje snega izpod škornjev mladega fanta, ki se je v družbi prijateljev odpravil na pohod, se izgublja med drevesi, ki ga spremljajo na poti do kraja. Do tistega kraja, kjer je pred 54. leti izpod strelav okupatorja življenja izgubilo 7 nedolžnih ljudi. »Kaj mu je bilo treba na to mrzlo pot in dolgočasno proslavo,« bi si takrat mislil kak meščan, ki ga je obšla četa tabornikov.

»Pri svoji časti obljubljam, da bom zvest domovini, da bom sprejel duhovno resničnost, jo razvijal in živel v skladu s taborniškimi zakoni.« Taborniška zaprisega, ki jo je pred nekaj meseci ponosno izrekel. Spet bi si marsikdo mislil, kako lahko šele 12-letni fant ve, kaj je čast in kaj domovi-

na. A tukaj se zgodba v resnici šele začne.

Taborništvo je okolje in skupnost, ki otroku že v mladih letih ponudi, da se začne zavedati časti. In te časti se z leti vedno bolj zaveda: sprva časti ob straži zastave, časti ob usvojitvi nove veščine, ob napredovanju skozi stopnjevalni sistem in naposled časti, s katero zaprisega zvestobo domovini. Pomen domovine si očitno vsak interpretira po svoje. Tudi sam se večkrat sprašujem, kaj mi pravzaprav pomeni in kaj jo gradi?! Dom, prijatelji, družina, kultura, preteklost, sedanjost, prihodnost? Domovina je naša identiteta, in kar sestavlja našo identiteto, so naše vrednote. Spoštovani

bralci, dogodki v zadnjem obdobju nakazujejo, da so ravno te v naši družbi padle. Doživljamo pravo krizo vrednot in pred tem si večina zatiska oči. Nisem prepričan, ali je razlog za krizo preobremenjenost staršev zaradi pritiska kapitalističnega okolja ter posledično njihovo pomanjkanje časa in energije za odprt pogovor z otrokom. Pravijo, da je družba zgrešila s permisivno vzgojo, a menim, da se permisivne vzgoje sploh nismo zares šli. Morda krizo povzročajo družbena omrežja, ki doživljajo neomejen razpon in po katerih se bliskovito širijo »fake news« oz. lažne novice. Je to zaradi strahu pred neznanim? Kar naenkrat ne vemo več, kaj je prav in resnično ter kaj ne. Ampak očitno je lažje verjeti lažnim novicam, kot pa prisluhniti srcu in ga vprašati: »Kaj pa ti misliš, kaj je prav?« Ljudje, kje je naša kritičnost? Ali je res vredno znova in znova nasedati populistom z lepimi nasmehi in besedami, medtem ko v resnici niti ne razmislimo o verodostojnosti vsebine in njenih posledicah?!

Ravno pomanjkanje kritičnosti in srčnosti ubija našo družbo, duši našo domovino. Resnično me boli, ko na družbenih omrežjih zasledim sovražno govor zoper. To ni več stvar posameznikov, to je že vzorec. Vedno več posameznikov na spletu deli lažne novice o škodi in groznih posledicah,

ki jih prinašajo migranti. Govorimo o ljudeh, ne govorimo o predmetu, ki ga je izdelal sosed mizar. Nasilje zoper človeka se vedno bolj stopnjuje, in ravno to nasilje prek družbenih omrežij delijo celo mladi starši – ali ne bi bilo bolje, da bi se ta čas ukvarjali s svojim otrokom, kot da berete lažne novice in jih širite na družbenih omrežjih? Češ, poskrbimo za zaščito naših otrok. Otroka lahko pred svetom zaščitiš tako, da mu ponudiš pravi sistem vrednot. Sovraštvo, nasilje, laž, strah? So to prave vrednote?

Priznam, rad sem sanjač. In pogosto sanjam svet brez orožja; svet, v katerem se imajo ljudje radi. Kjer lahko na parkirišču pustim odkle-njen avto in bo neznanec pri-ltel za mano, ker mi je na mestnem trgu iz denarnice zletel bankovec. Spet, sanjam svet brez orožja. Svet, v katerem se ne bi nihče bal in ne bi nihče ustrahoval. Brez nasilja, brez umora. Svet, v katerem bi bilijone dolarjev in evrov namesto v puške, tanke, bombe, zidove, ograje namenili za zaščito gozdov,

rek, živali, za pomoč ljudem v stiski, ki nimajo za preživetje. Če ne bomo mi poskrbeli za pravo zaščito sveta, za zaščito narave, kdo bo?! Bomo sadili puške in dihalni ožgan smodnik? Vem, težko je govoriti o popolnem pacifizmu. Recimo, da je to ideal. In k idealu se gre postopoma. Prvi korak je vzpostavitev sistema vrednot. Solidarnost, enakost priložnosti za vse, poštenost in resnicoljubnost, svoboda, trajnostni razvoj, prijateljstvo, demokracija, strpnost in odprtost. Kakšen bi bil svet s temi vrednotami? V mojih očeh bi bil sijajen!

Letos je potekal 40. pohod po poteh sedmih talcev. Gre za okroglo obletnico dogodka, ki so ga začeli člani Odreda koroških jeklarjev. Na pobudo naših članov, ki so tudi bili udeleženi v NOB, so se padlim postavili ti spomeniki. In ravno letos je minilo 20 let, odkar sem se kot 12-letni fant prvič udeležil pohoda po poteh sedmih talcev in te spominske slovesnosti. Le nekaj mesecev pred tem sem dal taborniško zaobljubo in pri svoji časti zaprisegel domovini. 40 generacij raven-

skih tabornikov se redno udeležuje spominske slovesnosti, 60 generacij ravenkih tabornikov vzgajamo v sistem vrednot, za katere verjamemo, da gradijo strpno, sodobno, napredno družbo. Mogoče se kdo sprašuje, zakaj se mladi taborniki udeležujejo tovrstnih proslav? Kaj ni to nekaj, kar je stvar preteklosti in ne prihodnje generacije? In to je ključ. Dogodek je za nas pomemben, da mladim pokažemo, da se je treba za mir in svobodo truditi, da se je treba za mir in svobodo boriti. Mladim želimo pokazati, kaj se zgodi, ko padejo vrednote ter se v ljudeh naselijo sovraštvo, jeza, strah in nestrpnost. Če so v preteklih vojnah ljudje za ceno miru in svobode dali svoja življenja, kaj pomeni, če znova zanetimo vojno in prekinemo mir? Smo zlorabili njihova življenja?! Začnimo se nadzorovati, postanimo bolj strpni. Tudi do tistih, ki razmišljajo drugače. Ne dopustimo, da se zaradi nestrpnosti do drugačnih ponovi zgodovina. Nobena žrtev boja za svobodo in mir ne sme biti pozabljena.

Gregor Matavž,
Rod koroških jeklarjev

ADOLF URNAUT

DOBITNIK BLOUDKOVE NAGRADE ZA ŽIVLJENJSKO DELO V ŠPORTU

Adolf (tudi Adi) Urnaut, rojen 26. 7. 1941 v Guštanju, sedanjih Ravnah na Koroškem, je starosta pedagoškega in trenerskega dela v slovenskem športu. V vrhunsko odbojko je aktivno vključen že več kot 60 let, in sicer kot vrhunski igralec, trener, pedagog, strokovni delavec in funkcionar. Prispeval je k razvoju dvoranske odbojke in odbojke na mivki na Koroškem, v Sloveniji in na področju bivše Jugoslavije ter k promociji odbojke sede in športa invalidov doma in v svetu.

Njegovo življenje se vseskozi spogleduje s športom; najprej je tekmoval v smučanju in smučarskih tekih, kjer je v štafeti osvojil naslov državnih (jugoslovanskih) mladinskih prvakov. Sodeloval je v rokometni ekipi Fužinarja in Ljubljane, pred 62. leti pa se je navdušil za odbojko. V tej plemeniti športni panogi še vedno deluje kot trener.

Profesor športne vzgoje in nekdanj tudi aktiven odbojkar je leta 1957 prvič nastopil za jugoslovansko mladinsko reprezentanco, dobro desetletje (1959–1971) za tem je igral za jugoslovansko člansko reprezentanco. Za njim je 320 tekem na uradnih tekmovanjih in mednarodnih turnirjih, osvojil je dve zlati medalji na sredozemskih igrah (1963 in 1967), bronasto odličje na univerzijadi (1965),

bil je kapetan reprezentance (1967–1971). Prve korake na klubski športni poti je naredil pri Odbojkarskem klubu Fužinar, nekaj časa je igral za mariborski Branik, kot gost je nastopal za zagrebško Mladost v evropski ligi prvakov in z njo osvojil 2. mesto, aktivno odbojkarsko kariero pa je sklenil pri OK Kvarner na Reki, kjer je začel delati kot trener.

Adi Urnaut je nastopil na številnih evropskih in sredozemskih prvenstvih, na univerzijadi in trikrat na najvišjem možnem tekmovanju, tj. na svetovnem prvenstvu, in sicer leta 1962 v Moskvi, leta 1966 v Pragi in leta 1970 v Sofiji. Večkrat je bil proglašen za najboljšega igralca v ekipi in tudi na turnirju, med drugim je bil izbran v najboljšo šesterko svetovnega prvenstva

v Pragi. Leta 1965 je na univerzijadi v Budimpešti z reprezentanco osvojil bronasto medaljo, leta 1963 na sredozemskih igrah v Neaplju in leta 1967 v Tunisu pa zlato.

Že več kot štirideset let je trener: treniral je številne članske ter mladinske moške in ženske odbojkarske klubske ekipe (OK Kvarner Reka, OK Ina, ŠD Bor Trst, OK Fužinar, OK Mislinja, OK Prevalje), šolske ekipe Gimnazije Ravne v odbojki in odbojki na mivki, vodil je mladinske reprezentance v odbojki na mivki, deloval kot trener IŠD Samorastnik Ravne ter moške in ženske reprezentance v odbojki sede. Kot inštruktor za odbojko sede je dejaven tudi pri Svetovni organizaciji za odbojko invalidov, je dolgoletni član strokovnega sveta Odbojkarske zveze

Podatki in fotografije iz arhiva Anite Goltnik Urnaut

Slovenije in predsedstva trenerske odbojkarske organizacije. Uspešnost njegovega dela dokazujejo številna odličja, ki jih je kot trener osvajal na največjih tekmovanjih. Med drugim je pomagal dvojici Urnaut-Zemljak do naslova mladinskih svetovnih prvakov in bron na mladinskem evropskem prvenstvu ter pomembno prispeval k uveljavitvi odbojke na mivki v slovenskem prostoru.

V odbojki sede, v kateri še vedno deluje kot trener IŠD Samorastnik Ravne, je bil trener ženske reprezentance. Ponašajo se z zlato medaljo na evropskem

prvenstvu leta 1999, srebrno in bronasto medaljo na svetovnih prvenstvih med letoma 2000 in 2006, dvema srebrnima in štirimi bronastimi medaljami na evropskih prvenstvih med letoma 1995 in 2009 ter četrtem mestom na paraolimpijskih igrah v letih 2004 in 2008. Klubsko ekipo IŠD Samorastnik je vodil na številnih klubskih evropskih prvenstvih, mednarodnih tekmovanjih in državnih prvenstvih. Najboljši rezultat ekipe je peto mesto na evropskem klubskem prvenstvu leta 1992.

Adolf Urnaut je leta 2011 prejel Bloudkovo plaketo za pomem-

ben prispevek k razvoju slovenskega športa: za dolgoletno, vsestransko in uspešno delo v slovenski odbojki, še zlasti pri razvoju odbojke sede in vzgoji odličnih mladih odbojkarjev.

Letos so mu izročili Bloudkovo nagrado za življenjsko delo v športu za leto 2018. Iskreno smo lahko ponosni na našega domačina in sokrajana, dobitnika najvišjega priznanja v slovenskem športu. Adi, v imenu naše občine, vseh športnikov in občanov ti iskreno čestitam in ti kličem: še na mnoga leta!

Mirko Osojnik

POHODNIŠKE POTI V OBČINI RAVNE NA KOROŠKEM OB IZIDU PRENOVLJENEGA VODNIKA PO KOROŠKI PLANINSKI POTI

**DNEVNIK
PO KOROŠKI PLANINSKI POTI**

Med občinskimi potmi je verjetno najbolj znana **Vorančeva pot**. Iz Kotelj je speljana na Podgoro in Preški vrh mimo krajev, ki so povezani s spomini na našega najbolj znamenitega koroškega pisatelja. Zadnja leta postaja vse bolj priljubljena **Malgajeva pot**, ta nas od Raven na Koroškem po južnem pobočju Tolstega vrha (kraju poslednje bitke Franja Malgaja) pripelje na Dobrije do Malgajevga spomenika in od tam ob desnem bregu Meže nazaj na Ravne. **Fužinarsko pot** so uredili v spomin na naše prednike, ki so prihajali v železarno služiti vsakdanji kruh. Poteka z naselja Javornik ob desnem bregu Meže na Dobrije, nato na Koroški Selovec in čez Brdinje nazaj na izhodišče. Skozi gozdne sestoje Navrškega vrha je speljana dobre 4 km dolga tematska **gozdna učna pot** s številnimi opazovalnimi točkami, ki se začne v bližini grajskega parka in sklone na gozdnem pobočju nad OŠ Prežihovega Voranca.

Območje ravske občine prečkajo nekatere bolj ali manj znane poti. **Cesta mošta** je primerna za pohodnike in gorske kolesarje. Poteka mimo številnih kmetij na Tolstem vrhu, Strojni in Zelenbregu. Takšna je tudi **Slovenska pisateljska pot**, ki je speljana po vseh naših »literarnih pokrajinah« in ima postajo pri Vorančevi bajti. Omenimo še sakralni poti. Prva je del V. etape **Slomškove romarske poti**, ki se začne v Avstriji in se nadaljuje na mejnem prehodu Holmec do Prevalj in na

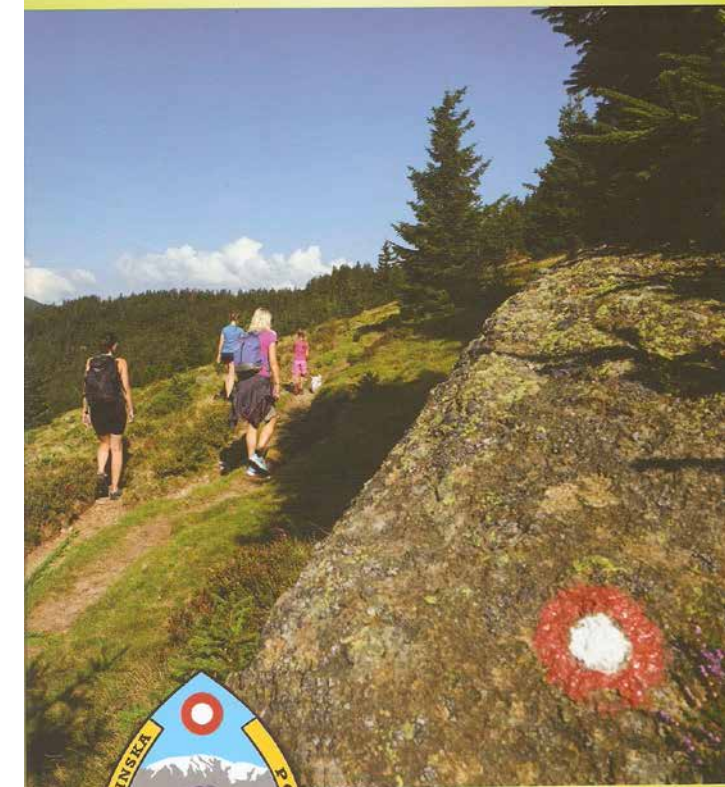

Brinjevo goro, skozi ravensko občino do Sv. Križa nad Dravogradom, od tam do Vuzenice in naprej po Sloveniji. Druga je **Emina romarska pot**, ta se prav tako začne v Avstriji in nadaljuje z mejnega prehoda Reht/Raunjak skozi Mežico in Črno na Koroškem do Naravskih ledin, od tam gre po ravenski občini mimo Ivarčkega jezera na Sele, do Slovenj Gradca in dalje po Sloveniji. Tretja je **Jakobova romarska pot**, ki je po Dravski dolini in koroških občinah speljana po isti trasi kot Emina pot, vendar v obratni smeri. **Meškova pot** je posvečena pisatelju Francu Ksaverju Mešku in je speljana po slovenjegraški občini. V Dularjevem grabnu in pri Koplenovem vrhu na kratko prečka občinsko mejo, vmes poteka po stari meji med Koroško in Štajersko.

Tudi označenih planinskih poti ne manjka. Od Ivarčkega jezera navzgor je bila že od nekdaj uhojena pot na Uršljo goro, ki so jo leta 1985 na pobudo znanega planinca Francija Telcerja (1918–2008) temeljito uredili in jo imenovali **Železarska pot**. Pod vrhom Gore se priključi **Slovenski planinski poti**. Nekateri se zavzemajo, da bi jo preimenovali v Telcerjevo pot. Nekoliko naprej od ostrega ovinka proti Naravskim ledinam, t. i. »Ošvenove ride«, je na Uršljo goro speljana zelo strma **Pot čez Kozji hrbet**, ki se pod vrhom pridruži poti z Naravskih ledin. Ena od starejših pohodniških planinskih poti je **Koroška planinska pot** (KPP), dolga približno 230 km. Začne in konča se na Ravnah, poteka po obronkih Dravske, Mislinjske in Mežiške doline po pogorjih Strojne, Kozjaka, Pohorja, Karavank in Kamniško-Savinjskih Alp. Povezuje vseh 12 koroških občin.

Marca je izšel prenovljeni Vodnik po KPP. Temeljiti opisi posameznih odsekov so posodobljeni po vsebini in prilagojeni današnjim razmeram na poti, ki je doživela precej sprememb. V vodniku so novejša fotografija planinskih postojank in nekaterih krajev ob poti. Dodani so podrobni zemljevidi posameznih odsekov poti,

prav tako tudi osnovni podatki in kratki opisi znamenitosti vseh koroških občin ter fotografije njihovih središč. Opremljen je s kodo QR, ki omogoča dostop do spletnega prikaza vodnika. Obenem je izšel tudi prenovljeni Dnevnik po KPP. Publikaciji je mogoče dobiti na Zvezi športnih društev Ravne na Koroškem, v knjigarnah Mladinske knjige na Koroškem, v TIC-ih večjih koroških krajev, pri koroških planinskih društvih in na planinskih postojankah, mimo katerih poteka KPP. Podrobnejše informacije o drugih poteh so na voljo na ustreznih spletnih straneh.

**VODNIK
PO KOROŠKI PLANINSKI POTI**

Prim. mag. Franc VEROVNIK, dr. med.

DELO Z MLADIMI SE VEDNO OBRESTUJE

Pri odbojškarskem klubu Fužinar se zadnja leta veliko posvečamo delu z mladimi, zato so se močno izboljšali tudi rezultati. Ne samo, da imamo v klubu številne talente, ki so tudi člani mladinske, kadetske in regijske reprezentance, ampak so v letošnji sezoni tudi klubske selekcije v samem vrhu slovenske odbojke. Mladinci so sicer z malo smole obstali tik pred uvrstitvijo v polfinale državnega prvenstva in so se morali zadovoljiti z 9. mestom v DP. Uspešnejši so bili igralci v kategoriji kadetov in starejših dečkov, ki so zelo uspešno nastopali v ligi A. Obema ekipama se je uspelo uvrstiti v polfinale, v katerem nastopa najboljših osem ekip

v posamezni kategoriji. V polfinalu našima ekipama, žal, ni uspelo prit do finalnega turnirja. A pohvale vreden je tudi nastop v malem finalu, kjer se bosta ekipi borili za razvrstitve od 5. do 8. mesta v Sloveniji. Kategorija male odbojke je v sezono krenila odlično in se brez večjih težav uvrstila v četrtfinale, ki se je odigralo na Ravnah. Na turnirju so izgubili ključno tekmo za uvrstitev v polfinale. Fantje so kljub porazu dali vse od sebe in so dostojno zastopali barve Fužinarja.

Za konec smo namenoma pustili prostor za naše najmlajše, ekipo mini odbojke. Dosegli so zgodovinski rezultat, saj so prva

Fužinarjeva ekipa, ki si je po sušnih 10. letih uspela priigrati finalni turnir. Ne pozabimo, da imajo Ravne na Koroškem 91-letno tradicijo igranja odbojke, zato so lahko mladi igralci zelo ponosni na svoj dosežek. V finalu si bodo ob štirih konkurenčnih ekipah poskušali priigrati naslov državnega prvaka! Vsi ljubitelji odbojke, spremljajte naš profil na Facebooku in naše spletne strani, kjer ažurno objavljamo vse novice in rezultate. Zadnje vrstice so namenjene našim sponzorjem, donatorjem in vsem navijačem, ki nas podpirate v dobrem in slabem – najlepša hvala za vso podporo.

Mitja Jež

NAMIZNOTENIŠKI KLUB FUŽINAR INTERDISKONT NADALJUJE Z DOBRIM DELOM

Namiznoteniški klub Fužinar Interdiskont je v sezoni 2018/19 dosegel kar nekaj odličnih rezultatov. Na finalu pokala RS za moške in ženske je moška ekipa (Darko in Miha Jamšek, Mitja Horvat, Janez Petrovčič) osvojila 1. mesto, ženska (Lea in Nuša Kadiš, Polona Horvat, Urša Večko) pa drugo. Mladinci (Luka Breznik, Aljaž Godec, Žiga Kristijan Žigon, Jan Hovnik Šipek, Leon Veronik) so postali ekipni državni prvaki, kadetinje (Nuša Kadiš, Polona Horvat, Urša Večko, Nika Pandev, Rosana Pajer) so v finalu ekipnega državnega prvenstva osvojile 2. mesto. Mitja Horvat je na državnem prvenstvu za člane v dvojicah zasedel 2. mesto, Darko Jamšek je v mešanih dvojicah osvojil 3.–4. mesto. Na državnem prvenstvu za mladince je Luka Breznik med posamezniki zasedel 3.–4.

mesto, v dvojicah je bil Žiga Kristijan Žigon 2. in Aljaž Godec 3.–4. Pri mladinkah je Nuša Kadiš v dvojicah zasedla 3.–4. mesto, enak rezultat je pri mešanih dvojicah zasedel Luka Breznik. Na državnem prvenstvu za kadete je Polona Horvat posamezno osvojila 3.–4. mesto, v dvojicah Nuša Kadiš 1. mesto, v mešanih dvojicah Nuša Kadiš 2. mesto. Na državnem prvenstvu za člane do 21 let je bil drugi tudi Aljaž Godec. Prva članska ekipa (Darko in Miha Jamšek, Mitja Horvat, Janez Petrovčič) je v tej sezoni v 1. SNTL za moške osvojila 3. mesto, ta rezultat je dosegla tudi druga članska ekipa (Luka Breznik, Aljaž Godec, Andrej Godec in Žiga Kristijan Žigon) v 2. SNTL za moške. Zveza športnih društev Občine Ravne na Koroškem je priznanja za uspešne

rezultate v letu 2018 podelila tudi članom NTK Fužinar Interdiskont. Priznanja za mlade perspektivne športnike za leto 2018 so prejeli: Žiga Kristijan Žigon, Aljaž Godec, Aljaž Bobek, Polona Horvat in Nuša Kadiš; ekipa kadetinj (Nuša Kadiš, Polona Horvat, Urša Večko, Nika Pandev, Rosana Pajer) in ekipa kadetov (Aljaž Bobek, Aljaž Godec, Žiga Kristijan Žigon, Leon Veronik) za osvojen naslov državnih prvakov v letu 2018. Naslov za najboljšo športno ekipo v ravenki občini v letu 2018 je osvojila prva članska ekipa v postavi: Darko Jamšek, Miha Jamšek, Mitja Horvat, Janez Petrovčič in Ožbej Poročnik. Prve medalje in pokale na regijskih in drugih tekmovanjih osvajajo že tudi naši najmlajši.

Jure Dretnik

V PRVI POLOVICI LETA SO PLAVALCI FUŽINARJA DOSEGALI NORME ZA VSA VELIKA TEKMOVANJA V PRIHAJAJOČI POLETNI SEZONI

V prvi polovici sezone si je kar nekaj plavalcev priplavalo norme, ki jih uvrščajo na velika tekmovanja. Medtem ko še vsi čakamo na Odprto prvenstvo Slovenije, po katerem bodo znani potniki za SP v Koreji, so znani potniki za mladinsko evropsko prvenstvo, ki bo v ruskem Kazanu. To so Daša Tušek, Mojca Hancman in Sara Račnik. Možnosti imata še Lovro Knez in Jaš Berložnik, ki le malo zaostajata za predpisanim časom. Za svetovno mladinsko prvenstvo v Budimpešti imata zagotovljeno normo Sara Račnik ter Daša Tušek, za svetovno člansko prvenstvo je predpisan čas odplaval Tjaša Oder. Za nastop v Koreji se bodo plavalci borili vse do zadnjega trenutka, tj. 16. junija. Tjaša Oder je tudi prva slovenska plavalka, ki si je z doseženim standardom A že zagotovila nastop na olimpijskih igrah v Tokiu. To bo že njena tretja olimpijada – srečno, Tjaša!

V prvi polovici so se plavalci Fužinarja udeležili številnih tekmovanj in priprav. Reprezentančnih pripravah v španski Siera Nevadi sta se udeležili članski reprezentantki Tjaša Oder in Janja Šegel. Priprav v Južni Afriki se je udeležilo še več članskih reprezentantov: Tjaša Oder, Janja Šegel, Sara Račnik, Daša Tušek, Mojca Hancman, Gal Kordež ter Matija Može. Poleg reprezentančnih smo organizirali tudi klubske priprave, ki so, kot vsako leto, potekale v Lendavi. Udeležilo se jih je 50 plavalcev vseh starostnih skupin. Na mednarodnih tekmovanjih so plavalci ravnškega Fužinarja odlično zastopali Slovenijo. Na osmeroboju, ki je bil v srbskem Novem Sadu, je Slovenijo zastopalo pet ravnških plavalcev: Jaš Berložnik, Lovro Knez, Gal Medvešek, Gašper Gregor in Katja Kajžer. Na tekmovanju Serbia Open v Beogradu so za Slovenijo nastopili vsi, ki so bili na pripravah v

Južni Afriki. Najboljši rezultat v absolutni kategoriji je dosegla Tjaša Oder, ki je odplavala tudi normo za OI v Tokiu. V mladinski kategoriji je zmagala Daša Tušek, ki je odplavala normo za MSP in MEP. Na »Multinations Junior Swimming Meet«, ki je potekal v švicarskem Surseeu, so od Ravenčanov Slovenijo zastopali: Mojca Hancman, Daša Tušek, Sara Račnik, Jaš Berložnik in Lovro Knez. Najbolje sta se odrezali Daša Tušek z dvema ter Sara Račnik z eno zmago. Bronasto medaljo je osvojil Jaš Berložnik. Na pravkar končani Balkaniadi v grški Kavali so za Slovenijo nastopili: Sara Račnik, Mojca Hancman, Daša Tušek in Jaš Berložnik. Dve zmagi je osvojila Daša Tušek, eno Sara Račnik in eno ženska štafeta 4 x 200 prosto, kjer je poleg obeh omenjenih nastopila tudi Mojca Hancman. Mojca Hancman je dosegla še 3. mesto, Jaš Berložnik 2. mesto. Na zimskem državnem prvenstvu za člane, mladince in kadete so plavalci Fužinarja skupno osvojili 69 medalj. Na državnih prvenstvih mlajših kategorij so v ekipni konkurenci dečki in deklice osvojili 3. mesto, mlajši dečki in mlajše deklice pa 4.

Matija Medvešek

PLAVALCI
FUŽINARJA
NA
PRIPRAVAH
V
PRETORIJI

ATLETI KOROŠKEGA ATLETSKEGA KLUBA PO ZIMSKI SEZONI ZAČELI Z NOVO

Za atlete ni počitka, po uspešnem zimskem delu sezone smo že sredi sezone na prostem. Medtem ko smo bili prejšnja leta v zimskem času na dvoranska tekmovanja primorani odhajati v tujino, se je letos z odprtjem prve pokrite atletske dvorane v Novem Mestu to spremenilo. Udeležili smo se državnih prvenstev v kategorijah U14, U16, mlajši in starejši mladinci ter člani. Vsa prvenstva so potekala v Novem mestu, najvidnejši dosežki zimskega dela sezone so: DP U16 – Lucija Potnik je v močni konkurenci (94 nastopajočih) osvojila 3. mesto v teku na 60 m (8.02); Neža Brezovnik je bila v teku na 1000 m 10. (3.22.35), Lana Sekaučnik 13. (3:24.66). Enaka uvrstitev (13. mesto) je uspela Uli Sušec v teku na 300 m (46.41). DP U18 – z dvema bronastima medaljama (v skoku v daljino in troskoku) je navdušila Hanna Paulina Navodnik. Odlična je bila tudi njena sestra Izabela, ki je le za mesto zgrešila medalji v troskoku in teku na 60 m z ovirami. Z uvrstitvijo v finale pri teku na

60 m in končnim 6. mestom se je izkazala pionirka Lucija Potnik. 6. mesto je z novim osebnim rekordom v teku na 800 m osvojila Tina Metinger. DP za člane in članice: bronasto medaljo v teku na 800 m je osvojila Ana Štern. Veteransko DP v Zagrebu: Valentin Česnik je bil v kategoriji članov v teku na 300 m zlat. Zimsko DP v metih: Nina Vinšek je v metu diska v kategoriji mlajših mladink osvojila 5. mesto. Udeležili smo se tudi mitinga ERIMA na Dunaju. Najuspešnejši sta bili Hanna in Iza Navodnik, ki sta v skoku v daljino osvojili 1. in 2. mesto. Nove najboljše osebne rezultate so dosegli: Denisa Topler v teku na 200 m ter Tina Metinger in Blaž Papotnik v teku na 800 m. Pionirji so se na državnem prvenstvu U14 pomerili tudi v Celju: Zala Brezovnik je bila v teku na 600 m 4., Žiga Verneker 5.

Obdobje sezone na prostem se je tradicionalno začelo z DP v krosu in nadaljevalo s prvim mitingom v Šentjurju, na katerem so atleti uspešno, s kopico osebnih rekordov

preizkusili formo. To se je potrdilo že 11. maja, ko so na ekipnem APS v Velenju dekleta osvojila 7. mesto, med posameznicami so izstopale Hanna Navodnik, ki je v troskoku osvojila bronasto medaljo, ter Denisa Topler, ki je v teku na 100 m osvojila 4. mesto in bo 26. maja na pokalu Brixia v Italiji nastopila za reprezentanco Slovenije.

Veseli nas, da je v sicer bogatem športnem utripu na Ravnah prepoznavno tudi naše delo, ponosni smo, da so naše članice Iza Navodnik, Hanna Navodnik, Lucija Potnik in Neža Brezovnik prejele priznanja Občine Ravne za mlade perspektivne športnice. Letošnje leto ne bo pestro le v tekmovalnem, ampak tudi v organizacijskem smislu. Koroški atletski klub in mesto Ravne bosta gostila državni tekmovanji: septembra državno prvenstvo U16, oktobra kros občinskih reprezentanc Slovenije. Vabljeni, da si športne dogodke ogledate v živo.

Robi Brezovnik
in Uroš Verhovnik

ALPINIZEM JE ZA VSE, KI JIH ZANIMA VERTIKALNI SVET

Koroška je nekoliko pozabljena in zapostavljena dežela, v kateri tudi zaradi 'izoliranosti' živijo izjemni ljudje – trdni, vztrajni in žilavi. Tako trdožive jih je naredilo predvsem delo, potrebno za preživetje. A človek potrebuje tudi hrano za dušo, in to ljudje najdemo na različne načine in na različnih krajih: nekateri ob reki z ribiško palico, nekateri na poljanah s slikarskim čopičem v roki, nekateri v strmih stenah in »bregih«, kot pravimo Korošci. V Planinskem društvu Prevalje so se že pred 2. svetovno vojno začeli združevati ljubitelji brezpotij in strmih sten, ki so zaradi oddaljenosti drugih gora začeli plezati v Peci, Raduhi in Šmohorici pod Uršljo goro. Slabo desetletje po koncu vojne je nastalo še Planinsko društvo Ravne in leta 1953 pod njegovim okriljem Alpinistični odsek. Tudi naša organizacija, ki je združevala vse več alpinistk in alpinistov, je menjala nekaj formalnih organizacijskih oblik, leta 1975 je postala neodvisna kot **Alpinistični klub (AK) Ravne na Koroškem**. Gre namreč za različne oblike izvajanja dejavnosti: alpinistični odsek izvaja alpinistično dejavnost v okviru planinskega društva, alpinistični klub kot samostojna pravna oseba. Po letu 1974 je ravenski alpinizem zacvetel pod vodstvom Engelberta Vravnika.

Zrasel je nov rod alpinistk in alpinistov ter inštruktorjev, ki so poskrbeli, da smo se zapisali v zgodovino in skrbeli za vse bolj sistematično usposabljanje novih plezalcev. Naši alpinisti in alpinistke so odhajali v tuje gore – tudi v Ande in Himalajo –, od koder so se vračali z zahtevnimi prvenstvenimi smermi. Rok Kolar, Stanko Mihev, Franc Pušnik, Andrej Špiler, Irena Komprej idr. so zgazili prvo pot do velikih sten za vse naslednje generacije. V 80. in 90. letih je bilo mnogo odprav, najuspešnejša je bila leta 1989 s prvenstveno smerjo na Gangapurno (7455 m).

Alpinizem in športno plezanje sta posledica drug drugega – alpinisti so za trening začeli plezati v plezališčih, zdaj pa iz športnih plezalcev rastejo alpinisti –, zato je tudi AK Ravne družina raznovrstnih plezalcev in turnih smučarjev. Po prvih opremljenih plezališčih Votla peč, Burjakove peči, Kalvarija v Radljah idr. je ob koncu 90. let 'udarniško' nastala umetna stena v telovadnici OŠ Prežihovega Voranca, kmalu zatem še mala plezalna stena (t. i. bulder) v prostorih javorliške šole. Športni plezalci imajo pri razvoju kluba enako pomembno vlogo kot alpinisti, zato ne moremo mimo vsaj dveh priimkov, ki ju nosijo pionirji športnega plezanja:

Vezonik in Jamnik. Priimek Vezonik je že od rojstva športnega plezanja na Koroškem navzoč v svetovnem vrhu športnoplezalne scene, kamor se bliskovito vzpenjajo (ali pa so že tam) še drugi koroški mladeniči in mladenke, tudi v paraplezanju. Mladci ne nadaljujejo le tega, kar so začeli Vezoniki, ampak so oplemenitili tudi Jamnikovo dediščino – Jamnik je pri nas prvi začel plezati po 'malih kamnih', balvanih. Žal ti odlični mladi plezalci in plezalke zaradi omejenih možnosti za treniranje odhajajo v druge kraje, kjer je plezalna infrastruktura sodobnejša, Korošci pa upamo, da se bo tudi pri nas kmalu ponudila priložnost za izgradnjo plezalnega središča, ki bo primerno za vrhunske tekmovalce in rekreativce.

Kaj pa alpinizem? Z rednimi alpinističnimi šolami uspešno usposabljam vse, ki jih zanima vertikalni svet nekoliko više nad morjem, pogrešamo le mladostno zagnanost, ki bi znala in zmogla izkoristiti tiste gazi, ki so jih utrli naši mentorji in mentorice.

Marta Krejan Čokl

NAJMLAJŠE PO POTEH STAREJŠIH

V Sloveniji se vse več društev udeležuje tekmovanj iz akrobatike in skokov z male prožne ponjave. Letošnje leto je število naraslo na 20, pridružila sta se tudi dva kluba iz Hrvaške in dva iz Srbije. Število tekmovalcev se je povzpelo kar na 632. Teh tekmovanj se vsako leto udeleži tudi ŠD PARTIZAN RAVNE. Kljub hudi konkurenci je za nami uspešna tekmovalna sezona. Naše gimnastičarke so dosegle naslednje rezultate: na DP v akrobatiki v Ljubljani je Lia Štruc v kategoriji cicibank osvojila 8. mesto, v kategoriji mlajših deklic Neža Štern 5. mesto in v kategoriji mladink Asja Kotnik 3. mesto. Na DP v skokih z male prožne ponjave so bile v kategoriji začetnic Nia Tia Koren 1., Živa Kogelnik 2. in Iza Sentič 3. V kategoriji mlajših deklic pa Evita Lever

9., Lia Š. 17., Kaja Kupljen 23. in Milena Vranjek 72. Ekipno so osvojile 7. mesto. Starejše deklice so osvojile: Neža Š. 14. mesto, Julija Fajmut 26., Žana Fink 29., Nadja Doler 66. in Mojca Santner 71. mesto. Ekipno so bile 8. Mladinka Asja Kotnik je zasedla 4. mesto. Na OP Renč so začetnice spet osvojile najvišja mesta: Gaja Verčkovnik 1. mesto, Živa K. 2. in Iza S. 3. mesto, Neža Plaznik 6., Enja Delak 9. in Taja Krevh 21. mesto. Lia Š. je v kategoriji mlajše deklice osvojila 13., Evita L. 14., Lana Verčkovnik 28. in Milena V. 52. mesto. Ekipno so osvojile 6. mesto. Pri starejših deklicah sta bili Neža Š. 11. in Žana F. 17. Asja K. je v kategoriji mladink osvojila 11. mesto. Na OP Bežigrad je Enja D. dosegla zadostno število točk za prejem priznanja in simbolne medalje.

Cicibanka Nia T. K. je osvojila 7., Živa K. 8., Neža P. 18., Ula Skarlovnik 34. in Iza S. 40. mesto. Ekipno so bile 3. Mlajša deklica Lia Š. je bila 22., Evita L. 24., Kaja K. 29., Lana V. 40. in Gaja V. 85. Ekipno so bile 6. Starejša deklica Neža Š. je bila 10., Nadja D. 29. in Mojca S. 54. Čestitke vsem tekmovalkam.

Trenerji jim želimo še veliko novih uspehov. Prav tako, da bi se še naprej tako dobro razumele, se skupaj smejale, jokale, spodbujale in zabavale ter da bi se še veliko novega naučile. Tistim, ki se letos zadani cilji niso izpolnili v celoti, sporočamo, da za vsakim dežjem posije sonce. Zato le z dvignjeno glavo naprej in novim uspehom naproti, saj sta potrpežljivost in vztrajnost na koncu vedno poplačani.

Jasmina Boromisa

ŠD STOJA IMA ZELENO LUČ ZA GIMKOV POKAL SLOVENIJE

Maja je v Lenartu potekalo tekmovanje za Gimkov pokal severovzhodne Slovenije. Sodelovalo je tudi Športno društvo (ŠD) Stoja in poželo uspeh: ekipno in posamezno imajo vstopnice za finale za pokal v skokih na mali prožni ponjavi in v akrobatiki. Tekmovanje bo potekalo 1. junija v Kopru. V kategoriji najmlajših sta tekmovali dve ekipi in ekipno zasedli 1. in 3. mesto. Posamezno je v tej kategoriji Eva Šteharik osvojila 2. mesto, Mojca Očepk

3., Hana Ognjanovič 4., Urša Burja 5. in Ema Kovač 6. mesto. V kategoriji mlajših deklic so dekleta (Nuša Prasnic, Neja Koprivnikar, Lana Larisa Ilič, Vita Čeh in Hana Mlakar) ekipno osvojila 1. mesto. Posamezno je v tej kategoriji Hana Mlakar osvojila 3. mesto. Tekmovala so tudi starejša dekleta (Eva Prednik, Eva Koprivnikar, Urška Sekavčnik in Vanesa Zaveršnik) in ekipno osvojila 4. mesto. Pri fantih je Žan Pustoslemšek tekmovalje zaklju-

čil na 1. mestu, Vasja Vrabčič je z nekaj smole končal na 2. mestu, Sergej Filip Ilič in Jon Vinšek sta bila takoj za stopničkami. Prva polovica leta je bila zelo barvita, sedaj zadovoljno korakamo naprej proti drugi polovici, v kateri nas čaka še veliko doživetij, tekmovalj in nastopov, novih poznanstev, prav tako tudi zaključni piknik s starši. Z veseljem in ponosom delamo z otroki, ki nam vračajo nepopisno veselje.

Ekipa ŠD Stoja

»DAN BREZ ALKOHOLA«

V soboto, 6. aprila 2019, je na ravenski tržnici med drugim potekal dogodek »Dan brez alkohola«, ki se je odvijal v okviru Dneva za spremembe. Dan brez alkohola pripravljamo znotraj projekta SOPA (Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola), saj želimo javnosti približati naša prizadevanja na tem področju in predstaviti aktivnosti, ki jih izvajamo tudi na Območni enoti Nacionalnega inštituta za javno zdravje (OE NIJZ) Ravne na Koroškem. V sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem, Društvom za zdravje srca in ožilja, Društvom paraplegikov Koroške, ŠENT-om, Društvom prijateljev mladine Ravne na Koroškem, Župnijsko Karitas Prevalje, Zvezo športnih društev Ravne na Koroškem, Uradom za delo, Policijsko postajo, Zdravstvenim domom Ravne na Koroškem, Koroškim medgeneracijskim centrom in Koroškim društvom za boj proti raku smo na Dnevu brez alkohola združili moči ter javnosti približali temo, ki je glede na vse razpoložljive statistike in znane posledice zagotovo del slovenske družbe in o kateri je treba odkrito govoriti. Na dogodku smo se pogovarja-

li o problematiki pitja alkohola v slovenski družbi, predstavili smo zdrave alternative in načine, kako vzpostaviti odgovoren odnos do pitja alkohola, nudili smo tudi informacije o virih pomoči v Koroški regiji. Nastopil je Adi Smolar, predstavile so se nevladne organizacije, vključene v pristop SOPA, in Zavod RS za zaposlovanje; z Zvezo športnih društev Ravne smo pripravili gibalni kotiček za otroke; v sodelovanju s Policijsko postajo Ravne smo postavili poligon za odrasle in pri tem uporabili očala za simulacijo različnih stopenj opitosti; podelili smo nekaj promocijskih nagrad.

V sodelovanju z župnijsko Karitas Prevalje so se aktivnosti od 16. ure naprej nadaljevale v Družbenem domu na Prevaljah: uporabniki programa Vrtnica (pod okriljem Zavoda Samarijan) so z nami podelili življenjske zgodbe in izkušnje z zasvojenostjo z alkoholom; Branka Božank je spregovorila o problematiki alkoholizma v Sloveniji ter pristopu SOPA. V dneh pred tem dogodkom so aktivnosti izvajale še druge ustanove, prav tako vključene v projekt SOPA:

Zdravstveni dom Ravne na Koroškem, Center za socialno delo Ravne na Koroškem ter Zavod RS za zaposlovanje. Izvajalci so nosili majice SOPA ter ob obravnavi pacientov ali strank vsakega povabili na dogodek ter mu predali letak in knjižni zaznamek SOPA.

O tem, kakšen naj bo odnos do pitja alkohola v Sloveniji, je treba razmišljati celovito in sistematično, če želimo dolgoročno doseči rezultate in vzpostaviti odgovoren odnos do pitja alkohola v Sloveniji. SOPA v tem smislu povezuje in združuje čez 600 strokovnjakov in izvajalcev iz zdravstvenega, socialnega sektorja, kot predstavnike nevladnih organizacij, zavoda za zaposlovanje, občin, policije. Na terenu v osemnajstih lokalnih okoljih trenutno že poteka pilotni pristop SOPA.

Dodatne informacije lahko pridobite: pri Branki Božank iz OE NIJZ Ravne na Koroškem (dosegljiva je na branka.bozank@nijz.si, 031 638 641) ali na spletni strani www.sopa.si.

Branka Božank

TEDEN ZA NAŠE ZDRAVJE V LEKARNI RAVNE

Koronarni klub Mežiške doline in Občina Ravne na Koroškem že nekaj let organizirata *Teden za naše zdravje*, ki nas opominja, kako pomembno je, da skrbimo za zdravje. Tokrat je sodelovala tudi Lekarna Ravne, ki je z veseljem sprejela povabilo k tej akciji. Med 23. in 26. aprilom 2019 smo pacientom v naši lekarni omogočili različne brezplačne meritve. Pri nas so si lahko izmerili krvni tlak in indeks telesne mase. Pregledali smo rezultate in jim po potrebi svetovali, kako lahko z zdravim življenjskim slogom izboljšajo svoje vrednosti, v določenih primerih smo paciente napotili na posvet k osebnemu zdravniku. V kolektivu imamo tudi mag. farmacije, ki je pridobila dodatno znanje (kompetenco)

za opravljanje storitve »Pregled uporabe zdravil«. V tem tednu je bila storitev za vse zainteresirane brezplačna. Tistemu, ki jo je želel koristiti, je farmacevtka izdelala osebno kartico zdravil, pogovorila sta se o vseh njegovih zdravilih in prehranskih dopolnilih. Merili smo venski pretok z vensko pletizmografijo in vitaminsko-mineralni status. Ti storitvi so pri nas izvajali zunanji sodelavci. Z vsemi aktivnostmi smo želeli udeležencem dati osnovno orientacijo o njihovem zdravju. Če se je kje pokazalo odstopanje od normalnih vrednosti, smo paciente usmerili na pregled k zdravniku, saj menimo, da je zgodnje odkrivanje bolezni ključno za uspešno zdravljenje. Pri zdravljenju moramo velikokrat posegati tudi

po zdravilih in pri jemanju biti še posebej previdni, saj lahko nepravilna raba zdravil privede do nepotrebnih zapletov bolezni. Kako pomembna je pravilna uporaba zdravil, je v predavanju *Pravilna in varna uporaba zdravil* poudarila Irena Pušnik, mag. farm. spec.

Veseli smo, da se je vseh aktivnosti pri nas udeležilo zelo lepo število ljudi. Razne meritve potekajo v naših lekarnah celo leto, termine sproti objavljamo na spletni strani (www.koroskalekarna.si) in na to, kdaj bo posamezna meritev, spominjamo s plakati. Krvni tlak in indeks telesne mase si lahko v vseh enotah kadarkoli izmerite brezplačno. Lepo povabljeni!

Katarina Plimon, mag. farm.

ŠOLA ZDRAVJA NA RAVNAH NA KOROŠKEM

Začelo se je takole ... Angelca Kotnik je nekega dne po radiu slišala oddajo o Šoli zdravja v Mežici. Ker na Ravnah poleg pestre športne ponudbe za starejše občane ni posebne dejavnosti, se ji je utrnila ideja – začnimo s Šolo zdravja tudi na Ravnah!

Naš slogan je »GIBANJE JE ŽIVLJENJE IN ŽIVLJENJE JE GIBANJE«. Naj dodam le, da gre za metodo 1.000 gibov, namenjenih starejšim osebam. Zbral jih je ruski zdravnik Nikolay Grishin, da bi spodbudil in ohranjal gibljivost in aktivno jesen življenja. Ni trajalo dolgo, da je ideja postala resničnost, in 15. marca letos smo ustanovili Skupino Javornik. Na začetku je štela 8 članic, a kmalu se je vest o nas razširila, sedaj ima že 22 članic in 1 člana. Od ponedeljka do petka se vsako jutro od 7.30 do 8. ure razgibavamo in pri tem zabavamo na travniku pred javorniškim gradom. Za nas nista ovira niti mraz niti dež. V tem

primeru vadbo prestavimo pod streho bifeja Flek na Javorniku. Vadbo zaključimo na jutranji kavi in klepetu, s čimer poskrbimo še za zdravje naše duše.

Ker gre šport z roko v roki s pesmijo, sem v ta namen napisala besedilo za himno *Pozdrav soncu*; pojemo jo na koncu vadbe. Slovenska pesem *Ko sonce zjutraj gori gre* je znana vsem in lepo sovпада z zgodnjo uro naše vadbe, zato sem besedilo napisala kar na to melodijo. Posebni smo tudi zato, ker nosimo oranžne jopice. Oranžna barva prinaša optimizem in pozitiven pogled na življenje, zato je ravno pravšnja za nas. To je prava barva za Šolo zdravja, saj ni zdravja brez optimizma. Zdaj ko veste, za kaj gre, ste v našo družbo vabljeni vsi, ki vam manjka gibanje, druženja ali pa vas le zanima, kako Šola zdravja zdravi.

POZDRAV SONCU

Ko sonce zjutraj gori gre,
premnogi tarnamo,
saj radi bi še spali,
pa vadit moramo.

En poskok, počep al' dva,
še z boki krožimo.
Vsak dan pridno vadimo,
da gibčno bo telo.

Na koncu pozdrav soncu,
domov pa zdaj gremo,
saj zjutraj navsezgodaj,
se spet tu vidimo.

Emilie Gradišek

ZDRAVSTVENI DOM RAVNE: 10 LET USPEŠNEGA DELOVANJA PROGRAMA SVIT

Program Svit v letošnjem letu praznuje 10. obletnico delovanja. To je eden najuspešnejših presejalnih programov v Sloveniji in tudi v tujini. Upravlja ga Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ). V obdobju delovanja je bilo odkritih čez 2.800 obolelih za rakom, ko se znaki bolezni še niso pojavili in je bilo zdravljenje bolj učinkovito. V Sloveniji za rakom na debelem črevesu in danki vsako leto zbolijo okrog 1.400 prebivalcev. Umre jih več kot 700, čeprav je to ena redkih rakavih bolezni, ki jo je mogoče preprečiti s presejanjem in zgodnjim odkrivanjem. V ZD Ravne smo ponosni, ker smo v 10. letih prispevali k temu, da je število obolelih za rakom debelega črevesa in danke v Sloveniji prvič začelo upadati. Naj spomnimo, da je rak debelega črevesa in danke bolezen, ki jo ljudje zaradi zelo pozno izraženih opaznih znakov ne zaznajo dovolj zgodaj. Od začetnih sprememb in do napredovanja bolezni je potrebnih 5–10 let. Najpogosteje se razvije iz polipov, tkivnih tvorbo ali rač, ki vzniknejo iz sluznice

črevesne stene ali stene danke in lahko občasno in neopazno krvavijo. Skrito krvavitev, ki lahko pomeni prisotnost predrakavih sprememb, lahko v okviru Programa Svit zaznamo s pomočjo zelo natančnega testa vzorčkov blata. Pozitiven izvid še ne pomeni raka na debelem črevesu ali danki, v tem primeru Klicni center SVIT osebo povabi na nadaljnjo preiskavo – kolonoskopijo, ki pojasni vzrok prikrite krvavitve.

V ZD Ravne se od začetka nacionalnega programa trudimo, da vanj vključimo in povabimo vsaj 70 % odraslih, starih 50–74 let. Uspešnost odkrivanja zgodnjih oblik te bolezni zavisi od odzivnosti povabljenih ljudi. Po podatkih NIJZ, Centra za zgodnje odkrivanje raka, se je odzivnost na vabila Programa Svit v letu 2018, v primerjavi z letom 2017, na Koroškem zvišala za 2,15 % in je blizu slovenskemu povprečju. V občini Ravne na Koroškem je bila odzivnost ljudi v Program Svit v letu 2018 66,81 % (v Prevaljah 62,33 %,

Mežici 67,79 %, Črni na Koroškem 63,83 %). Odzivnost žensk je za 10 % boljša kot pri moških.

Zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki je ključnega pomena, zato ne odlašajte, odzovite se na povabilo Programa Svit in poskrbite za zdravje. Informacije so vam na voljo na Svitovi informacijski točki v ZD Ravne vsak četrtek med 13.00 in 15.00 (tel. št.: 02 870 52 14, e-pošta: aleksandra.horvat@zd-ravne.si) ali na Območni enoti NIJZ na Ravnah (tel. št.: 02 870 56 04, jure.ploder@nijz.si). Več o programu si lahko preberete na spletni strani www.program-svit.si. Za zdravje lahko veliko naredimo tudi sami: z redno telesno dejavnostjo, zdravim načinom prehranjevanja, izogibanjem kajenju in prekomerni uporabi alkohola ter z udeležbo v preventivnih zdravstvenih programih. Vabimo vas, da se nam v aktivnostih SVIT pridružite tudi v jubilejnem letu.

Aleksandra Saša Horvat

OBČINA IMA NOVEGA ČASTNEGA OBČANA

Občina Ravne na Koroškem podeljuje priznanja posameznikom ter podjetjem, organizacijam, skupnostim, društvom in skupinam ljudi za uspešno delo in za dejanja, ki imajo poseben pomen za občino, kot znak priznanja in zahvale ter da z njimi spodbuja prizadevanja za uresničevanje napredka, večanje ugleda in uveljavljanje občine v širšem prostoru.

Občinski svet je sklepe o podelitvi letošnjih priznanj sprejel 20. marca na 4. redni seji, župan dr. Tomaž Rožen pa jih je podelil na slovesni seji občinskega sveta ob prazniku Občine Ravne na Koroškem, in sicer 12. aprila v sveže odprti večnamenski dvorani v Kotljah. Objavljamo dobitnike priznanj in utemeljitve za njihovo podelitev.

PREŽIHOVI PLAKETI za kulturne dosežke v letu 2018 sta bili podeljeni:

Tini KALAJŽIČ za izjemne dosežke in rezultate v preteklem letu na tekmovanjih harmonikarjev

ter Katji VRAVNIK in Tei KOVŠE iz Zadruga ZRaven za izjemne kulturne dosežke v preteklem letu na področju gledališke dejavnosti.

Tina je stara 14 let in že šest let pridno vadi v Glasbenem centru Rošer na Ravnah. Marljivost in talent sta ji tlakovala pot do številnih uspehov na harmonikarskih tekmovanjih. Lansko leto nas je še posebej razveselila z osvojitvijo naslova absolutne državne prvakinja na 38. Zlati harmoniki Ljubecne.

Tina je tudi sicer zelo pridna in delovna punca. S harmoniko sodeluje pri folklorni skupini v šoli in v vrtcu, kamor hodi njen mlajši brat Jošt. Otroci namreč zelo radi plešejo na živo glasbo. Dobiti naziv absolutne zmagovalke državnega tekmovanja se je ob hudi konkurenci sprva zdelo nedosegljivo, a Tina s svojim nastopom in igranjem prepriča še tako strogo komisijo; tudi lani je na 1. tekmovanju za nagrado Lojzeta Slaka postala absolutna zmagovalka, za kar je prejela Slakovo harmoniko.

Doma ima veliko najvišjih pokalov in priznanj z državnih in mednarodnih tekmovanj, in

sicer za: 1. mesto oz. naslov absolutne prvakinja na Pohorski cikli 2016; več zlatih medalj na državnih prvenstvih; osvojeno zlato priznanje z Mednarodnega tekmovanja Avsenik 2017 in 2018; lanske naslov absolutne zmagovalke za pokal Urška; naziv državne prvakinja 2018 za pokal Cirila Demiana; osvojeno prvo mesto na mednarodnem tekmovanju Alpe-Adria in, seveda, zmago na Zlati harmoniki Ljubecne z osvojitvijo naslova absolutne državne prvakinja. Letos se bo udeležila svetovnega prvenstva v Avstriji, na katerem lahko sodelujejo samo harmonikarji nad 15 let, in še drugih pomembnih državnih in mednarodnih tekmovanj.

Katja Vravnik in **Tea Kovše** sta v letu 2018 svoje gledališke metode, ukoreninjene v Gledališču DELA, razširile izven meja Slovenije, na rezidencah v tujini. Na dunajsko rezidenco sta bili sprejeti izmed 985 prijaviteljev in tako dobili možnost, da se v tem svetovnem kulturnem centru na področju profesionalnih pedagogov mrežita s priznanimi institucijami in umetniki. Na Dunaju sta kar trikrat uprizorili

avtorsko predstavo SAMO TRENUTEK, v koprodukciji s pliberškim centrom za koreografijo. Predstava je na mednarodnem uličnem festivalu Ana Desetnica dosegla uvrstitev med deset najboljših predstav v letu 2018.

Katja in Tea sta se lani udeležili tudi umetniške rezidence v Kokkoli na Finskem. V Nordic Art School sta izvedli dva medijsko zelo odmevna družbena dogodka ČAKAM NA KAVO. V tem okviru sta s finskimi glasbeniki izvedli še predstavi Gledališča DELA. Močna vez med umetniki se nadaljuje v nadaljnjih projektih.

Umetnici že tretjo sezono svoje znanje in izkušnje delita z udeleženci izobraževalnega programa Gledališče ŠOLA, s čimer pomembno dvigujeta kakovost gledališke, plesne in sploh umetniške dejavnosti v Koroški regiji. V letu 2018 sta premierno izvedli plesno predstavo SREČANJE ZA MIZO. Pomembna novost v sezoni 2018/19 je njun »svobodni abonma«, s katerim prispevata k razvoju sodobnega plesa na Koroškem in izobražujeta občinstvo ter mladim ponujata izobraževalne delavnice plesne improvizacije.

VELIKO PREŽIHOVO PLAKETO je prejel likovnik Stojan BREZOČNIK:

za slikarski in grafični opus ter velik avtorski prispevek k razvoju likovne kulture v Občini Ravne na Koroškem.

Stojan Brezočnik je eden najpomembnejših likovnih ustvarjalcev na Koroškem. Pri dolgoletnem ustvarjanju je z izjemnimi stvaritvami vtisnil neizbrisen pečat v likovno podobo našega mesta. Ponaša se z grafičnim in slikarskim opusom, ki je z vsebinskimi izhodišči in sporočilnostjo trdno vpet v kulturno in naravno izročilo sveta med Peco in Uršljo goro.

V grafični tehniki suhe igle, v kateri ustvarja že desetletja, je Stojan Brezočnik dosegel zavidljivo mojstrstvo. Njegova predanost grafični tehniki suhe igle in nenadomestljiv umetniški čut sta redkost in zato še toliko bolj vredni spoštovanja. Ustvarjalnost zaznamuje poudarjen introspektivni odnos do lokalnega okolja in narave.

Poleg suhe igle Brezočnik ustvarja tudi risbe. Nekatero od njih so bile leta 2018 razstavljene pod imenom IZGUBLJENO SRCE v Galeriji Ravne. Razstava se nostalgичno ozira nazaj v čas pred digitalno revolucijo, ko je bil svet, vsaj z današnjega vidika, še nedotaknjen in vznemirljiv. Poleg razstave je v režiji Uroša Zavodnika nastal tudi film o avtorju in njegovem delu. Omenimo še njegove večje razstave doma in v tujini: leta 2016 je imel samostojno razstavo v Muzeju beloruske zgodovine kina v Minsku in poleti istega leta še v Mednarodnem grafičnem centru v Ljubljani.

KLANČNIKOVO PLAKETO je prejel Gregor VEZONIK:

za izjemne dosežke in rezultate v preteklem letu na tekmovanjih v disciplinah športnega plezanja.

Gregor Vezonik je že šest let stalni član slovenske članske reprezentance v športnem plezanju. Ta je lansko sezono v pokalu narodov zaključila v samem svetovnem vrhu, in sicer na drugem mestu v kategoriji balvanov in na tretjem v kategoriji težavnosti.

Gregor prihaja iz plezalne družine. S plezanjem je začel v otroštvu in že takrat sta z bratom Cirilom veliko časa preživela v stenah. Starši so svojo ljubezen do plezanja prenesli na oba. Z resnim pristopom do tekmovalnega plezanja vseskozi dosega vrhunske rezultate na tekmovanjih najvišjega mednarodnega ranga.

V letu 2018 je na tekmah svetovnega pokala v disciplini balvani dosegel tretje mesto v Moskvi, sledilo je tretje mesto v Tai'anu na Kitajskem, na zaključni tekmi svetovnega pokala v Münchnu pa je premagal vso konkurenco in osvojil zlato kolajno. Na Rock mastri v Arcu v Italiji je osvojil 2. mesto. Da vse to ni bilo naključje, je dokazal na svetovnem prvenstvu v Innsbrucku, kjer je osvojil bronasto medaljo. V novembru se je na povabilo za konec izjemne sezone udeležil tekme ameriškega državnega pokala v Houstonu in znova

zmagal. Za uspehe v letu 2018 mu je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport podelilo Bloudkovo plaketo.

VELIKA KLANČNIKOVA PLAKETA je bila podeljena ŠPORTNEMU DRUŠTVU PARTIZAN RAVNE NA KOROŠKEM:

za dolgoletno delovanje na področju športa in rekreacije za vse generacije ter za razvoj športa v Občini Ravne na Koroškem.

Delovanje **Športnega društva Partizan** Ravne na Koroškem sega v leto 1919, ko je nasledilo telovadno društvo Sokol, ustanovljeno 22. novembra 1919 v Guštanju. Društvo je delovalo do leta 1941 in zamrlo v času okupacije. Takoj po osvoboditvi je oživel v telesnokulturnem društvu, v katerem je delovala tudi telovadna sekcija. Leta 1952 se je preimenovalo v Društvo za telesno vzgojo Partizan, od leta 1997 deluje kot Športno društvo Partizan.

Društvo je ob vseh družbenih spremembah sledilo temeljnemu poslanstvu in tudi ob 100-letnem jubileju ostalo zvesto osnovnemu načelu ŠPORT ZA VSE – njihovi programi vadbe vključujejo vse starostne skupine. Najmlajši skozi igro spoznavajo osnove telesne kulture in razvijajo osnovne gibalne sposobnosti, šolski otroci se učijo prvin športne

gimnastike in akrobatike, vzdržljivosti in pomena redne vadbe za zdrav način življenja, perspektivnejši pa vadijo po tekmovalnem programu akrobatike. Odrasli ob vadbi krepijo telo, gibljivost in ohranjajo dobro duševno kondicijo.

Ob požrtvovalnih trenerjih in vaditeljih se mladi člani udeležujejo državnih tekmovanj v skokih z male prožne ponjave in akrobatike. Na državnih ravni vsa leta dosegajo vidne rezultate kot posamezniki in tudi ekipno. Športno društvo Partizan je član Zveze športnih društev Ravne na Koroškem, član Gimnastične zveze Slovenije in Športne unije Slovenije.

VELIKO PLAKETO OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM je občinski svet podelil

KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI dr. Franca Sušnika:

za dolgoletno knjižnično dejavnost ter izjemen in trajen prispevek k ugledu in razvoju Občine Ravne na Koroškem

in PROSTOVOLJNEMU GASILSKEMU DRUŠTVU RAVNE NA KOROŠKEM:

za dolgoletno družbeno koristno delo na področju požarne varnosti, zaščite in reševanja ter za izjemen in trajen

prispevek k ugledu in razvoju Občine Ravne na Koroškem.

V letu 2019 **Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika** (KOK) praznuje 70-letnico delovanja. Leta 1980 je vse nekdanje ljudske knjižnice v Mežiški dolini tudi formalno povezala v enotno knjižnično ustanovo. Leta 2003 je postala osrednja območna knjižnica in ena od desetih slovenskih knjižnic, ki glede na Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah opravlja tudi štiri posebne naloge za koroške knjižnice.

Danes KOK nabavlja, obdeluje in izposoja knjižnično gradivo, zbira, hrani in obdeluje domoznansko gradivo. Vso gradivo je pod enakimi pogoji dostopno občankam in občanom vseh starosti. Dejavnosti knjižnice hkrati pomenijo tudi povečan izbor obiska kulturnih dogodkov, saj gre za pomembno kulturno, socialno in izobraževalno stičišče. Prav tako je aktivni partner pri projektu LAHKO JE BRATI, NE SE BATI, kjer z devetimi partnerji pripravlja strokovna izhodišča za lahko branje, ki ga bo izdal Zavod PISA, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje. Ostarelim in bolnim nudijo storitev KNJIŽNICA NA DOMU z dostavo knjig na dom.

Že vrsto let sodeluje s študijsko knjižnico v Celovcu, prav tako je na avstrijskem Koroškem

veliko zanimanje za bralno značko KOROŠCI PA BUKVE BEREMO, s čimer se dviga bralna kultura med našimi zamejci. V zadnjih desetih letih je knjižnica izdala sedem monografskih publikacij, vezanih na domoznansko dejavnost. Po obsegu med njimi izstopata Bukvopedija in Na Planoti Ravne.

Knjižnica ima danes 5.115 aktivnih članov, 306.200 izposoj knjižničnega gradiva, preko 760 prireditvev in 227.200 obiskovalcev letno.

PGD Ravne na Koroškem je v letu 2018 obeležilo 140 let obstoja. Člani društva opravljajo izjemno družbenokoristno in humano delo, pri občanah pa uživajo ugled in spoštovanje. Svoje poslanstvo opravljajo nesebično, s požrtvovalnostjo rešujejo življenja ter premoženje posameznikov in skupnosti, zagotavljajo varnost in nudijo pomoč občanom.

Prostovoljni gasilci so v zadnjih desetih letih sodelovali na številnih intervencijah, požarnih stražah in na številnih prireditvah. Ob obilici rednega dela vedno najdejo čas za vzgajanje bodočih gasilcev, lepo vzdržujejo gasilski dom, urejajo njegovo okolico, se izobražujejo, pripravljajo na tekmovanja in se jih redno udeležujejo. Redno sodelujejo tudi na številnih prireditvah v kraju, občini in širše. Društvo se lahko pohvali tudi

z državnimi odličji s tekmovanj, med katerimi ima posebno mesto naslov državnih prvakov, ki so ga leta 2014 člani B osvojili na državnem tekmovanju v Ormožu.

Ob dolgoletni prisotnosti v domačem okolju je društvu uspelo razširiti meje in se pobratiti z drugimi društvi. Najprej so se pobratili z gasilskim društvom iz Đakova na Hrvaškem, s katerim so stekali pomembne prijateljske vezi. Prav na teh osnovah je leta 2016 Občina Ravne podpisala sporazum o prijateljstvu z Občino Đakovo.

Lani je PGD Ravne na Koroškem ob visokem jubileju prejelo plakete gasilskih zvez Mežiške, Mislinjske in Dravske doline. Ob 140-letnici delovanja so prejeli Zlato plaketo Gasilske zveze Slovenije, plaketo Civilne zaščite Slovenije in plaketo Združenja slovenskih poklicnih gasilcev.

NAGRADO OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM je prejel Davorin KRAGELNIK:

za njegovo življenjsko delo na športnem, kulturnem in socialnem področju ter za velik prispevek k razvoju in ugledu Občine Ravne na Koroškem.

Dejavnost **Davorina Kragelnika** v kraju, občini in širše je zelo razgibana. Kragelnik je bil vseskozi aktivno vpet v športna,

kulturna in socialna dogajanja. Zelo pomemben je bil pri taborniškem gibanju, velik pečat je pustil tudi v političnem dogajanju.

Njegove največje zasluge za promocijo občine so vsekakor vezane na odbojko. Leta 1981 je bil kot edini s Koroške povabljen v jugoslovansko reprezentanco v sedeči odbojki. Takrat se je s to reprezentanco udeležil svetovnega prvenstva v Nemčiji. Po vrnitvi s prvenstva je bila na njegovo pobudo ustanovljena ekipa v sedeči odbojki pri IŠD Samorastnik. Od leta 1985 do 1990 je bil kapetan reprezentance Jugoslavije, od leta 1991 do 2001 pa kapetan slovenske reprezentance.

Za IŠD Samorastnik je opravil nešteto prostovoljnih ur. Klubu je bila zaupana organizacija svetovnega prvenstva državnih reprezentanc v odbojki sede za ženske, ki so ga izvedli leta 2002, leta 2005 so bili organizatorji 1. svetovnega prvenstva v sedeči odbojki za mlade. Davorin je uspešno opravljal funkcijo generalnega sekretarja na obeh tekmovanjih, za kar je prejel posebno priznanje od svetovne organizacije za odbojko invalidov.

Z državno reprezentanco je dosegel vrsto odličnih rezultatov na velikih tekmovanjih, udeležil se je treh paraolimpijskih iger, na več tekmovanjih je bil proglašen tudi za najboljšega podajalca. Deset let je bil sekretar Društva odbojcarskih sodnikov

Slovenije. Zveza za šport invalidov mu je za zasluge ob zaključku športne poti podelila posebno plaketo za športne uspehe.

Letos smo dobili tudi novega ČASTNEGA OBČANA. To najvišje občinsko priznanje je bilo podeljeno Adolfu URNAUTU:

v znak priznanja za njegovo dolgoletno delo na področju športa in za izjemen prispevek k ugledu Občine Ravne na Koroškem.

Družina Urnaut je sinonim za slovensko odbojko, Adi je tudi starosta pedagoškega in trenerskega dela v slovenskem športu. V vrhunsko odbojko je dejavno vključen že več kot 60 let, kot igralec, trener, pedagoški in strokovni delavec ter funkcionar. Prve odbojcarske korake je naredil pri domačem Fužinarju, po močnem turnirju v Beogradu so ga leta 1957 kot šestnajstletnika vpoklicali v mladinsko jugoslovansko reprezentanco, nato še v člansko.

Več kot desetletje je igral za jugoslovansko odbojcarsko reprezentanco in bil med letoma 1967 in 1971 njen kapetan. Nastopil je na številnih evropskih in sredozemskih prvenstvih, na univerzijadi, trikrat tudi na svetovnem prvenstvu. Na skupno 320 tekmah in mednarodnih turnirjih je osvojil tri zlate medalje na sredozemskih igrah in bronasto odličje na univerzijadi. Večkrat je bil proglašen za najboljšega igralca na turnirju ter bil izbran v najboljšo šesterko svetovnega prvenstva v Pragi. Kot zanimivost pridajmo, da je Adi celo bolj kot doma poznan v tujini. Ljudje niso pozabili, kako močan in natančen je bil njegov udarec, tuji novinarji so o njem pisali hvalospeve.

Adi je več kot štirideset let deloval kot trener in organizator, treniral je številne članske in mladinske moške in ženske klubske ekipe in ekipe Gimnazije Ravne v odbojki in odbojki na mivki, vodil je mladinske reprezentance v odbojki na mivki, deloval kot trener Invalidskega športnega društva

Samorastnik ter moške in ženske reprezentance v odbojki sede. Kot inštruktor za odbojko sede je dejaven tudi pri Svetovni organizaciji za odbojko invalidov, poleg tega je dolgoletni član strokovnega sveta Odbojcarske zveze Slovenije.

Uspešnost njegovega dela dokazujejo številna odličja, ki jih je kot trener osvajal na največjih tekmovanjih, to so: zlata medalja ženske reprezentance v odbojki sede na evropskem prvenstvu 1999; srebrna in bronaste medalje na svetovnih prvenstvih med letoma 2000 in 2006 ter četrti mesti na paraolimpijskih igrah med letoma 2004 in 2008. Adolf Urnaut je leta 2012 prejel Bloudkovo plaketo za pomemben prispevek k razvoju slovenskega športa, in sicer za dolgoletno, vsestransko in uspešno delo v slovenski odbojki, še zlasti na področju razvoja odbojke sede in vzgoje odličnih mladih odbojkarjev. Letos je prejel tudi Bloudkovo nagrado, največje slovensko priznanje na področju športa.

Vojko Močnik

Foto: Danica Hudrap

ČASTNA TROJICA

Foto: Danica Hudrap

Na fotografiji (od leve proti desni) so častni občani Občine Ravne na Koroškem: Maksimilijan Večko (gospodarstvenik in politik, večkratni župan Občine Ravne); Adolf Urnaut (športnik in pedagog, vrhunski odbojkar in član državne reprezentance); Anton Golčer (profesor in humanist, dolgoletni ravnatelj Gimnazije Ravne).

Naziv častni občan je najvišje priznanje, ki ga občina podeljuje posameznikom za posebno pomembno delo in za zasluge, ki pomenijo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju občine. Odlok o priznanjih določa, da lahko ima Občina Ravne hkrati največ tri častne občane. S podelitvijo naziva Adolfu Urnautu je lista izpolnjena. Fotografija je bila posneta v novi večnamenski dvorani v Kotljah, ob letošnjem občinskem prazniku in po podelitvi občinskih priznanj v tej dvorani.

Vojko Močnik

Večnamenska dvorana OŠ KOROŠKI JEKLARJI – PODRUŽNICA KOTLJE

V MARCU SMO DOKONČALI OBJEKT VEČNAMENSKA DVORANA OŠ KOROŠKI JEKLARJI – PODRUŽNICA KOTLJE. DVORANA JE NAMENJENA ZA POTREBE OŠ KOTLJE, VRTCA KOTLJE IN DRUGIM OBČANOM.

Dvorana je v osnovnih gabaritih 52 m x 20,5 m ter ima urejene dovoze in parkirišče.

Večnamenska dvorana ima etažnost P + 1N. Objekt je zgrajen kot nizko energetski objekt. Okna, okenska vrata, notranja vrata in zunanja vrata so v naravnem lesu z zaščitnim premazom, s troslojnim steklom, $U_w \leq 0,9 \text{ W/m}^2\text{K}$, z ustrezno zvočno zaščito. Stekla na vseh steklenih površinah zunanjega stavbnega pohištva imajo možnost odboja sončne svetlobe in ustrezno senčenje.

Ostrešje je leseno, gre za sestavljen toplotnoizolacijski panel z leseno nosilno konstrukcijo. Streha je ravna, naklona min. 2° , kar se je izkazalo za estetsko optimalno in energijsko varčno. Skupna višina objekta je 9,40 m – sleme nad koto terena. Objekt je konstrukcijsko samostojen objekt, nosilna konstrukcija je AB. Objekt je ogrevan s talnim ogrevanjem. Prezračevanje objekta je izvedeno s klimatsko napravo.

Objekt je priključen na javno kanalizacijsko omrežje, javni vodovod, plinovod in javno telekomunikacijsko omrežje. Dostop v objekt in vsi prostori v njem so prilagojeni funkcionalno oviranim osebam. Objekt ima tudi dvigalo. Stavba spada med objekte, ki morajo biti brez ovir, skladno s pravilnikom o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi.

Vrednost zgrajenega objekta z DDV je 1.708.776 €. Projekt je sofinanciral EKO sklad, Slovenski okoljski javni sklad v višini 403.371,00 €.

Darko Šuler

MLADINSKI SVET RAVNE PRIPRAVLJA NOVE AKTIVNOSTI

Mladinski svet Ravne na Koroškem je krovna mladinska organizacija, ki s sedežem na Ravnah deluje od leta 2011. Mladinski svet deluje kot prostovoljska organizacija in je vključen v Slovensko filantropijo. Naši predstavniki delujejo tudi v Komisiji za mladinska vprašanja pri Občini Ravne na Koroškem, v svetu ZKŠTM, kot pogodbeni partnerji z LAS Mežiške doline in v Koroškem medgeneracijskem centru.

Program dela za letošnje leto je raznovrsten, zelo obsežne so aktivnosti Mladinske iniciative za 3. razvojno os, ki so usmerjene v prizadevanja za začetek gradnje hitre ceste na Koroško v tem letu. Julija bomo obeležili 5. obletnico delovanja Mladinske iniciative za 3. razvojno os, za javnost bomo odprli našo informacijsko točko.

Mladinski svet je bil s projektom Mladinska iniciativa za 3. razvojno os deležen tudi povabila na 2. gospodarski forum Koroške, ki je

bil 15. marca na Kopah. Sodelovali smo z referatom o nujnosti sprejetja regijske strategije razvoja in potencialov ob pričakovani gradnji 3. razvojne osi v naši regiji.

V okviru programa »MSR šport« izvajamo različne aktivnosti, ki mlade spodbujajo h gibanju in promovirajo zdrav način življenja. Konec leta bomo organizirali že 5. Miklavžev tek po CIK-CAKU. To je tek po 150. stopnicah, edina tovrstna športna prireditev na Koroškem. Prav tako že 3. leto v sodelovanju z gimnazijo in NIJZ organiziramo prireditev »Za zdravje mladih«. Program »MSR šport« bo letos bogatejši za še en nov dogodek, kolesarsko dirko na Strojno, t. i. »Skok na Strojno«, ki bo potekal med Ravenskimi dnevi.

S predsedniki mladinskih svetov lokalnih skupnosti s Koroške smo se dogovorili, da bo ravenski mladinski svet letos organiziral 1.

regijsko konferenco mladih, na kateri bomo iskali odgovore na vprašanja o položaju mladih na Koroškem. Kot prostovoljska organizacija smo se 6. aprila vključili v vseslovensko akcijo »Dan za spremembe« in sodelovali na občinski čistilni akciji na območju Mladinske poti Ravne. Gre za nekdanjo trim stezo za Gimnazijo Ravne, ki jo je leta 2013 prav na ta dan uredil mladinski svet.

Mladinski svet za informiranje javnosti uporablja spletna portala: msr.si (v letu 2019 z novo podobo) in hitronakorosko.si. Slednji se uporablja za aktivnosti Mladinske iniciative za 3. razvojno os. Strategija za mlade, ki jo je mladinski svet pripravil v letu 2014, se bo v prihodnjem letu iztekla. Naš letošnji program zato vključuje tudi aktivnosti za pripravo nove strategije za mlade na Ravnah za prihodnje obdobje. Vse to in še mnogo več so pestre in zanimive aktivnosti mladinskega sveta, zato ste mladi prijazno povabljeni v našo družbo.

Aljaž Verhovnik,
predsednik Mladinskega sveta
Ravne na Koroškem

EUROPE DIRECT KOROŠKA

Europe Direct Koroška, osrednji ponudnik informacij o EU v lokalnem okolju, na Ravnah neprekinjeno deluje od leta 2005. Je ena od trenutno sedmih točk v Sloveniji. Deluje pod okriljem gostiteljske strukture, podjetja A. L. P. Peca, ki z različnimi storitvami dopolnjuje in nadgrajuje storitve točke. V letu 2019 bodo poleg pomembnih političnih in strukturnih reform, maja volitve v Evropski parlament. Mnogi menijo, da gre za najpomembnejše volitve naše generacije, ki bodo vplivale na prihodnji razvoj in ureditev EU.

V prvi polovici leta smo še posebej aktivni pri ozaveščanju državljanov o pomembnosti participacije v demokratičnih procesih, saj je v Sloveniji zelo nizka udeležba na volitvah. Posebej nizka je med mladimi, ki slabo poznajo delovanje, še posebej priložnosti, ki jih imajo v različnih programih EU. Do

konca leta 2020 bomo poskusili aktivnosti razširiti na vse občine v Koroški regiji. Za osnovnošolce smo pripravili delavnice na temo *Tokrat grem volit*. Sodelovale so številne osnovne šole na Koroškem, skupno je predavanja poslušalo čez 400 učencev 7., 8. in 9. razredov. Za slovenjegraške gimnazijce smo pripravili predavanja in delavnice *Kakšno EU si želimo* in dobili povratne informacije. Podobna predavanja smo izvedli tudi na Gimnaziji Ravne na Koroškem, ki je ambasadorica Evropskega parlamenta. V maju smo skupaj izvedli dogodek EUrentacija na Ravnah. Sodelovali so taborniki rod Koroških jeklarjev. Za mladino in širšo javnost so organizirali orientacijski tek, s katerim smo promovirali volitve EU, platformo tokratgremvolit.eu, kampanji EU & ME in EU-protects. Teka se je aktivno udeležilo čez 200 oseb. Najboljše ekipe

smo nagradili s simboličnimi nagradami. S KMKC Kompleks smo organizirali *Filmski teden Evrope*. Za obiskovalce smo pripravili 3 brezplačne projekcije filmov z evropsko koprodukcijo. Vsi obiskovalci so na dan predstave prejeli tudi promocijsko gradivo.

Mlade bomo še naprej seznanjali z možnostmi študija, prostovoljnim delom ali iskanjem zaposlitve doma in v tujini. Za dijake Srednje šole bomo jeseni organizirali ekskurzijo v Ljubljano, kjer si bodo ogledali Fakulteto za elektrotehniko, tamkajšnji laboratorij in primer dobre prakse. Vse institucije bomo še naprej zalagali z informativnimi publikacijami in drugim gradivom. Za uporabnike smo na voljo preko telefona, elektronske pošte ali osebno. Več informacij o mreži Europe Direct si lahko preberete na europedirect.si.

Borut Iršič

Aktivnosti v KS STROJNSKA REKA

Za začetek naj predstavimo svet KS Strojnska Reka. Novi člani so: Aleksandra Bačnar, Mitja in Nejc Gorenšek (Munkova) s Tolstega vrha, Andrej Merkač (Meležnik) s Stražišča. Z delom nadaljujemo Sabina in Boris Ranc z Zelen brega ter Silva Ban s Stražišča.

V naši KS tradicionalno organiziramo sankaske in smučarske tekme na Zelen bregu, če nas le narava obdari z dovolj snega. Sredi marca pripravljamo praznovanje ob dnevu žena in materinskem dnevu. Letos je prireditev prvič potekala v petek namesto v soboto, obisk je bil boljši kot lani. Nasmejali smo se ob gledališki predstavi in nato poklepetali ob pijači in prigrizku. V mladinskem domu

občasno nastopajo lokalne gledališke skupine.

Na začetku aprila smo izvedli čistilno akcijo. Neverjetno, koliko odpadkov se čez leto nabere ob poteh!

V tednu športa, zadnjo nedeljo v maju, s športnim društvom vsako leto organiziramo pohod na Šteharikov vrh. Junija se srečujejo prebivalci Zelen brega. Konec avgusta se krajanji dobimo na odbojškem turnirju pri mladinskem domu. Proti koncu leta člani sveta KS obiščemo krajanje, stare 75 let in več. Letos je takih več kot 100. Dvakrat smo pripravili miklavževanje, in z veseljem ga bomo še kdaj.

Prizadevamo si, da bi občina uredila ceste, saj so nekatere

komaj prevozne. A pri denarju se vse konča. Za letos nam je obljubljeno nekaj protiprašne zaščite, nov most pri mladinskem domu in dvig ceste, ureditev križišča pri Prosenovem mostu. Načrtovana je pešpot od gostilne Brigita do Prosenja. Dogovarjamo se za oznako in ureditev dostopa do Jaznikarjeve peči. Občinske službe opozarjamo na stvari, ki jih je treba izpeljati takoj.

Želimo si več sodelovanja krajanov, boljše udeležbe na prireditvah in akcijah. Več o dogajanju si lahko preberete na Fb-strani Krajevna skupnost Strojnska Reka.

Silva Ban

KOTLJE IN KRAJEVNA SKUPNOST LAHKO ŽIVITA LE S POVEZOVANJEM IN SODELOVANJEM

Krajevna skupnost Kotlje je po lanskim lokalnih volitvah z nastopom mandata sedmih novoizvoljenih članov prevzela obveznost, da nadaljuje z delom, kar je določeno tudi s statutom. Med osrednjimi zadolžitvami svet krajevnosti v kraju, ki se vedno bolj širi, sprejema tudi letni finančni načrt.

V Kotljah smo se takoj po volitvah in prvem sestanku sveta krajevnosti spopadli z največjo prireditvijo, ki jo že več kot 40 let pripravljamo z Občino Ravne in zadnja leta tudi v sodelovanju z javnim zavodom ZKŠTM Ravne. Pustni karneval je eden največjih zalogajev v organizacijskem in finančnem smislu. Brez sofinanciranja občine in zavoda nam prireditve ne bi uspelo spraviti pod streho, velik delež pri organizaciji pokrivajo tudi sponzorji

in, seveda, vsi krajanji, ki na kakršenkoli način prostovoljno pristopijo k izvedbi dogodka. Letos je na lepo pustno soboto obiskovalce, ki smo jih našteali v rekordnih številkah, razveseljevalo okrog 20 pustnih skupin. Slednjim gre posebna zahvala, saj se v KS Kotlje zavedamo, da priprava mask in vozov zahteva veliko časa, prinaša pa tudi precej stroškov. Želimo si, da bo pustni karneval še bolj barvit, zato k sodelovanju v naslednjih letih že sedaj vabimo čim več ekip, ki bi bile pripravljene sodelovati. Veliko pozornosti je na karnevalu požela tudi ekipa krajevnosti z masko »dečka s solzicami«, zato bomo tudi naslednje leto stopili skupaj in pripravili kaj zanimivega.

Naša krajevna skupnost je v približno polletnem mandatu, ki je za nami, izvedla tudi nekaj drugih aktivnosti.

Tukaj ne moremo mimo zbora občanov, ki je bil po našem mnenju uspešen. Udeležilo se ga je veliko število krajanov, kar pomeni, da Kotlje živijo in krajanje zanima, kakšna je njihova prihodnost. Dokaz za to je gotovo tudi odprtje nove večnamenske dvorane, ki je prav tako privabilo in združilo mnogo Hotuljcev. Ta dvorana je gotovo več kot dobrodošla in prepotrebna naložba v razvoj kraja in aktivno vključevanje krajanov v družbeno življenje, ki Hotuljecem nikoli ni bilo tuje. Prav tako je bila uspešno izpeljana čistilna akcija, ki smo jo konkretizirali ob dnevu za spremembe. V načrtu sveta krajevnosti za letošnje leto je še nekaj sej, prav tako sodelovanj z županom ter drugimi predstavniki občine. Naš kraj in naša krajevna skupnost namreč lahko živita le s povezovanjem in sodelovanjem.

Zvonko Gros

ČS JAVORNIK-ŠANCE: NAJ V ČAST DELAVCEM ZAGORI ŠE VELIKO KRESOV!

Prvi maj se je začel praznovati leta 1886, danes je to tradicionalen, mednarodni praznik. Delavsko gibanje je zahtevalo več delavskih pravic, med njimi pravico do 8-urnega delovnika. Za te pravice so želeli, da se uveljavijo 1. maja. Ta poseben dan se v delavskih

krogih dojema kot praznik dela. Ljudje so ga praznovali na različne načine, recimo noč prej so kurili kresove. V tej obliki ga praznujemo tudi v občini Ravne na Koroškem, na Javorniku. V ospredju je komercialna funkcija (zabavni park, gostinstvo). Kljub tej

počastitvi ugotavljamo, da bo moralo zgoreti še veliko kresov, da bo zadoščeno delavcem in njihovim, zagotovo zaslužnim pravicam. Vsa pohvala PGD Ravne. Hvala, da nam vsako leto znova postavi te mlaj in poskrbite za čudovit kres.

Rajko Kočet,
predsednik ČS Javornik-Šance

Foto: Nace Zavrl

PROJEKT OBJEM V VRTCU RAVNE NA KOROŠKEM

Projekt **OBJEM** (Ozaveščanje Branje Jezik Evalvacija Modeli) že drugo leto poteka v vseh 22. oddelkih enot vrtca Ravne na Koroškem. V projekt Bralna pismenost in razvoj slovenščine, katerega glavni koordinator je ZRS za šolstvo, smo vključeni kot razvojni vrtec. Projekt podpira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Evropska unija in bo trajal do leta 2022. V tem času bomo sledili osnovnemu cilju projekta ter se s konzorcijski-

mi partnerji (izbranimi fakultetami) zavzemali za razvoj in preizkušanje didaktičnih pedagoških pristopov in strategij, ki bodo pripomogle k celostnemu in kontinuiranemu vertikalnemu razvoju bralne pismenosti otrok, učencev in dijakov. Za sodelovanje smo se odločili, ker smo videli možnost razvoja bralne pismenosti, pravzaprav nadgradnjo dosedanjega dela na tem področju. V vrtcu smo že sistematično organizirali in načrtovali dejavnosti s področ-

ja jezika, saj se zavedamo, da je ravno predšolsko obdobje ključnega pomena pri razvoju bralne pismenosti. Širša stopenjska pismenost po vsej vertikali nam bo pokazala, ali smo pri tem vedno ubirali pravo pot, uporabili smiselne didaktične pripomočke, predvsem pa, ali smo uporabili ustrezne merske instrumente za prepoznavanje kompetenc otrok na področju govora.

In kje bi si želeli sprememb v pedagoškem procesu, kje vidimo izzive, poglobljeno znanje, drugačne metode in pristope dela v strategiji bralne pismenosti?

Foto: Suzana Štriker

Izhajali smo iz dejstva, da so otroci mnogo preveč izpostavljeni različnim medijem (računalnikom, tablicam, televiziji itd.). Zavedamo se, da je naše vrtčevsko okolje lahko zelo spodbudno, če osmislimo pomen branja, bralne pismenosti. Želimo si, da bodo otroci uživali v lepoti jezika, v pravljicah, zgodbah, pesmih, ugankah ter v skupnih družjenjih. Izbrali smo prednostno področje Književne vzgoje ter si zastavili raziskovalno vprašanje: »Kako s književno vzgojo razvijati bralno pismenost v predšolskem obdobju?«. Zastavili smo si cilje in hipoteze, ki jih bomo pozneje potrdili

ali ovrgli. Na eni strani želimo spoznati širino pri razvoju pismenosti, hkrati pa v obstoječo prakso vnašati spremembe pri načrtovanju pedagoškega procesa. Razvijali bomo tiste gradnike (elemente) bralne pismenosti, ki jih otroci v predšolskem obdobju lahko obvladajo, ter upoštevali razvojne značilnosti in tempo razvoja vsakega posameznika. V vrtcu deluje razvojno-projektni tim, ki ga podpira ravnateljica Mateja Hovnik, vodi in koordinira Alja Verdinek, v njem sodelujejo še Simona Svetina, Polonca Paškvan, Suzana Štriker, Franja Štehar, Jasna Gamze ter Petra Bavče.

Alja Verdinek

IZ PRAVLJICE JE NASTALA PREDSTAVA PŠENICA, NAJLEPŠI CVET

Učenci OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem so letošnje šolsko leto že drugič uprizorili predstavo PŠENICA, NAJLEPŠI CVET. Zaigrali so jo učenci izbirnega predmeta GLEDALIŠKI KLUB pod mentorstvom prof. slovenščine Bojane Verdinek. Predstavo so oblikovali še: učiteljica razrednega pouka in kostumografinja pri tem dogodku Tanja Mavrel s šolsko folklorno skupino; za multimedijo je poskrbel prof. športa Gregor Čuk; plesno koreografijo je prevzela prof. športa Aleksandra Knez; glasbo je izbrala Tanja Krivec; fotografije je dodala mag. Mateja Verdinek Žigon. Predstava je bila izbrana za regijsko srečanje otroških gledaliških skupin JSKD. Uprizorjena je bila 6. maja 2019 na Ravnah na Koroškem.

Gre za priredbo ljudske pravljice. Zgodba govori o kralju, ki je svoje

kraljestvo spravil v težave. Ko so ga ministri seznanili z dejstvom, da je blagajna prazna, je upošteval slab nasvet in tako naredil veliko napako. Dal je ukaz, naj izženejo vse stare ljudi, ki ne morejo več delati. Tedaj se je življenje na gradu in v vsej deželi zelo spremenilo, in pojavilo se je vprašanje, kako stvari spet postaviti na svoje mesto.

Pravljico je bilo treba zapisati in preoblikovati v obliko dramskega besedila, nato so se razdelile vloge po učencih. Zgodba se je zdela zanimiva in pravšnja za tovrstno uprizoritev. Priprave in vaje so potekale v okviru izbirnega predmeta, velikokrat tudi v prostem času učencev in učiteljev, ki so sodelovali pri izvedbi igre. Med igralci in tudi gledalci je bila zelo dobro sprejeta. Citiram enega izmed komentarjev: »Zanimivo mi

je bilo, kako se je vse kraljestvo spremenilo na slabše, ko so izgnali stare ljudi. Všeč so mi bili kostumi, glasba in zelo lepe fotografije ravnanskega gradu. Pritegnilo me je sporočilo, da se s poštenostjo daleč pride in da različnost bogati družbo« (L. K., 6. b).

Gledališki klub je izbirni predmet, ki nadgrajuje predmet slovenščina. Predmet izhaja iz vsebin dramske vzgoje pri pouku književnosti v šoli, vendar jih dopolnjuje z novimi vsebinami in besedili. Sestavljen je iz več sklopov: zgodovina gledališča, pisanje dramskih besedil, izvedba igre. Učenci si vsako leto ogledajo vsaj eno gledališko predstavo in se v sodelovanju z likovnim snovanjem odpravijo tudi na ekskurzijo.

Mateja Čebulj

POUK MALO DRUGAČE

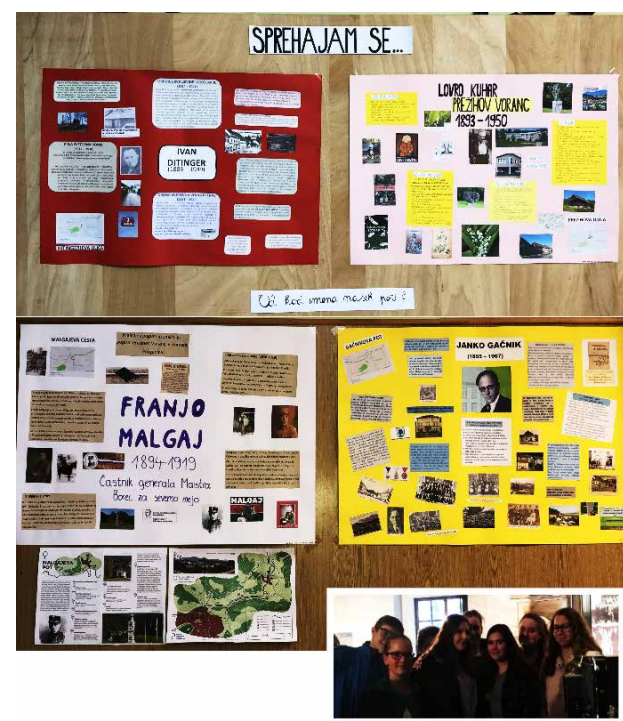
Vrsto let že poučujem na OŠ Prežihovega Voranca. Pri pouku in drugih dejavnostih, ki jih izvajam, uporabljam najrazličnejše vire, besedila, fotografije ... Učence spodbujam h kritičnemu razmišljanju in izražanju lastnega mnenja. V letošnjem šolskem letu smo **pri dodatnem pouku zgodovine** poglobljeno spoznavali slovensko zgodovino in se skupaj pripravljali na tekmovanje pod naslovom **Ob 150-letnici prvega tabora na Slovenskem – od čitalniškega gibanja do taborov na Slovenskem**. Učenci so dosegli lepo število bronastih in srebrnih priznanj. Ker želim na mlade generacije prenesti ljubezen do domovine, spoštovanje do naših prednikov in ponos na lasten narod, ki je skozi tisočletje ohranil svojo identiteto, sem vedno vesela, ko vidim, da mlade to še vedno zanima. Na naših

srečanjih smo se pogovarjali o imenih ulic/poti/cest v našem mestu, ki so poimenovana po Prežihu, Franju Malgaju, Ivanu Ditingerju in Janku Gačniku. Ugotovili smo, da imena sicer poznamo, ne vemo pa dovolj o osebah, po katerih so dobile ime. Zastavili smo si cilj, da to raziščemo. Učenci so se povezali v skupine, brskali smo po različnih virih, izdelali plakate in jih razstavili v avli šole ter jih predstavili na naši spletni strani (<http://www.os-prezih.si>), kjer boste našli več informacij.

Pouk malo drugače je sprememba za učence in zame. S tem krepimo tudi medosebne odnose. Učni načrt **DKE v 8. razredu** učiteljem nalaga, da učence poučimo o demokraciji. Da bi temo čim nazorneje približala učencem, so dobili nalogo z naslovom **POLITIK SEM**. Pripraviti so morali vse

za izvedbo volitev občinskih svetnikov v naši občini. Povezali so se v skupine in se »prelevili« v stranke z izvirnimi imeni, svojimi gesli in slogani (npr. *Boljšega sveta ne sanjamo, ampak ga skupaj z mladimi ustvarjamo*). Sestavili so svoje programe, se pripravili na volilno kampanjo, oblikovali predstavitev, propagandni material itd. Mladi politiki so se na dogovorjeni dan predstavili volivcem in prav uživali v svojih vlogah. Izbrani volilni odbor je moral pripraviti tudi vse za volitve: volilni imenik, glasovnice, volilno skrinjico. Volitve so potekale tajno, volilni odbor je nato ugotovil in razglasil izid glasovanja. Ponosna sem na njihovo opravljeno delo. Tudi o tem si lahko več preberete na naših straneh (<http://www.os-prezih.si>), posebej zanimivi so programi njihovih strank.

Marjeta Petrovič

NA OŠ JURIČEVEGA DREJČKA SMO DAN ŽENA PRAZNOVALI S TREMI GENERACIJAMI

Za dan žena smo v šolo povabili mame zaposlenih. Sledili smo pedagoškemu cilju in poskušali učencem približati vrednoto lepega človeškega sožitja, pokazali smo jim, koliko nam pomenijo mame, še posebej, kako si je treba prizadevati za lepe medčloveške odnose. Na sredino šole smo postavili veliko drevo, ki smo ga z učenci ustvarili iz odpadnega materiala. Na veje drevesa smo obesili cvetove iz papirja, kjer so bila zapisana imena naših mam in učencev. Po kratkem kulturnem programu si je vsaka mama iz »drevesa prijateljstva« izbrala rožo. Na ta način smo oblikovali skupine iz treh generacij (mame; hčerke in sinovi;

učenci), ki so skupaj ustvarjale Otroci so bili še posebej pridni – kot da bi čutili, da se dogaja nekaj pomembnega, jih ni bilo treba opozarjati na red in umirjenost. Tiho so opazovali, kaj se dogaja. Morda so na začetku ugibali, katera mama je od koga. Eno od sodelavk so zalile solze. Pozneje mi je zaupala: »Moja mama je umrla, še preden bi videla, kje delam«. Druga sodelavka mi je povedala: »28 let delam na šoli pa je moja mama zdaj prvič tukaj.« Odpeljala jo je v svoj kabinet in ji pokazala, kako se začne njen delovni dan, nato jo je odpeljala v razred. Mama je učencem pomagala pri izdelavi izdelkov, hčerki pri izpeljavi ure.

Za eno uro smo se vrnil v čas zgodnjega otroštva, lesk v materinih očeh je vzbudil iskrico v očeh otroka. V času malice smo prisluhnili pripovedim naših mam. Ena nam je zaupala, da jo je nek učenec spomnil na njeno hčerko, ko je bila še majhna. Prepoznali smo, da je naša osnovna človeška potreba, da smo medgeneracijsko povezani. Naše ljubeče sporazumevanje z mamami je okrepilo našo povezanost v kolektiv. Tudi mi smo postali bolj odprti drug do drugega. Notranji mir naših mam se je prenesel na nas. Na ta dan žena smo postali bogatejši za spoznanje, da dajejo življenju največji smisel lepi in sprejemajoči medosebni odnosi.

Mag. Vesna Lujinović

Foto: Ana Erjavec

REGIJSKO TEKMOVANJE MLADIH TEHNIKOV IZ CELJSKE IN KOROŠKE REGIJE

V sredo, 10. 4. 2019, je na OŠ Juričevega Drejčka na Ravnah potekalo regijsko tekmovanje mladih tehnikov iz Celjske in Koroške regije. Na tehničnem tekmovanju so sodelovali učenci s prilagojenim in posebnim programom, poudarek je

bil na razvoju tehničnih veščin, motoričnih spretnosti in še posebej na druženju otrok in mladostnikov.

Tekmovanje je zajemalo naslednje panoge: obdelavo papirja, obdelavo tekstila, obdelavo

lesa, obdelavo kovin, konstruiranje v programu ciciCAD, konstruiranje s kompletom Lego kocka Education 9686, posebni program vzgoje in izobraževanja 1, 2, 3 ter posebni program vzgoje in izobraževanja 4, 5, 6.

V vsaki panogi je tekmoval en učenec. Pri obdelavi papirja, tekstila, kovin in lesa so morali tekmovalci po načrtu narediti dotični izdelek. Na voljo so imeli 90 minut. Pri konstruiranju s kompletom Lego Education 9686 so morali v enakem času kot zgornji brez uporabe načrta sestaviti avtomobil na elektropogon, ki se je premikal naprej-nazaj. Pri konstruiranju

s programom ciciCAD so tekmovalci dani predmet risali v pravokotni projekciji. Pri panogah PPVI 1, 2, 3 in PPVI 4, 5, 6 so mladostniki v eni uri izdelali dani predmet.

Po tekmovanju je sledilo kosilo, ki ga je pripravila OŠ Prežihovega Voranca. Medtem so strokovne skupine ocenile izdelke in napisale diplome.

Nato so imeli čas za druženje in zabavno-spoznavni program. Po zabavnem programu je bila podelitev priznanj in diplom. Tekmovalci, ki so v svoji panogi osvojili prvo ali drugo mesto, so se uvrstili na Državno srečanje in tekmovanje mladih tehnikov, ki je potekalo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Gorazd Zagorščak, vodja tekmovanja

KULTURA SE »ROLA«

Osnovna šola Koroški jeklarji je pred leti dobila naziv »Kulturna šola«, ki ga ponovno potrjuje z udeležbo na različnih občinskih, medkrajevnih in čezmejnih prireditvah. Pri nas pač radi pojemo, plešemo in se igramo.

Zbori so v letošnjem letu popestrili več kot 15 prireditev šolskega, medobčinskega in mednarodnega značaja. Na svoj koncert nas je povabil tudi naš bivši učenec Matej Prikeržnik oz. Luka Basi. Pevski zbor je z njim zapel dve pesmi. Živahno je bilo tudi dogajanje za odrom, z glasbeniki so se fotografirali, prejeli avtograme in skupaj preživeli prijeten večer.

Vokalno-instrumentalne skupine so nastale na željo učencev in so aktivne na različnih dogodkih. Izstopa skupina

devetošolcev, ki je premierno nastopila na odprtju večnamenske dvorane v Kotljah. Solisti, pevci in instrumentalisti glasbeno znanje izražajo na različnih prireditvah. Še posebej smo ponosni na učenko, ki se je udeležila mednarodnega pevskega festivala Veseli veter in na njem zasedla tretje mesto v svoji kategoriji.

Tradicija je vsekakor pomembna, ohranjamo jo s plesno folkloro. Imamo dve folklorni skupini, na matični in podružnični šoli, vključenih je 40 otrok razredne stopnje. Skupini sta popestrili miklavževanje na Ravnah in več kot 10 drugih prireditev. Učenci so vključeni tudi v različne plesne skupine z modernejšim značajem. Največkrat nastopajo v medgeneracijskem centru.

Gledališče je dejavnost, ki pritegne še posebej veliko otrok. Tako sta nastali dve igri, ena celo v dvojezični izvedbi, obe opremljeni z glasbo. Dvojezična *Čebelica leti po pomoč* je pred tremi leti požela tak aplavz, da je aktualna tudi v letošnjem šolskem letu. Z učenci tretjih, četrtih in petih razredov premierno nastopamo z igrico Zmešnjava pravljic.

Praznike in praznovanja zelo cenimo, priložnostno jih obležujemo s prireditvami v avli šole ali z radijskimi oddajami, kjer večkrat predstavljamo tudi različne projekte. K sodelovanju vabimo zunanje goste, vse od politikov, čebelarjev do kulturnikov, gostimo tudi župana občine. Dogajanje je pestro, kultura se »rola«.

Suzana Makič in Petra Podjaveršek

PROJEKTI NA OŠ KOROŠKI JEKLARJI POPESTRILI ŠOLSKO LETO 2018/2019

Na naši šoli je veliko kulturnega dogajanja, prav tako smo zelo dejavni v najrazličnejših projektih. Dva potekata v sodelovanju s sosednjo Avstrijo: EUfutuR in Velikovec. Učenci, ki sodelujejo v omenjenih projektih, izboljšujejo jezikovne zmožnosti, spoznavajo sosednjo kulturo in tradicijo ter pletejo prijateljske vezi s sovrstniki. Sedmošolci so vključeni v nacionalni projekt Rastem s knjigo, ki mlade spodbuja k branju mladinskega leposlovja in izboljšuje kulturo branja. Kulturno obarvan je tudi projekt SKUM, ki s kulturno-umetniško vzgojo razvija spoznavne zmožnosti. V dogajanju sodelujejo številne domače kulturne ustanove in znani umetniki. Četrtošolci so spisali zgodbo o formah vivah. Njihova mentorica Lotka Velički je organizirala kulturni tabor in med drugim povedala: »Trideset učencev iz četrtih in petih razredov se je odločilo, da bodo prvi dan jesenskih počitnic preživeli na šolskem počitniškem taboru, ki smo ga organizirali v okviru projekta SKUM. Glavni cilj

druženja je bil, da učenci sproščeno spoznavajo kulturno dediščino domačega kraja – forme vive. Na različnih lokacijah (v parku, Štauhariji, knjižnici in muzeju) so se učencem predstavili umetniki: Matic Črešnik in Jure Praper z glasbo, Katja Vravnik in Tea Kovše s plesno-gledališko predstavo, Nika Hölzl s fotografijo in Špela Frlic s pripovedjo. Umetniki so učence usmerjali tudi skozi delavnice, na katerih so bili zelo ustvarjalni. Sadove celodnevne dela so zvečer v Štauhariji predstavili staršem, bratom, sestrkam, babicam, dedkom ...«. Za prometno varnost najmlajših skrbimo s projektom Pasavček. Pasavček je osrednji lik projekta, ki s sloganom »Red je vedno pas pripet« spodbuja k redni in pravilni uporabi varnostnih pasov med vožnjo. Zdravje je naša vrednota, zato smo že vrsto let vključeni v Mrežo zdravih šol, izvedli smo Tek podnebne solidarnosti, pridružili smo se preventivnemu programu Varno s soncem ... Zelo aktualen je projekt POGUM, s katerim že drugo

leto ozaveščamo skrb za okolje. Vodja projekta Simona Strojnik pravi: »Naša prioriteta je, da omejimo uporabo plastične embalaže in izdelkov oz. da spodbujamo učence k večkratni uporabi izdelka. Neodgovorna raba plastičnih izdelkov za enkratno uporabo in slabo poznavanje okoljske problematike sta možna vzroka za prekomerno uporabo plastičnih izdelkov za enkratno uporabo. Našo vizijo smo začeli razvijati z akcijo zbiranja jogurtovih lončkov, pri tem smo nazorno opozorili na probleme, ki nas pestijo. Zemljo smo dobesedno zadušili. Zgodbo smo nadaljevali s tretješolci, ki so izdelali praktične nosilne vrečke iz odpadnega tekstila. EKO-JEKLARJI smo Zemlji ob njenem dnevu, 22. aprila, podarili najlepše drevo na Ravnah. Ne samo eno, posadili smo kar dve – eno v Kotljah in drugo na Javorniku.« Več o bogatem in razgibanem dogajanju na šoli si lahko preberete na naši spletni strani. Veseli smo, da nam delovne vneme ne manjka.

Tina Čapelnik

KULTURNA USTVARJALNOST DRUŽI NAS

KD Prežihov Voranc sestavlja 5 sekcij: folklorna skupina, harmonikarski orkester, Koroški oktet, ženska vokalna skupina Deteljica ter gledališka skupina Kavčuk. Program dela sekcij je že ustaljen, saj je naše skupno vodilo, da z dejavnostjo sodelujemo na proslavah in prireditvah občinskega značaja.

KOROŠKI OKTET deluje že od začetka šestdesetih let. Tudi v tej pomlajeni sestavi z načinom dela sledijo zborom, ki delujejo profesionalno. Za njimi je že več samostojnih koncertov. V nastajanju je tudi zgoščenka, ki bo luč sveta ugledala 2021, ob 60-letnici neprekinjenega delovanja.

HARMONIKARSKI ORKESTER je nepogrešljiv na mnogih prireditvah doma in v tujini. Letos potujejo na Ohrid na mednarodni festival Kostoski, kjer

Najštevilčnejša je **FOLKLORNA SKUPINA**. Tudi oni nastopajo na tradicionalnih srečanjih folklornih skupin regijskega in državnega značaja. Vedno so zanimiv gost na mnogih prireditvah v naši bližini, prav

GLEDALIŠKA SKUPINA KAVČUK pripravlja avtorska dela režiserke in vodje Lucije Mirkac. Na ogled so že postavili predstave: *Kameleon*, *Pofonofi*,

Trudimo se uresničevati 73-letno poslanstvo: predstavljati in ohranjati del koroške kulturne dediščine. To radi počnemo, ob tem se tudi sami veliko naučimo in

in prireditvah občinskega značaja. Videvamo se tudi na vsakoletnih regijskih srečanjih: na tradicionalnem *Od Pliberka do Traberka*, *Srečanju malih vokalnih skupin*, *Slovenski reviji starejših folklornih skupin*, regijskem srečanju gledaliških skupin, na mednarodnih

bodo s KD Holmec in etno skupino Rakuni zastopali našo občino, Koroško in tudi Slovenijo.

ŽENSKA VOKALNA SKUPINA

DETELJICA nastopa na občinskih prireditvah, na že tradicionalnih regijskih srečanjih, festivalu solzic, srečanju pevskih skupin *Je pa sobota večer v Ožbaltu*, na prireditvi *Zabavni večer Topolšica* in na mnogih osebni jubilejih naših krajanov ... Leta 2018 so se uvrstile na regijsko srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž, ki je bilo v Rogaški Slatini.

tako radi zaplešejo na čezmejnih prireditvah. Že vrsto let so v okviru intenzivnih vaj gostje na dnevih kakev v Izoli.

Naš mali kurji svet ter kratki predstavi za otroke *Izgubljena vreča* in *Miklavževi znanci*.

sprejememo kaj novega. Dobrodošli novi člani. Izzivov je še veliko ...

Mag. Irena Oder, predsednica KD Prežihov Voranc

REKORDNA BERA IZDANIH KNJIG

Literati smo v štirih mesecih izdali štiri knjige, do konca leta bodo izšle še tri.

Poleg tega, da smo uspešno pisali, smo ustvarili še naslednje dogodke:

– V januarju je postalo že tradicionalno druženje z ravnskimi upokojenci. Tudi letos smo napolnili prostor MKC-ja z Besedo med Uršljo in Peco. Pri branju naših del ob izvirni glasbi Ivana Peneca z Rutami se nam je pridružila Literarna čajanka centra.

– Februarja je Barbara Jelen izdala roman *Razsežnosti srca*. Širši javnosti je svojo delo predstavila v polni dvorani v Črni na Koroškem.

– Za naše člane smo organizirali literarni delavnici. Na prvi smo analizirali naša pesniška dela, na drugi prozo. Svetovalka, kritičarka in motivatorica je bila mag. primerjalne književnosti Larisa Javernik.

– Za Prešernov dan smo se udeležili tradicionalnega pohoda na Volinjek, kjer smo številnim udeležencem brali poezijo. Na ta dan je bila tudi razglasitev rezultatov literarnega natečaja Term Snovik na temo Narava. Zmagovalno pesem je napisala naša Marta Merkač. Vsi ponosni ji iskreno čestitamo!

– Marca smo imeli zbor članov pri Plodru v Šentanelu. V svoje vrste smo z veseljem sprejeli pisateljico dr. Manjo Miklavc in pesnico Silvo Forjan. Predstavnica JSKD RS Jožica Pušnik nam je slavnostno podelila priznanja in značke za pet, deset in petnajst let dela na področju literarnega ustvarjanja.

– V Črni na Koroškem smo pripravili literarno-glasbeni večer in predstavili sedmi literarni zbornik *Besede med Uršljo in Peco*.

– Pri Toniju v Kotljah smo na Diademu besed sodelovali na temo LJUBEZEN, kjer sta imela glavno

besedo naš Jože Prednik in vinska kraljica 2019 Meta Frangež.

– Ob svetovnem dnevu poezije smo pri Krebsu v Mežici sodelovali z našimi verzmi.

– Irena Pajnik Beguš je izdala prvi roman z naslovom *Skrivnost v haremu*. Knjiga je že v večini slovenskih knjižnic in se dobro bere.

– Pestro je bilo tudi v aprilu. Maja Milošević se je s prvo pesniško zbirko *Oder za gluhe* uvrstila na evropski Festival Pranger. Med Korošicami je to uspelo le Anji Golob.

– V Črni je Stanko Grl predstavil tretjo pesniško zbirko *Tihi večeri*. Nekaj njegovih pesmi je uglasbila Lidija K. Vidmar, ki je odlično obiskan dogodek prepletla z glasbo. Klekljarice iz Črne so za ljubitelje Grlove poezije mize obložile z domačimi dobrotami.

– V hotelu Delfin v Izoli smo pripravili glasbeno-literarni večer. Ob zvokih in pesmih etno skupine Rute je program, dolg uro in pol, razveselil obiskovalce.

– Članica dr. Manja Miklavc je v ravnski knjižnici predstavila znanstveno monografijo *Otroštvo v deželi kralja Matjaža*. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička, prisostvovala so številne vidne kulturne osebnosti.

Med letom pošiljamo sveže rime, pesnitve in črtice na številne literarne razpise. Na vsakem sodeluje kdo od nas, kar pomeni, da se bomo v jeseni, ko bodo razglasili rezultate, zagotovo pohvalili s kakšno odmevno uvrstitvijo.

Ivana Čreslovnik,
predsednica KD literatov Mežiške doline

BRANJE JE POTOVANJE ČLOVEKA K ČLOVEKU

Afra Radman je lik iz Prežihove novele *Ljubezen na odoru*, ki si vzame nezaslišano svobodo zase. Iz te novele smo si aktivistke (Petra Lesjak Tušek, Ana Pisar, Tatjana Dragičević, Marijana Kašnik, Maša Špiler, Barbara Žvirc, Danica Hudrap in Nada Žunec) vzele ime **Radmance**. Delujemo svobodno, brez omejitev, brez finančne podpore lokalne skupnosti ali kogarkoli drugega. Prizadevamo si, da širimo branje v javnem prostoru in se odzivamo na družbene razmere. Vse se je začelo v grajskem parku leta 2014, ko je v Sloveniji prvič potekala *Noč knjige*. Odzivi so bili tako spodbudni in številni, da so v petih letih poleg vsakoletne aprilске noči knjige branja v parku potekala nekajkrat letno.

»Zemlja je prekleta, kadar se je lotiš golih rok,« reče Radmanca v noveli. Radmance smo prepričane, da je mogoče tudi z omejit-

vami delovati dobro. Žal na naša branja ne moremo vabiti avtorjev, saj nimamo sredstev za potnino in skromen honorar, a saj bistvo ni v tem. Naše delo temelji na spoštovanju slovenskega jezika, na solidarnosti, vzajemnosti in sodelovanju. Temeljno pravilo je, da vsaka od Radmanc prispeva svoj delež, na branjih lahko kot bralec nastopi vsakdo; pomembno je, da so zastopane vse generacije. Na naših dogodkih je doslej bralo skoraj dvesto bralcev. Nekateri pridejo skoraj vedno. Posebej lepo je, da niti eno branje ni minilo brez nastopa črnjanske županje Romane Lesjak in sedanjega podžupana Občine Prevalje Boštjana Gorenška, skoraj vedno berejo častni občan Maksimilijan Večko, Jože Prednik, dijaki, osnovnošolci, intelektualci, literati. Srečujemo se ljudje z različnimi profili, povezani v ljubezni do jezika in umetniške besede. Naj pridam še misel Aljoše Harlamova: »Bralec kot samotni

posameznik ne obstaja, obstaja le kot del skupnosti bralcev.«

Prej omenjena solidarnost in podpora sta za dejavnost Radmanc pomembni kot vtok v tkanini. Hvala za dragoceno pomoč pri izvedbi. Hvala odličnim glasbenikom in Gledališču dela, ki nas spremljajo na dogodkih. Z nami so že bili Dunja Vrhovnik, Tea Kovše, Katja Vravnik, Lucija Dimec, Andrej Ofak, Lidija Vidmar, Klemen Gorenšek, Silvo Brezovnik, izvrstna raperja Samo Sam in Nushy itd. Prav tako smo gostile ugledne osebnosti: Alija Žerdina, Janeza Markeša, Andreja Kurnika, Jureta Lesjaka, Mojco Pajnik.

Idej za v prihodnje nam ne manjka, spremljajte nas, če ne v živo, pa na družbenem omrežju Facebook, kjer imamo odprt profil *Jaz pa pojdem v knjige* in okrog 1.400 članov.

Zlatka Strgar

KOROŠKI PUŠLC

Foto: Marija Pavlin

Ljudje me velikokrat vprašajo: »Kaj počneš zdaj, ko si v 'penziji'?«

Moj odgovor? Slikam, pišem, raziskujem svet ustvarjalnosti in umetnosti!

Ob tem razmišljam! Kaj pa je ustvarjalnost? Je morda dar, magična moč, proces? Je sposobnost misliti in izražati misli na nov, izviran način? Je samo-aktualizacija?

Vse to in še mnogo več! Ljudje smo zmožni raziskovanja, odkrivanja, sposobni smo spreminjati mišljenje, hrepeneče se zaljubimo v oblike in pomene. Viktor Frankl je nekoč rekel: »Ustvarjalnost je kot opora smislu življenja.«

In umetnost? Umetnost je zgled za človeško dejavnost, ki ni usmerjena v korist.

Potreba po umetniškem izrazu nastaja v nas, v trenutku – iz sposobnosti, iz neimenovane notranje želje in ognja občutkov, ki postanejo na koncu impulz in iz njega zvok, barva, gib, beseda.

Vsak človek ima to sposobnost in to veličino. Vsak, ki uspe preseči vzorce, ki jih omejujejo naše odločitve.

Priložnost za preseganje odločitev, ki omejujejo uporabo svobode je, da pripadaš skupini. In mi smo skupaj že vrsto let – ljubitelji umetnosti, skupina slikarjev z izvirnim koroškim imenom KOROŠKI PUŠLC. Gostujemo v prostorih Šolskega centra Ravne na Koroškem in delujemo kot študijska skupina v okviru Univerze za 3. življenjsko obdobje Ravne na Koroškem.

Skupaj smo. Pa ne samo zaradi umetniškega ustvarjanja. Skupaj smo zaradi vezi, tistih posebnih: ko ti je dobro z nekom; ko se smeješ in se tvoj smeh razleze na vse v prostoru; ko komaj čakaš, da je četrtek in bodo barve spet zažarele na platnih in jemale dih; ko si preprosto srečen. S to posebno energijo nastajajo naše umetni-

ne, vsaka posebej in kot celota, žareča, s pridihom skrivnosti ustvarjalnih moči posameznika.

Slikamo naše mile koroške travnike, Smukova polja, tihožitja, značilne »koroške japke«. Posebej odmevne so bile slike, ki so predstavljale železarstvo nekoč in danes. V letih ustvarjanja je imela naša skupina vrsto razstav: vsakoletno pregledno razstavo v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika; tradicionalno razstavo, posvečeno ženam, v Gostišču Lečnik na Ravnah na Koroškem; v Domu starostnikov na Prevaljah ter v Slovenskih Konjicah. V letošnjem letu bodo slike potovale še v Lendavo in Ankaran.

To je naš svet, svet svetlobe, spominov, občutkov, hrepenej, prijateljstva, naklonjenosti in sprejemanja vseh odtenkov različnosti. Radi imamo ta naš svet!

Mirjam Senica

NAJ MEDI!

Čebelarstvo društvo (ČD) Ravne na Koroškem ima 56 članov. Zelo visok jubilej, 100. obletnico delovanja, smo slovesno praznovali 21. 8. 2014. Takrat smo si obljubili, da bomo delo v društvu kar se da uspešno nadaljevali. Naravne danosti se v zadnjih letih niso bistveno spremenile. V kmetijstvu je že dolgo znano, da so letine včasih dobre, včasih slabe, in čebelarjenje je sestavni del kmetijstva. S čebelami so se od nekdaj ukvarjali predvsem kmetje. Skoraj ni bilo kmetije brez čebelnjaka, saj so se kmetje in strokovnjaki strinjali, da primeren pridelek dajo le dobro oprašene rastline, ki jih skoraj v 80 % oprashi čebele. Zavedali so se tudi, da le z dobrim strokovnim delom in čebelarjenjem dobimo nepogrešljiv med, cvetni prah, propolis in celo čebelji strup, ki se uporablja v zdravilstvu. Da so čebele zdrave, skrbimo tudi čebelarji. Že od nekdaj, še posebej pa v modernem času, se pri čebelah pojavljajo različne bolezni, ki smo jih čebelarji z veterinarsko službo dolžni zatirati. Obstaja sicer bojazen, da se zaradi premajhnega dobička zapostavlja pomen učinkovitosti zdravljenja za varozo, na kar opozarjajo strokovnjaki. A uradnih dokazov trenutno še nimamo.

Pri ČD Ravne vsa leta skrbimo za dober in uspešen razvoj čebelarstva, pri čemer potrebujemo podmladek. V ta namen smo postavili učni čebelnjak in z mentorico prof. Janjo Spanžel pridobili skupino otrok v čebelarstvu krožku na OŠ Koroški jeklarji. S pomočjo Občine Ravne, Lokalne akcijske skupine in s sredstvi EU za razvoj podeželja smo učni čebelnjak in manjši, tipični koroški kozolec postavili na Javorniku, v bližini OŠ, na »Piglnu«. Uredili smo okolico čebelnjaka, zasadili medonosne rastline in sadno drevje. Pod vodstvom mentorice Tatjane Ledinek smo uredili gredice z medonosnimi trajnicami, za katere skrbijo otroci iz čebelarstva krožka in skupina predšolskih otrok iz Vrtca Ravne. Radovedni predšolski otroci z vzgojiteljicami še posebej radi prihajajo k nam na čebelnjak. Prepričani smo, da bo okolica učnega čebelnjaka vedno zanimiva za čebele, obiskovalce in sprehajalce, ki se že sedaj ustavljajo in si ogledujejo ta »mini park«. Na učnem čebelnjaku se izobražujejo tudi dijaki čebelarstva krožka Gimnazije Ravne, pod vodstvom prof. Krebsove in prof. Karnerjeve v teoretičnem delu, z mano pa predvsem v praktičnem delu čebelarjenja.

Čebelarji se na učnem čebelnjaku sestajamo ob različnih priložnostih. Vsaj vsako prvo soboto v mesecu si izmenjujemo izkušnje pri čebelarjenju, pogovarjamo se o stanju v panjih in trenutnem času.

Prav tako zelo dobro deluje čebelarstvo krožek, ki ga vodi prof. Onuk na Srednji šoli Ravne. V sodelovanju s ČD Ravne je postavila učni čebelnjak, ki stoji tik ob šoli in je tehnično zelo dobro opremljen, temu primerni so tudi zelo dobri rezultati dijaškega čebelarstva krožka. Čebelarstvo krožke na omenjenih šolah zelo pozorno spremljajo njihovi ravnatelji in jih pri tem podpirajo, za kar smo jim v ČD Ravne zelo hvaležni. Člani ČD Ravne smo zelo zavzeto sodelovali tudi v dvehletnih pripravah na praznovanje 17. čebelarstva praznika in 2. svetovnega dneva čebel. V grajskem parku na Ravnah smo praznovali 18. 5. 2019. Poleg pomembnih gostov se je prireditve udeležilo več kot 1.300 čebelarjev iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Prepričani smo, da bomo le s sodelovanjem uspešnejši pri varovanju naših čebel in s tem vse narave. Naj medi!

Ludvik Kordež,
predsednik ČD Ravne

Društvo invalidov Mežiške doline PRAZNUJE 50 LET

Društvo invalidov (DI) Mežiške doline je bilo ustanovljeno leta 1969; ob ustanovitvi je imelo v svojih vrstah 60 članov, danes jih šteje že 2.200. Društvo deluje na območju vseh štirih občin Mežiške doline: Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica in Črna na Koroškem. Tri občine so že prejele listino »Občina po meri invalidov«. Občina Ravne je listino, ki jo podeljuje Zveza delovnih invalidov Slovenije, prejela leta 2013. V Zvezi delovnih invalidov Slovenije deluje 69 društev in več kot 50.000 delovnih invalidov in oseb s telesno okvaro.

Slovesnost ob častitljivem jubileju smo obeležili na Ravnah, kjer je tudi sedež društva. Slavnostni govornik je bil dr. Tomaž Rožen, župan Občine Ravne na Koroškem. Prisluhnili smo Urški Gostenčnik, predsednici DI Mežiške doline, in Dragu Novaku, predsedniku Zveze delovnih invalidov Slovenije. Gospod Novak je društvu iskreno čestital in s svojo prisotnostjo obogatil dogodek. Poudaril je, da je še posebej ponosen na uspešno izpeljane projekte, med drugim: da je društvo s strokovno in finančno pomočjo Zveze (poleg drugih akterjev) v letu 2009 pridobilo nove,

lastne društvene prostore; da je vloženo delo obrodilo sadove in so bile občinam, tj. Občini Ravne na Koroškem (2013), Občini Črna na Koroškem (2015) in Občini Prevalje (2017), podeljene listine »Občina po meri invalidov«.

Naj zaključim z besedami gospoda Draga Novaka, ki je tako toplo in spodbudno sklenil svoj govor: [...] *Danes je vaš praznik, praznik, ki simbolizira pet desetletij dejavnosti društva invalidov na področju uresničevanja posebnih socialnih programov, posebej namenjenih najbolj ranljivi skupini prebivalstva. Invalidi ne moremo biti le pasivni opazovalci sprememb, temveč si moramo prizadevati za izboljšanje razmer oziroma položaja delovnih invalidov na trgu dela. S svojo dejavnostjo smo se uveljavili v lokalni skupnosti in s tem prispevali k promociji dela civilne družbe, ki odklanja diskriminacijo in teži k enakopravni obravnavi ter socialnemu vključevanju. Verjamem, da je ta obletnica nova spodbuda za spoznanje, da življenje ni nekaj statičnega, temveč več en utrip skupnosti ljudi, v kateri se bomo počutili varno in sprejeto. [...]*

Urška Gostenčnik,
predsednica DI Mežiške doline

KOROŠKO DRUŠTVO ZA OSTEOPOROZO SKRBI ZA PREVENTIVO

V Koroškem društvu za osteoporozo se družimo članice in člani iz koroških občin. Delujemo že 17. leto. Število članov je okrog 400. Sedež društva je na Ravnah, naša pisarna je nad Mladinsko knjigo, na Prežihovi ulici. Uradujemo vsako sredo med 10. in 12. uro, takrat ste prijazno vabljeni k nam. Tako kot vsa druga društva z »zdravstveno« tematico se lahko tudi v naše vključi vsak, ki ga zanima naš program. Nekateri člani imajo diagnozo osteoporozo, nekateri imajo osteopenijo, predhodni stadij te tihe, zahrbtnje bolezni. Veliko članov ima zdrave kosti, a se zavedajo, kako pomembna je preventiva.

Osteoporozo ogroža ženske in tudi moške po petdesetem letu. Raziskave kažejo, da je zelo pomembno, koliko smo se v mladih letih gibal zunaj na soncu in kakšno hrano smo uživali. Takrat se namreč nalaga »dobra banka« oz. gradnja kosti, ki je zaželen

v letih, ko začnemo izgubljati kostno maso. Šolam in staršem zato toplo svetujemo, naj otroci čim več časa preživijo na svežem zraku, v gibanju, naj uživajo hrano, bogato s kalcijem. Da se bo kalcij nalagal v kosti, je potreben še vitamin D, ki ga v naravni obliki dobimo s sončenjem.

Najbolj priljubljena dejavnost društva je terapevtska telovadba, ki jo vodijo diplomirane fizioterapevte. Po posameznih krajih so organizirane skupine, vadbe potekajo v telovadnicah na osnovnih šolah in v drugih primernih prostorih. Na Prevaljah imamo organizirano moško skupino telovadcev, na kar smo zelo ponosni. Uspeli smo s prepričanjem, da dvoranski športi niso primerni za nekatere moške, ki imajo težave s sklepi ali hrbtenico. Telovadba je lahko zelo učinkovita.

Vsako leto imamo šolo osteoporozo na morju. V maju se tradi-

cionalno vračamo v Strunjan, zgodaj jeseni na hrvaško obalo (letos bomo obiskali Primošten v Dalmaciji). Organiziramo izlete v zdravilišča in pohode v naravi. Po nekaterih krajih je tedensko druženje skupine živo in priljubljeno. Saj je res, da »za vsako bolezen rožca raste«, a najboljša zdravila so prijateljstvo, veselje in smeh, kar je v društvu zagotovljeno.

Redno skrbimo za meritve kostne gostote. Ko zberemo dovolj prijav, organiziramo skupinske prevoze za preglede v Zrečah in Slovenj Gradcu. Letos smo spomladansko merjenje organizirali kar na Ravnah in k sodelovanju povabili strokovnega izvajalca meritev z novo ultrazvočno metodo. Pri tej preiskavi ni sevanja, rezultati so zanesljivi. Odziv je bil izjemno velik, tako da vseh nismo uspeli vključit v preiskavo. Akcijo ultrazvočne meritve bomo ponovili jeseni.

Ivana Prislan

Društvo diabetikov Mežiške doline SE PREDSTAVI

Društvo diabetikov Mežiške doline (DDMD) je bilo v register slovenskih društev vpisano leta 1987. Humanitarno društvo smo postali leta 2013. Delujemo v Mežiški dolini, v vseh štirih občinah. Imamo 521 članov, registriranih bolnikov je veliko več. Predsednik društva je Branko Lepičnik iz Črne na Koroškem. V IO so še: Ravenčanka Neva Šimenc (podpredsednica), Prevaljčan Stanko Pori (blagajnik), Ravenčani Jože Petrovič (športno področje), Dragica Cizerl (delavnice), Ljubica Štahr (tajnica). Drugi člani so: Mežičanka Krista Kasnik, Prevaljčana

Bojan Proje in Stanko Kotnik. Predsednik NO je Prevaljčan Venčeslav Kerec. Pisarno imamo v Zdravstvenem domu Ravne, in sicer smo tam: v ponedeljek in torek med 10. in 18. uro, od srede do petka med 7. in 15. uro. Našo dejavnost smo razdelili na 9 skupin: 1. preventiva – predavanja; 2. preventiva – učne delavnice; 3. preventiva – edukativna okrevanja; 4. preventiva – meritve krvnega sladkorja, holesterola, tlaka; 5. in 6. socialna programa: obdaritev starejših in pomoč posameznikom; 7. in 8. športna programa: redne mesečne dejavnosti, razne športne dejavnosti in

9. druženje: pikniki, pohodi, izleti, zbor ... V društvu se radi družimo, odzovemo se na vsa povabila občin, izmenjujemo si izkušnje in si lajšamo tegobe. Učimo in naučimo se živeti z boleznijo. Financiramo se iz sredstev FIHO, aktivni smo pri občinskih razpisih, finančna sredstva dobivamo iz članarine in sredstev sponzorjev. Zelo pomembna za obvladovanje bolezni je prehrana, fizična aktivnost, predavanja ... Za konec naj vas še prijazno povabim, da se nam pridružite.

Neva Šimenc

OBISKALI SMO DOLIČ, KARTUZIJO ŽIČE, PTUJ, POLENŠAK

V soboto, 29. 9. 2018, smo se udeleženci oz. člani Združenja borcev za vrednote NOB Mežiške doline odpravili na strokovno ekskurzijo po delu Štajerske. Naš cilj je bil Polenšak in obisk predsednika Zveze društev generala Maistra na njegovi domačiji. Prvi postanek smo imeli na parkirišču pod mislinjskim klancem, kjer smo si ogledali tri panoje, ki so bili postavljeni ob 70. obletnici konca 2. svetovne vojne v spomin in opomin na zadnje boje, v katerih je padlo skoraj tisoč ljudi. Naslednja postaja je bil kartuzijanski samostan Žiče, ki leži v dolini Sv. Janeza Krstnika v Slovenskih Konjicah. S prijazno vodičko smo si ogledali obnovljen del samostana z velikim atrijem ter razvaline. V obnovljenem delu je danes muzej, prikazuje lončarstvo oz. delavnico žgane gline. Lončar nam je prikazal izdelavo posode za peko šarkljev, t. i. »rijo«. V prodajalni smo poskusili različne zeliščne zvarke in napitke z različnimi zdravilnimi učinki, ki jih pripravljajo na bližnji kmetiji. V samostanu so med letom različne prireditve, tudi poroke. Ob njem deluje najstarejša gostilna v Sloveniji. Z Žic smo se odpeljali do Ptuja, kjer smo bili

navdušeni nad starim delom mesta s slikovito arhitekturo. Naslednja postaja je bil Polenšak, naselje v občini Dornava, kjer smo bili dogovorjeni z mag. Milanom Lovrenčičem, predsednikom Zveze DGM. Ustavili smo se v centru vasi, v neposredni bližini cerkve, kjer so člani slovenjgoriškega društva GM pred leti postavili kipec generalu Maistru, ki je tukaj bival in deloval nekaj let. Pri spomeniku pod lipo sta nas pričakala Milan in Jože Hojnik, predsednik slovenjgoriškega društva GM. Z nami je bil tudi Džuro Haramija, ustanovitelj in prvi predsednik KDD Franjo Malgaj, ki je na Milanovo pobudo leta 2003 ustanovil društvo s sedežem na Ravnah. Poklonili smo se spominu generala Maistra ter se fotografirali ob spomeniku. Nekateri člani se poznamo že več kot petnajst let, saj smo se včasih z društvi letno srečevali na Kogu, srečujemo se še na vsakoletnih skupščinah zveze, od državnem prazniku, na dan generala Maistra itd.

Tistega lepega popoldneva smo se odpravili na Milanovo posestvo. Uživali smo v pogledih na valovito pokrajino, pokrito s številnimi vi-

nograd, polji ... Po dobrodošlici in zdravici z Milanovim orehovcem smo z veseljem prisluhnili njegovim pripovedim. Povedal nam je, kako je v teh dolgih letih čistil, trebil, zasajal, gradil ter vzgajal različne živali, kokoši, koze, ovce in konje, s katerimi je tudi jahal, tekmoval ter dosegal lepe uspehe. Ko smo se okrepčali z dobro pogačo oz. gibanico in sokom, smo si v velikem lesenem objektu ogledali zbirko kočij iz različnih delov Evrope. Potem smo si šli ogledat nasad mogočnih orehovitih dreves, kjer smo iskali odvržene, zrele plovce. Milan je hudomušno pripomnil: »Dva dni jih nismo pobirali, ker smo vas pričakovali.« In res, veliko lepih orehov smo našli, napolnili smo si vrečke za domov, za potice, za baklave in še kaj. Ob slovesu smo si rekli, da se kmalu spet vidimo v Mariboru. Na poti nazaj smo se ob večernem zatonu sonca ustavili še na Ptujski gori, kjer smo si ogledali znano Marijino cerkev, ki je leta 2010 postala bazilika. V poznih večernih urah smo se zadovoljni in z lepimi spomini vrnili na Koroško.

Stanislav Ovnič,
predsednik KO ZB

2.4.2019 - POHOD NA JANŽEVSKI VRH

Upokojenci smo se 2. aprila 2019 podali na Janževski vrh (915 m n. m.) na Pohorju. To je bil že četrti pohod v letošnjem letu. Januarja smo hodili po Podgori, februarja po Tolstem vrhu, marca po Zagrađu in Lešah. Ob 8.00 smo se dobili na zbirališču pred sedežem DU Ravne na Koroškem. Jutro je obetalo čudovit sončen

dan. Vodja pohoda je preveril prisotnost prijavljenih pohodnikov, predstavil načrtovano pot in nam zaželel srečno pot. Z avtomobili smo se peljali do Podvelke, naprej na Lehen in do domačije Velkar, ki je bilo izhodišče naše poti.

Hoditi smo začeli ob 9.00. Ustavili smo se na bližnji kmetiji, poklepetali z gospodarjem, občudovali čredo konj in se odpravili po markirani poti proti Janževskemu vrhu. Pot nas je večino časa vodila po gozdu, bila je malo bolj strma, vendar nezahtevna. Šli smo mimo kmetije Radih do kmetije Urnaut, kjer smo si privoščili krajši počitek ter se okrepčali s pijačo in hrano iz nahrbtnika. »Za zdravje« smo spili požirek dobrega žganja, ki ga je vodnik naročil pri gospodarju kmetije, nekaj »zdravil« so imeli s seboj tudi nekateri pohodniki. Ta zdravilni požirek nas je navdal z energijo, da smo lahko ponovno zagrizli v strmino. Naprej v gozd, mimo kmetije Kralj do cerkve sv. Janeza na Janževskem vrhu. Med potjo so nas pozdravljali čudoviti razgledi na sosednje hribe in gore, vseskozi nas je spremljalo žvrgolenje ptic in prijetno kramljanje pohodnikov. Nekaj minut čez 12.00 smo že prispeli k cerkvi.

Cerkev sv. Janeza ima poznogotsko arhitekturo z opremo iz 17. stoletja. Gradnja je zgodnjebaročna, strop je lesen, raven in kasetiran. Zvonik je šeststranski, zgrajen nad ladjo. Njena posebna značilnost je izredno močna pozitivna zdravilna energija v notranjosti. Energijske točke so tudi okrog cerkve. Zdravilno sevanje je dokazano z uradnim merjenjem. Pohodniki smo želeli »posrkati« čim več zdravilne energije, zato smo se kar nekaj časa zadrževali v cerkvi in njeni okolici. Nato smo pred cerkvijo naredili skupinsko fotografijo in pot nadaljevali po grebenu, mimo kmetij Bomer in Lesjak, spustili smo se do kmetije Rebernik, nekaj časa hodili po asfaltni poti do izhodišča, kamor smo prispeli okrog 13.30.

Z avtomobili smo se odpeljali do gostilne Jelka v Ribnici na Pohorju. Z dobro enolončnico (pohorskim loncem) smo potešili lakoto, lastnik gostilne nas je prijetno presenetil s slastno

jabolčno pito. Okrog 14.30 smo se poslovili in se proti domu odpeljali z lepimi občutki. Spet smo naredili nekaj dobrega zase! Temeljito smo se razmigali, v pohorskih gozdovih smo se naužili svežega zraka in si »baterije« napolnili z zdravilno energijo. V prijetni družbi smo preživeli lep dan.

V prihodnjih mesecih nas čakajo še naslednji pohodi: maja Gora Oljka, junija Kajžarjev, Riflov in Pristov vrh ter leške cerkve, julija Jezerska Kočna, avgusta Štalekarjev vrh, septembra Golte, oktobra Josipdol, novembra Plat Mežica in decembra tradicionalno Brinjeva gora. Pohodi niso zahtevni in so primerni za upokojence.

Prisrčno povabljeni v našo družbo. Spoznavali bomo zanimive kraje in prehodili veliko lepih poti. Prepričani smo, da vas bo očarala naša lepa dežela.

Angela Juraja Firšt

Tudi tokrat – manj je več

Ravenski taborniki Rod koroških jeklarjev smo ob letošnjem dnevu Zemlje začeli z novo kampanjo osveščanja javnosti. Po lanskoletni odlično sprejeti akciji »Brez slam'ce«, s katero smo se podali v boj s plastiko za enkratno uporabo in na nacionalni ravni prejeli nagrado Zveze tabornikov Slovenije za najboljši taborniški projekt leta 2018, smo začeli z akcijo »Tudi tokrat – manj je več«.

Namen kampanje je, da se omeji uporaba zavržene hrane. Na letni ravni se v Evropski uniji zavrže 88 milijonov ton hrane. Ob tem večina ljudi pomisli na pomanjkanje hrane v revnejših afriških državah, ki so od nas oddaljene na tisoče kilometrov, a pri tem se ne zavedamo, da je to veliko večji problem z mnogimi negativnimi učinki in vplivi tudi na domače okolje. Zavržena hrana ni samo potrata denarja, ampak tudi vode, pridelovalnih površin, energije ... Za tem se skrivajo še nepredstavljive posledice za podnebne spremembe, saj naj bi

bila prav ta odgovorna za 8 % vseh toplogrednih plinov. Ob dnevu Zemlje smo se mladi koroški taborniki odločili, da bomo začeli širiti zavedanje o pomembnosti spoštljivega odnosa do hrane. S kampanjo »Tudi tokrat – manj je več« želimo opozoriti na načine, kako lahko vsak posameznik preprosto in z majhnimi dejanji pripomore k temu, da se količina odvržene hrane zmanjša, saj je zaskrbljujoč podatek, da zavržemo kar 1/3 vse proizvedene hrane.

Sara Kobolt

SVEČANO SMO NAMENU PREDALI GASILSKI VOZILI

KOROŠKI GASILSKI ZAVOD RAVNE

V naši občini imamo tri formacije gasilcev, eno poklicno in dve prostovoljni. Po dolгих letih različnih pogledov na opremljanje z gasilsko tehniko, smo odgovorni našli moč, da smo se usedli za isto mizo in ugotovili, da smo skupaj močnejši in racionalnejši pri porabi sredstev, predvsem tistih iz občinskega proračuna. Prav tako smo ugotovili, da si gasilci med enotami nismo konkurenca. Sploh ni pomembno, kdo je prvi in kdo drugi, niti ni pomembno, v kateri garaži stoji neko vozilo, pomembno je le, da v skladu z našimi sposobnostmi in v skladu s kategorizacijo posameznih enot opravimo naše delo, kot od nas pričakujejo občani.

V maju smo gasilci namenu predali dve vozili. Na eni strani novo vozilo GVC 16/25 in zraven še vozilo GVC 24/30, ki prehaja iz prvega udarnega v drugega z enakovredno in pomembno funkcijo. To vozilo prehaja v sosednjo garažo, kjer bo nadomestilo dotrajano, več kot 30 let staro cisterno, s

katero bodo v prihodnje upravljali prostovoljni gasilci. Občina, Koroški gasilski zavod Ravne ter prostovoljna gasilska društva Ravne in Kotlje smo prispevali delež po razdelilniku v želji, da v občini dobimo zeleno vozilo, in upamo, da mu bo, času primerno, sledilo še drugo in tretje, tako da bomo ravenski gasilci vedno razpolagali z najsodobnejšo opremo za reševanje in gašenje v primeru neželene dogodka.

Kot direktor Koroškega gasilskega zavoda sem ponosen in vesel, da to novo vozilo prihaja v naše upravljanje ravno sedaj, ko se za našo, po številu sicer majhno, po znanju in pripravljenosti pa zelo veliko poklicno gasilsko enoto, pišejo težki časi. Trenutno se moramo ukvarjati z zmanjševanjem kadra, prav tako poklicnih gasilskih enot ne moremo dopolniti z mlajšim kadrom. A vendar smo naše poslanstvo dopolnili z novo pridobitvijo in posodobili gasilsko tehniko in s tem dvignili operativ-

no pripravljenost v poklicni gasilski enoti. Ta projekt je vreden čez 400.000 €, zato si želimo, da dobro služi svojemu namenu.

Za tehnično zasnovo vozila gre največja zahvala naslednjim: vodji javne gasilske službe in poveljniku KGZ Davidu Vaukmanu; poveljniku GZMD in poklicnemu gasilcu Matjažu Gorenšku; poveljniku PGD Ravne in poklicnemu gasilcu Dejanu Salčniku ter poveljniku PGD Prevalje in poklicnemu gasilcu Aljažu Poriju. Hvala tudi predsedniku PGD Ravne Andreju Petriču; predsedniku PGD Kotlje Emilu Pušniku in poveljniku PGD Kotlje Urošu Prazniku. Iskreno smo hvaležni gospe Sabini Hrašan z Občine Ravne, ki je zelo odgovorno in kvalitetno pripravila dokumentacijo ter poskrbela, da smo na javnem razpisu uspeli brez pripomb. A brez podpore župana dr. Tomaža Rožena in članov občinskega sveta ne bi videli zelene luči.

Franč Juteršek, mag. upr. ved, direktor KGZ Ravne

TUDI LETOS SMO POČASTILI GOD SV. FLORJANA

Primož Hieng je v knjigi *Sv. Florjan* (1997) zapisal, da original renesančnega kipa sv. Florjana izhaja iz Kotelj. Nastal je okrog leta 1520 in je shranjen v Narodni galeriji v Ljubljani. Za zdaj še ni našel vrstnika in spada med tiste spomenike, ki jih lahko z enako pravico uvrstimo tako na konec gotike kot na začetek renesanse. Silhueta tega kipa krasi tudi stolp na gasilskem domu v Kotljah. Kot že vrsto let, smo tudi letos, točno 4. maja, počastili god našega zavetnika sv. Florjana. Ob tej priložnosti je g. župnik Edvard Vajda daroval sveto mašo. Na dogodku smo sodelovali gasilci in pevci MPZ Rožmarin, prišli so tudi drugi krajan. Obred svete maše je bil namenjen prostovoljnemu delu in požrtvovalnosti, ki jo izkazujejo prostovoljni gasilci, ter spominu na umrle gasilke in gasilce. Po uradnem delu smo gasilci vse zbrane povabili v gasilski dom na že tradicionalno srečanje ob »šnitah«. Za konec pridajmo še zanimivost: cerkev Sv. Marjete ima tudi oltar, ki je posvečen sv. Florjanu. Pri njem smo se gasilci priporočili v varstvo za varno delo.

Emil Pušnik Emil in Miran Matija

100. OBLETNICA SMRTI IN 125. OBLETNICA ROJSTVA FRANJA MALGAJA

Ko je novembra 1918 utihnilo orožje na svetovnih bojiščih, se je na Koroškem in Štajerskem začel boj za dosego pravične meje z novonastalo republiko Avstrijo. Na Štajerskem je general Maister s spretno vojaško akcijo zasedel Maribor in s štajersko deželno vlado v Gradcu dosegel razmejitveno črto, ki je skoraj v celoti ustrezala narodnostni meji. Ta razmejitvena črta je bila na pariški mirovni

konferenci potrjena kot državna meja med Republiko Avstrijo in Kraljevino SHS. Na Koroško je na prošnjo rojaka Andreja Oseta prišel poročnik Malgaj. Najprej je naredil red v Mežiški dolini, kjer so ustrahovali in ropali lačni knapi in železarji. Nato je zasedel Pliberk in Velikovec. Z deželno vlado v Celovcu je dosegel razmejitveno črto, vendar orožje ni dolgo mirovalo. Boji so se nadaljevali v

začetku maja, ko so Nemci začeli veliko ofenzivo in želeli udariti tudi proti Štajerski. Da bi dobil čim boljši vpogled v nasprotnikov položaj, je Malgaj splezal na drevo, a se mu je ob sestopu po nesreči aktivirala ročna granata in ga ubila. V spomin na te dogodke in tragično smrt Franja Malgaja je Koroško domoljubno društvo Franjo Malgaj tudi letos pripravilo spominsko slovesnost.

Pohodniki so že ob 8. uri odšli na pohod po Malgajevi poti, ki se vije po obronkih hribov, na katerih so se borili Malgajevci. Zaradi slabega vremena je bilo udeležencev nekoliko manj, kot smo pričakovali, a vzdušje med njimi je bilo kljub rahlemu dežju prijateljsko in prešerno. Na kmetiji Spodnji Lečnik jih je pričakalo okrepčilo: čaj, črni rženi koroški kruh in šilce domačega žganja. Med počitkom jim je arhitekt Borut Bončina, predstavnik koroškega filatelističnega društva, predstavil filatelistični sklop, ki so ga v sodelovanju z na-

šim društvom izdali v počastitev 100. obletnice smrti Franja Malgaja. V okviru tega je nastala priložnostna razstava Jožeta Kebra o Franju Malgaju, ki je na ogled v mestni hiši Ravne. Miroslav Osojnik je spregovoril o vlogi Andreja Oseta na Koroškem. Pohodniki so si ogledali Rutnikovo kapelico, ki jo je leta 1921 (v današnji obliki je od leta 1939) postavil koroški rezbar Gregor Lipovnik. Je spomin na njegova prehitro preminula sinova. Ob 10. uri je bila pri Kumrovi kmetiji, nekoč Osetovi domačiji, slovesnost ob odkritju spominske

plošče Andreju Osetu. O liku in vlogi Andreja Oseta je spregovoril prof. Vladimir Ovnič. V govoru je poudaril vrednote, ki so zapisane na plošči. Oset je bil v letih 1918–1923 predsednik Narodnega sveta za Mežiško dolino in človek, ki je poklical rojaka in prijatelja Franja Malgaja na pomoč pri branjenju Koroške. Nato so pohodniki in drugi udeleženci odšli do Malgajevskega spomenika na Dobrije, kjer se je ob 11. uri začela svečana slovesnost. Dogodka ni pokvarilo niti vreme niti mazači, ki so ponoči oskrunili spomenik.

V programu so sodelovali moderator in recitator Aljaž Verhovnik, godba na pihala slovenske vojske, Koroški oktet in recitatorja Gimnazije Ravne. Prisotni so bili tudi praporščaki veteranskih organizacij Koroške in garda slovenske vojske. Ob zvokih žalostinke so k spome-

niku Franja Malgaja in njegovim tovarišem, ki so padli v bojih za Koroško, vence položili: predsednik državnega zbora RS mag. Dejan Židan, ravenški župan dr. Tomaž Rožen, ravenški predsednik ZZB za vrednote NOB Maksimilijan Večko, predsednik Koroškega do-

moljubnega društva Franjo Malgaj Vladimir Ovnič, šentjurski župan Marko Diaci, predsednica Šentjurskega domoljubnega društva Franjo Malgaj Darja Jan in direktorica knjižnice Šentjur Tatjana Oset.

Pozdravni govor je pripadel dr. Tomažu Roženu, ki je med drugim dejal: »Franju Malgaju in njegovim borcem dolgujemo dejstvo, da danes tukaj nismo zbrani kot narodna manjšina, ki se mora boriti za svoje pravice. Polna raba slovenskega jezika, uresničitev naše narodne biti je v RS mogoča ravno zaradi prizadevanj in uspehov Malgaja, Maistra in vseh borcev za severno mejo.« O Franju Malgaju in njegovem boju za Koroško sta spregovorila tudi prof. Vladimir Ovnič in predsednica Zveze društev general Ma-

ister mag. Lučka Lazarev Šerbec. Slavnostni govornik na osrednji proslavi ob 100. obletnici tragične Malgajeve smrti je bil mag. Dejan Židan, ki je opisal Malgajevo vojaško delovanje na Koroškem in ovrednotil kolektivni spomin na našega velikega borca. Govor je sklenil z besedami: »Franjo Malgaj je sanjal svobodo in soustvarjal drugačen svet. Opogumljeni z njegovim zgledom in v duhu njegovih dejanj moramo delovati tudi sami, se zoperstaviti novodobnim grožnjam, ki enako ali še bolj kot

v naši preteklosti ogrožajo našo samobitnost, našo suverenost, naše preživetje in predvsem našo človečnost.« Slovesnosti sta se udeležila tudi koroška poslanca, Jani Prednik in Jože Lenart. Prisotne so bile ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek, Angelika Mlinar in poslanka levice Violeta Tomič. Spomin na velikega junaka še ni zbledel. Množica, ki se mu je prišla poklonit na ta dan, le dokazuje, da se bo spomin ohranjal še naprej.

Vladimir Ovnič

100. OBLETNICA SMRTI FRANJA MALGAJA, BORCA ZA SEVERNO MEJO

Ko je ob koncu 1. svetovne morije na bojiščih utihnilo orožje, se je na Koroškem in Štajerskem začel boj za severno mejo, za prostor južno od Drave, naseljen s slovenskim življem. General Maister je s prostovoljci spremenil potek meje na Štajerskem v korist Državi SHS; na Koroškem je poročnik Franjo Malgaj z vojsko zasedel kraje južno od Drave in prišel do Celovca, a se je moral na ukaz umakniti. Osvobodil je celotno Mežiško dolino. Franjo Malgaj se je rodil 20. novembra 1894 v Hruševcu pri Šentjurju in preminil 6. maja 1919 na Dobrihah pri Ravnah na Koroškem, star nepolnih 25 let. Letos, ko obeležujemo 125. obletnico rojstva in 100. obletnico smrti proslavljenega domoljuba, je Pošta Slovenije v marcu izdala priložnostni filatelistični sklop. Samostojen priložnostni filatelistični sklop (razglednica/maksimum karta (KFD 195/2019) in priložnostni poštni žig (2390 Ravne na Koroškem, 23. 3. 2019)) so s pridružitvijo pozdravili Občina Ravne na Koroškem, Koroško domoljubno društvo Franjo Malgaj in Koroško filatelistično društvo.

Koroški filatelistični sklop je s priložnostno pošto znamko Pošte Slovenije povezan z variantnim povzemanjem elementov. Priložnostni poštni žig je stilizirana in generirana oblika odlikovanja. Na risnem delu maksimum karte so na sivo-modri podlagi povzeti vsi elementi priložnostne poštne znamke, dodana so stilizirana odličja in Malgajev podpis, vpet med označenima mestoma rojstva in smrti. Na pisni strani je čez celotno površino vstavljen Malgajev portret z izstopajočima odličjema, ki je uporabljen tudi na priložnostni pisemski ovojnici. Sklop je bil pospremljen s priložnostno filatelistično razstavo Marjana Merkača.

Dober mesec pozneje je, ob počastitvi 100. obletnice herojeve smrti in izvedbi spominske slovesnosti, ki na Dobrihah poteka že od leta 1924 dalje, izšel poseben filatelistični sklop: priložnostna pisemska ovojnica (KFD 200/2019), osebna poštna znamka (nominala A) in priložnostni poštni žig (2390 Ravne na Koroškem, 4. 5. 2019). Na ilustraciji pisemske ovojnice

sta oba spomenika, postavljena na Dobrihah. Zgodba o umeščanju, gradnji, rušitvi, ponovni postavitvi ter pre-stavitvi in pre-pre-stavitvi dobrijskih spomenikov je prav tako mitska kot Malgajeva smrt. Epski so tudi zapisi na vsaki od treh plošč spomenika; ni zgolj zapis pesnikov pesniku, je tudi zapis poveljnika poveljujočemu in pomnilo borcev borcu ter zadolžnica domovine sinu in osvoboditelju. Detalj Malgajevga spomenika, ki je postavljen v njegovem rojstnem Šentjurju, je uporabljen na osebni poštni znamki. Priložnostni poštni žig simbolno prikazuje območje slovenskega jezika, razmejenega med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo, kamor je vstavljen križec, ki označuje Dobrije kot mesto Malgajeve smrti. Vsi udeleženci spominskega pohoda so dobili v trajen spomin spominsko kuverto, opremljeno s pohodno štampljko. Filatelistično razstavo je pripravil Jože Keber. Vse filatelistične sklope je oblikoval arhitekt Borut Bončina.

Borut Bončina

SPOMINI NA ČAS, KO SO ŽVIŽGALE GRANATE V OBE SMERI MED SELAMI IN KOTLJAMI

Ob stoti obletnici bojov za severno mejo na Koroškem je priložnost, da prispevek obogatimo s spominskimi pripovedmi, kot so krožile in bile poznane med ljudmi. Tovrstni spomini so dragoceni in jih je vredno ohranjati z zapisom, saj bi se drugače zagotovo pozabili. V članku se spominjamo krajevnih dogodkov med Selami in Kotljami.

Po koncu ponesrečene ofenzive je avstrijska vojska zasedla črto nekdanje koroško-štajerske meje. Z vrha Uršlje gore je potekala meja navzdol proti prevalu pri Sp. Dularju, tako da so bili viri in povirji potokov Hotuljke in Črnega potoka na koroški strani meje. Od tam je meja in vojaška zasedba potekala navzgor čez Brdinje, prek Koplenovega vrha, na greben Selovca proti Dravogradu.

Na Brezovici¹ so postavili strojniške in izvidniške točke, kar je omogočalo dober vpogled v gornjeselsko dogajanje. Tam se je v drugi polovici maja začel zbirati Prvi bataljon celjskega pehotnega polka², ki si je za poveljniško mesto izbral bližnji domačiji Gostenčnik in Samec. Avstrijski izvidniki z Brezovice so kajpak zaznali zbiranje vojaštva, vključno s premiki topništva. Nekje s položajev Prevalje–Leše so s topovi obstreljevali gornjeselske doma-

čije. Na daljavo, približno 8–9 km, to ni bilo mogoče natančno meriti, zato so granate žvižgale v smeri zahod-vzhod, približno vzporedno s traso današnjega visokonapetostnega daljnovoda (Leše–Sele) in naključno padale okrog domačij (kakih 20 samo okrog Španžela), nekaj okrog Gostenčnika, Samca idr. Le ena granata je zadela ostrešje Šularjeve hiše in polomila špirovce, vendar ostrešje ni zagorelo. So se pa drobci granate zarinili v deske košta³ in tam ostali naslednjih 80 let, dokler niso zamenjali koštov. Slovensko topništvo se je umaknilo v kritje pri Lesniškem križu in od tam streljalo proti severozahodu. Ti topovi so bili manjši in krajšega dometa; streljali so le po zaznanih premikih na Brdinjah.

Takratno dogajanje sta doživeli dekleti z domačije Kamnik – Micka in Jerca⁴. Odločili sta se, da bosta kljub občasnemu žvižganju in bližnjemu pokanju granat odšli na prvo njivo kosit mlado deteljo za svinjsko krmo. Začuden sta opazovali, kako so po detelji in okrog njunih nog poskakovale »miši«. Potem sta dognali, da za vsakim mišjim »plesom« zaropota strojnica na Brezovici. Seveda, od strojnice na Brezovici do njive je bila zračna razdalja domala tisoč, višinska razlika pa sto metrov. Ko so se »miši« umirile, je od tam

prišel zvok rafala. Dekleti sta se k sreči nepoškodovani urno umaknili.

1. baon/cpp je dobil izhodiščni položaj za ofenzivo na gornjih Selah. V komaj končani vojni so bili vojaki in poveljniki izkušeni borci. Priključili so se jim tudi nekateri iz razpršene Malgajevčete pri Dobrijah. Na izhodiščnem položaju so za primer nasprotnega protinapada uredili obrambne položaje⁵.

Na večer 28. maja je bilo okrog domačij – zlasti Gostenčnika⁶ in Samca – veselo vzdušje. Slovenski vojaki so v kritju poslopij prepevali domoljubne pesmi. Domačini so jim navdušenostreglizmoštom – tudi z močnim tepkovcem. 29. maja zjutraj je nastopil dan resnice. Prej vedri, nasmejani fantje vojaki so se sedaj tiho urejali v napadne kline, poveljniki so skoraj šepetaje in z rokami dajali povelja, nakar so krenili proti zahodu, proti strojnicam na Brezovici in Kotljam. Kmalu se je vzdolž mejne črte začulo regljanje strojnic, pokanje pušk, zvok eksplozije ročnih bomb, tudi jurišno rjojenje. K Samcu, kjer je bilo organizirano začasno frontno prevezovališče, so začeli prinašati ranjence. Nekateri včeraj še nasmejani, skuštrani fantovski obrazi so bili sedaj za silo obvezani, z raztrganimi

oblačili in s kožo, počrnelo od smodnika in razrite zemlje; nekateri na nosilih, drugi s pomočjo spremljevalcev, tretji na vozovih s konjsko vprego ... Prve ure boja so bile tudi za domačine hudo doživetje. A kmalu se je regljanje orožja oddaljilo, ranjencev niso več prinašali, prva avstrijska, sicer plitka obrambna črta je bila prebita. Slovenski borci so naglo napredovali: Kotlje–Brdinje–dolina Meže–Tolsti vrh–Črneška Gora–Libeliška Gora–Drava. Do večera je nazaj do Sel prišel glas, da so naši dosegli Dravo in zasedli njen desni breg od Dravograda do Libelič, kar je bila njihova naloga. Olajšanje! Naslednji dan so s Sel v nadaljnjo bolnišniško oskrbo odpeljali ranjence in koroški boji so bili na tem mestu tako rekoč končani.

Med slovenskimi borci je bil tudi Valentin Berložnik – sin z domačije »Šuler«. Trije bratje so bili na kakšni od front: Karpati, Soča, Tirol. Eden je kmalu padel. Druga dva sta se doma naključno srečala zadnji mesec, tik pred koncem vojne.

Valentin je prišel, njegov brat odhajal. Valentin je svetoval bratu: ne hodi nazaj, vojna bo kmalu končana. Ne, dolžnost je dolžnost! Brat je odšel in za njim je za vedno izginila vsaka sled. Vzela ga je vojna.

V času 'povojne' slovenske mobilizacije je Valentin prejel nov poziv, na katerega se ni odzval takoj – sit preteklega vojskovanja. Kaj veš, v kakšno 'panduro' te mislijo tokrat vtakniti?! Ponj so prišli žandarji. Ko so ga privedli v selansko župnišče, je župnik Erker žandarje ustrezljivo in bogato postregel, njemu – prisilnemu mobilizirancu –, ki je čakal zunaj v veži, pa namenil le kos suhega kruha. Od tedaj je Valentin črtil duhovnike in se le ob posebnih priložnostih še pomudil okrog cerkve sv. Roka.

Sledi vojne

Luknje v zemlji od granat so večinoma poravnane, strelski jarki so tu in tam še vidni, dasi so precej zasuti in zaraščeni. Ob žaganju drv in hlodovine so bila prerezana puškina zrna ali jekleni kosi granat. Zlasti v brunovju starih dotra-

janih poslopij, kjer so pozneje žagali drva, se je izstrelek ohranil skorajda v prvotni obliki. Najbrž bo kakšna tovrstna sled ostala v presušenem in trdem macesnovem lesu še do poznih rodov?!

Iz pripovedi ljudi lahko povzamemo, da je po vojni na tem območju nastalo vzdušje hkratnega veselja in žalosti, pa tudi zbežanosti zaradi nadaljnega nepričakovanega poteka dogodkov. Ljudje so pri sebi pogosto nezadovoljno brundali: »Slovenska vojska, slovenska vojska, na koncu smo dobili pa Serba za gospodarja«. Kot poje ganljiva in takrat pogosto prepevana pesem *Mati piše pismo belo*, so matere pisale »pisma bela – sin, si živ, ne pišeš več ...« Daleč so Karpati, daleč Tirol, Doberdob in Drina. Še preden so se vsi ptiči vrnili, da bi 'zaplakali in zapeli: ni več živ', je severni piš sem gori z dolin Meže in Drave prinesel na Sele nov smrad po smodniku. Žvižganje granat in krogel se je menda le pritajilo, ob novi priložnosti pa, žal, živahno ponovilo.

Dr. Ivan Lah

1. To je ledinsko ime za širne travnike pod domačijo Šuler na Selah. Bližnji domačini tem travnikom pravijo tudi Bazovica. Izvor imena je morda povezan z brezo ali bezgom, kajti tam se nahajata obe vrsti. Pri bolj oddaljenih domačinih je pogostejše v rabi ime Brezovica.

2. Za potrebe vojaških zemljevidov in krajsih poročil so se uporabljale okrajšave, npr. 1. baon/cpp.

3. Leseni košti so bili na podstrešjih namenjeni za hrambo suhega žitnega zrnja, od tam so žito postopoma nosili na mletje.

4. Takrat stara 14 let, pozneje mati pisca pričujočih vrstic.

5. V nekdanjih zapuščenih strelskih jarkih smo se otroci včasih skrivali. Večina jarkov je danes poravnana. Le nekdanji jarek za strojniško gnezdo, utrjen v kamenito zemljišče, je še danes (2019) nedotaknjen. Tudi številne luknje (kraterji) od eksplozivnih granat so bile vidne še po drugi vojni (1945). Te so sčasoma poravnali, ko so bili na voljo močnejši delovni stroji.

6. Pri Gostenčniku je bil tedaj gospodar Jernej Šisernik (ujec pisca teh vrstic), pri Samcu pa teta Ljudmila Šisernik (por. Tračnik). Pričujoča spominska pripoved je ohranjena v ožjem sorodstvu.

Skupinska fotografija ob 80-letnici Pihalnega orkestra železarjev Ravne, posneta leta 1982. Lastnik fotografije: Rudi Blatnik.

GLASBA JIH ŽE TOLIKO LET ZDRUŽUJE IN SE ŠIRI MED DOMAČINI: KRATKA ZGODBA O PIHALNEM ORKESTRU ŽELEZARJEV RAVNE

Vse se je začelo tistega davnega leta 1896, ko je bilo v Guštanju ustanovljeno gasilsko društvo in so začele na dan prihajati zamisli o ustanovitvi lastne »guštanske godbe«. K navdihu sta pripomogli dve skupinici, ki sta tedaj igrali na porokah in drugih prireditvah. V eni izmed teh je že kot 8-letni deček začel na trobento igrati Kostweinov Lojzi, ki so ga pota muziciranja najprej vodila v Pulj, kjer je odslužil vojaški rok z igranjem pri godbi. Ta dobri mož pa je bil eden tistih, ki so se dajali in razdajali za glasbeno umetnost na Koroškem. Ob povratku v ljubo

domovino je začel v domačem kraju zbirati godbenike; 21 mož »trmaste koroške krvi« je bilo kmalu pripravljenih za delo. Prvi godbeniki so si za instrumente prislužili sami. Bili so samouki, saj glasbenih šol še ni bilo.

Na lepo nedeljo so se muzikanti polni pričakovanja zbrali pred gasilskim domom in v gasilskih uniformah veselo odkorakali proti cerkvi. Prvega septembra leta 1902 so domačinom zagrali prve 4 koračnice. Odziv ljudi jim je bil naklonjen, število godbenikov pa je iz leta v leto raslo – godba je leta 1910 štela

že okrog 30 mož. Nastopali so na raznih lovskih, gasilskih idr. prireditvah, udeleževali so se pogrebom, ko je preminil kateri izmed gasilcev, in zabavali ljudi na »ohceti«. V naslednjih letih so mnogo razpravljali o položaju društva, zbirali so sredstva za nove uniforme, ustanovili izletniški fond ter k delovanju privabljali mlajše. Nato so koroške melodije za dobri dve desetletji potihnile, saj je prišlo do vojnega obdobja. A kljub temu je godba ostala v srcih ljudi.

Zvokom jeklarjev smo lahko spet prisluhnili novembra leta

1945. Njihova ljubezen do glasbe je bila tako močna, da so kljub pomanjkanju denarja, instrumentov, not ipd. začeli trdo delati. Prav tako so morali poiskati stalni prostor za vadbo, saj so jih iz društvene sobe pri »Hladiju« selili v leseno pisarniško barako, od tod v »grofovo vilo«, Gradišovo barako, osnovno šolo in na koncu v Titov dom. Tisti trenutek so se odločili, da si bodo zgradili lasten glasbeni dom. S pomočjo družinskih članov so ga v večini gradili sami, strokovnjakom so plačali za nujna dela, sredstva za material, prevoze je krila »mati fabrika«. Dom so zgradile pridne delavske roke.

Ravenski godbeniki sedaj že več desetletij vztrajajo v glasbenem ustvarjanju, se učijo novih skladb in sodelujejo na raznih krajevnih dogodkih: v pustnih šemah se pojavljajo na hotuljskem karnevalu, v krščanskem duhu spremljajo velikonočno procesijo, domačine prebujajo za prvega maja, ude-

ležujejo se povorke z gasilci na Florjanovo nedeljo, pripravljajo poletne koncerte s posebnimi gosti, z žalostnimi toni pomirjajo ljudi ob dnevu mrtvih in na pogrebih ter leto vedno zaokrožijo z božično-novoletnim koncertom in novoletnim tekom okrog Javornika. In tak orkester, v katerem je približno 90 članov, je prava umetnost povezovati in voditi – za to so že od nekdaj zaslužni dirigenti (Alojz Kostwein, Jožko Herman, Alojz Lipovnik, Ivan Gradišek, Srečko Kovačič in Grega Kovačič) in predsedniki.

Med člani orkestra zelo pogosto zasledimo iste priimke, saj so vsi člani ene družine. Če na primer pri godbi igra oče, za seboj potegne tudi ženo, ki je njegova spremljevalka na večini glasbenih poti. V družini je namreč velika želja, da se glasba prenese na naslednji rod. Starejši ljudje so v preteklosti nagovarjali svoje otroke k igranju, nekateri so jih brez vprašanj vključevali v glasbene šole. Pogosto so

jim določili tudi instrument, in marsikateri otrok se je ob tem vprašal, kaj pravzaprav je to. V drugih družinah je začel otrok interes za glasbo kazati sam. Želja je bila tako velika, da je moral oče »hobel mašino« zamenjati za nov klarinet.

Biti član tako veliko skupine ni preprosto, saj gre za 90 ljudi, 90 različnih značajev. Vezi med člani se hitro stekajo, saj so skupaj veliko časa. Vsakdo najde koga, ki mu je simpatičen in podoben. Vsakdo najde koga, ki mu je antipatičen in lahko v prihodnosti računa še na kak mrzel tuš. Nekateri v orkestru najdejo najboljše prijatelje, drugi prve simpatije ali celo može in žene. Biti član tega orkestra je tudi lepo, saj toliko različnih ljudi združuje nekaj čudovitega – ljubezen do glasbe. Naj glasba še naprej združuje prijatelje, zvoki ravske »pleh muzike« naj še naprej ubrano prepevajo v ušesih in srcih domačinov.

Dr. Manja Miklavc

Foto: Arhiv KOK

FOTO: arhiv Blaža Kajzerja

Na guštanjskem sejmišču

V zahodnem delu guštanjskega (ravenskega) trga je bil še pred 2. svetovno vojno nek osrednji prostor, ki so ga tržani imenovali »sejmišče«. Tu so se odvijale krajevne slovesnosti in tudi sejmi, ki so bili v tistem času kar pogosti, najvažnejši med njimi so bili: v nedeljo po Janezu Krstniku – 24. junija (od leta 1536); v ponedeljek po sv. Kolmanu – 28. oktobra (od leta 1588) in na dan sv. Jurija – 24. aprila (od leta 1625). Vse do današnjih dni se je na Ravnah ohranil tradicionalni sejem na črno nedeljo, ki se vsako leto odvija teden dni pred cvetno nedeljo, v zadnjih letih je aktualen še poletni sejem ob Ravenskih dnevih.

Na sejmišču so še pred 2. svetovno vojno stale nekatere zanimive hiše. V društveni sobi »Pri Hladeju« so takoj po vojni vadili guštanjski god-

beniki, od koder so jih kmalu pregnali v leseno »fabriško« pisarniško barako. Pri Lešu je bila takrat vsem znana cvetličarna in vrtnarija. Na današnji Ditingerjevi ulici je bila v sedANJI Šteharnekovi hiši znana »Gostilna pri Volčej« , ljudsko »Bolčiju« (Gasthaus zur Wiese). Guštanjski gasilci so imeli navado, da so prvo nedeljo v mesecu pobirali članarino, kar so vedno storili v drugi gostilni, da ne bi bilo kake zamere. Leta 1908 so se postavili pred Gostilno pri Volčej, ki je ta dogodek ovekovečila na že objavljeni razglednici. Na sejmišču je bila tudi »Trgovina z dvokolesi in šivalnimi stroji – Josef Gostenčnik«.

Med iskanjem točnih podatkov za lepo fotografijo, ki jo objavljamo tokrat, sta se oglašila kar dva, ki sta kaj vedela o njej. Tončka Kokal je zapis o njej objavila tudi na spletu: »Iz

pripovedovanja mojega dedka mi je znana zgodba o medvedu. V Guštanj so dvakrat letno prihajali cigani. S sabo so imeli medveda, ki je plesal za denar, vse pa se je dogajalo pred trgovino, ki naj bi bila v centru Guštanja, lastnik katere naj bi bil iz rodu Gostenčnikov, ki so živeli pod cerkvijo v Guštanju. Naš poslanec Jani Prednik po očetovi strani izvira iz družine Gostenčnik.« To je potrdil tudi Janijev dedek Jože Prednik: »Da, to je rojstna hiša moje žene Marije Prednik (njen dekliski priimek je Gostenčnik). Hiša je sedaj prenovljena in je v lasti družine Ruprecht. Trgovino je imel njen dedek. Podobno fotografijo hranimo tudi v domačem arhivu.« Ta nenavadna fotografija naj bo še en zanimiv kamenček v bogatem mozaiku naše razgibane krajevne zgodovine.

Mirko Osojnik

KOROŠKA TEKAŠKA LEGENDA

Na fotografiji je naša »fabriška trojka«, ki je leta 1993 tekla na Poti ob žici v Ljubljani. Od leve proti desni stojijo: Hari Repotičnik, Alojz Gologranc in Mirko Kranjčan. Ker ravnokar potekajo pohodi in teki trojk ob žici nekoč okupirane Ljubljane, je prav, da se še enkrat spomnimo našega legendarnega koroškega tekača Alojza Gologranc. Alojz Gologranc je tekač, ki je 40 let zaporedoma tekkel na

Poti ob žici. Vsa leta je tekmoval za ekipo ravenske železarne. V tem dolgem štiridesetletnem obdobju se je v fabriških trojkah zvrstilo na desetine tekačev, a le Alojz je vztrajal in ni nikoli manjkal. To je vsega spoštovanja vreden dosežek. Z njim sem več kot desetletje tekmoval tudi sam. Alojz je bil skromen, pošten in pokončen človek. Bil je pravi tovariš v najboljšem pomenu besede.

Taka je bila tudi večina prebivalcev Ljubljane v medvojnem obdobju, ko je bila Ljubljana obdana z žico. Besedi tovariš in tovarštvo danes zvenita nekam čudno in nimata več prave veljave v družbi, ki podpira predvsem individualizem. Med okupacijo pa sta bili tovarštvo in pomoč vrednoti, saj brez tega ne bi preživeli vojnih strahot.

Hari Repotičnik

Skozi Blažev objektiv

Foto: Blaž Kajzer

Likovnik Miran Kotnik

Kolega Fric Vetter

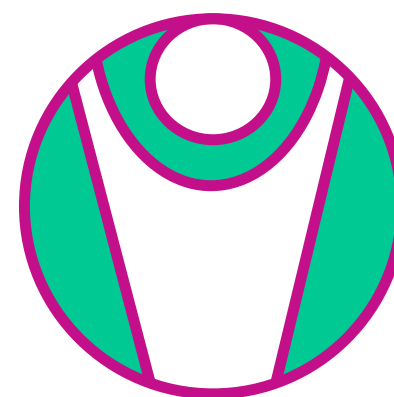
ENDURO

Največja specializirana trgovina
na Koroškem za kolesarstvo,
pohodništvo, gornišтво,
tek in prosti čas.

DOBJA VAS
RAVNE NA
KOROŠKEM

facebook.com/enduro.trgovina

instagram.com/endurobike_shop

SALUS[®]

Imeli ste problem. Našli ste rešitev!

Podjetje Avto center Ravne d. o. o. z bogato avtomobilistično tradicijo je naredilo »velik korak naprej« v Dobji vasi, kjer so 1. maja odprli vrata sodobnega prodajno-servisnega centra znamk **Peugeot** in **Citroen**, ki pomenita velik prodajni in servisni potencial v celotni regiji.

Peter Stočko, direktor podjetja poudarja: »Koroška s širšo okolico bo še naprej imela zaupanja vrednega serviserja ter založen salon vozil. Strankam bomo približali vrednote znamk, ki temeljijo na dinamčnosti, dovršenosti, eleganci in emocijah.«

Podjetje nudi: prodajo novih vozil znamk Peugeot in Citroen; prodajo rabljenih vozil vseh znamk; prodajo dodatne opreme in »boutique« izdelkov; prodajo originalnih rezervnih delov ter celovito servisno ponudbo, ki vključuje tudi najsodobnejšo kleparsko in ličarsko delavnico. Stranke imajo ugodne možnosti financiranja in zavarovanja vozil vseh znamk.

ACR
AVTO CENTER RAVNE

POOBlašČENI PRODAJALEC IN SERVISER VOZIL KONCERNA PSA / DOBJA VAS 117A / RAVNE NA KOROŠKEM

Stare razglednice z Uršlje gore

Dom na Uršlji gori/Ursulaberghaus, Karavanke/Karawanken, 1690 m.

Leto 1912.

Foto: dr. Hans Harpf.

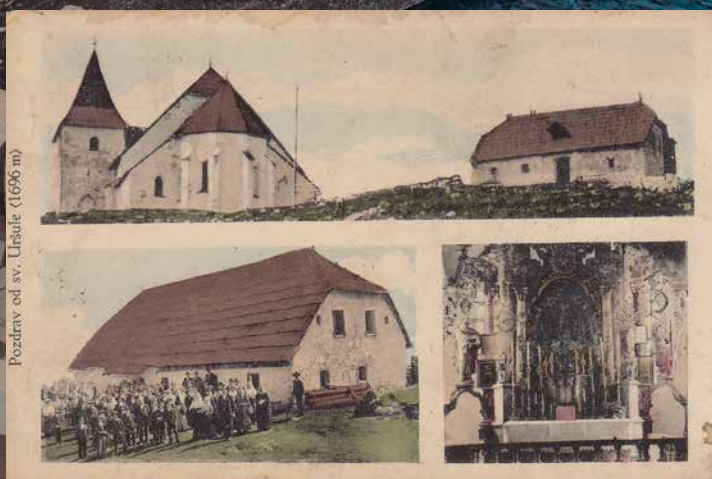
Razglednico v svoji zbirki hrani Dragomir Benko, Prevalje.

»Turistovski« dom na Plešivcu (1696 m) s cerkvijo sv. Uršule. Okoli leta 1925.

Foto: dr. Hans Harpf. Razglednica je potovala v Maribor.

V svoji zbirki jo hrani Dragomir Benko, Prevalje.

Pozdrav od sv. Uršule (1696 m). Leto 1938.

Razglednica je potovala v Beograd. V svoji zbirki jo hrani Dragomir Benko, Prevalje.